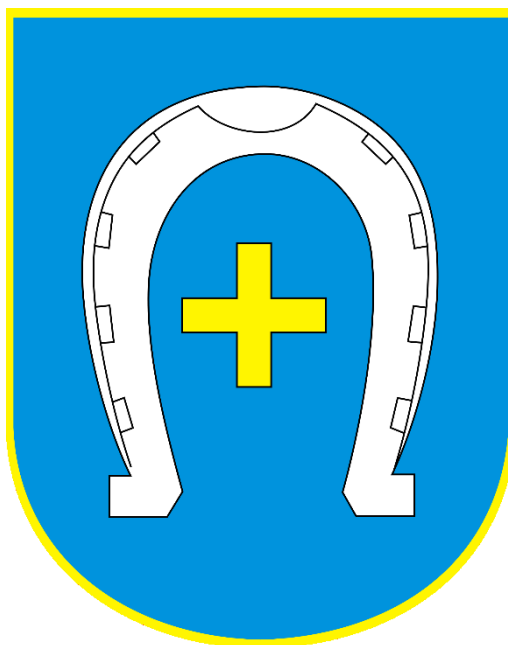




PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY SKOKI NA LATA 2017-2023

Zamawiający:



Gmina Skoki
ul. Ciastowicza 11
62-085 Skoki

Wykonawca:



Grupa BST
ul. Mieczków 12,
40-748 Katowice
e-mail: biuro@grupabst.pl

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Definicje kluczowych pojęć	4
Metodologia tworzenia Programu Rewitalizacji	6
Delimitacja obszarów zdegradowanych.....	8
Delimitacja obszarów rewitalizacji	10
Konsultacje społeczne	11
Diagnoza	11
Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy Skoki.....	11
Analiza wskaźnikowa.....	32
Sfera społeczna.....	32
Sfera gospodarcza	39
Sfera środowiskowa	40
Sfera przestrzenno-funkcjonalna oraz techniczna	41
Obszar zdegradowany	43
Obszar rewitalizacji	45
Pogłębiona analiza obszaru rewitalizacji	49
Wyniki przeprowadzonych badań	53
Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	59
Analiza SWOT obszaru rewitalizacji	60
Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	61
Cele rewitalizacji i kierunki działań	61
Powiązanie Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami	62
Mechanizmy włączania różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	67
Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	70
Lista planowanych podstawowych projektów rewitalizacyjnych	70
Lista projektów uzupełniających	77
Powiązania projektów rewitalizacyjnych	80
Projekty zintegrowane	80
zIndykatywne ramy finansowe	81
Mechanizmy zapewnienia komplementarności	84
Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	89
System wdrażania Programu Rewitalizacji	90
System monitoringu i oceny skuteczności działań	92

WPROWADZENIE

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 został przygotowany, aby precyzyjnie zidentyfikować potrzeby miasta w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej w celu rozwiązywania problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Dokument przygotowany został na podstawie ustawy o samorządzie gminnym w oparciu o Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Na potrzeby tworzenia niniejszego dokumentu przyjęto definicję rewitalizacji zamieszczoną w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Rozwoju, która interpretuje rewitalizację jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Celem Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego wskazanych obszarów zdegradowanych poprzez wdrożenie programu rewitalizacji, który zapewni przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji wyznaczonych obszarów oraz polepszy jakość życia mieszkańców.

Niniejszy dokument ma charakter wieloletniego planu inwestycyjnego, który obejmuje działania w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Opracowany Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023, zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju, zmierza do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu składały się z trzech etapów: przygotowania, diagnozowania i projektowania. Podczas diagnozowania wykorzystano najbardziej aktualne dostępne dane statystyczne dotyczące sytuacji Miasta i Gminy Skoki. Dołożono wszelkich starań, aby wytyczone cele i działania były spójne z dokumentami strategicznymi oraz z dokumentami wyższego rzędu tj. Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020. Wielkopolska 2020 oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.

Prezentowany dokument został opracowany również w oparciu o przeprowadzoną partycypację społeczną, w ramach której odbyły się konsultacje społeczne prowadzone w różnych formach. W konsultacjach społecznych wzięło udział szerokie grono interesariuszy procesu rewitalizacji m. in. przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy, radni, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy.

DEFINICJE KLUCZOWYCH POJĘĆ

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz Ustawą z 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego **obszarów zdegradowanych** poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.¹

Przy określaniu obszarów, które mają zostać objęte Programem Rewitalizacji, zostały wzięte pod uwagę Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji, które w następujący sposób kwalifikują obszary zdegradowane, będące w stanie kryzysowym²:

- Po pierwsze, **stan kryzysowy** charakteryzuje obszary, na których skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne tj. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;
- Po drugie, ze stwierdzonymi negatywnymi zjawiskami społecznymi musi występować przynajmniej jedno z wymienionych negatywnych zjawisk ze sfery:
 - **gospodarczej** – niski poziom przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw;
 - **środowiskowej** – w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia,
 - **przestrzenno-funkcjonalnej** – w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
 - **technicznej** – w zakresie m.in. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Na podstawie analizy danych charakteryzujących stan w powyższych sferach wyznaczony zostanie **obszar rewitalizacji**, który według Ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji definiowany jest jako: Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa 2 sierpnia 2016 r., Ustawa z 9 października 2015 r. o rewitalizacji

² Ibidem

rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

W celu zniwelowania negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji opracowany zostanie **Program Rewitalizacji**, który inicjowany, opracowany i uchwalony jest przez Radę Miasta i Gminy Skoki na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.). Dokument ten jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzającym do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiącym narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Głównym elementem Programu Rewitalizacji są **projekty rewitalizacyjne**, które są zaplanowane i ukierunkowane na osiągnięcie jego celów oraz logicznie powiązane z treścią i celami Programu Rewitalizacji.³

³ Ibidem

METODOLOGIA TWORZENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Koncepcja metodologiczna, zastosowana w trakcie opracowywania Programu Rewitalizacji, uwzględniła kluczową dla zapewnienia trafności i rzetelności prowadzonych działań badawczych zasadę triangulacji. Rozumiana jest ona jako różnorodność technik analizy i gromadzenia informacji. Pozwoliło to lepiej poznać i zrozumieć badane problemy oraz stworzyć możliwość dokonania odniesień i porównań. Powstał w ten sposób szerszy materiał badawczy do oceny i wnioskowania, a to umożliwiło sporządzenie analizy możliwie obiektywnej, uwzględniającej punkty widzenia wielu różnych grup interesariuszy.

Na poniższym diagramie przedstawiono **proces opracowywania Programu Rewitalizacji**.



ANALIZA DANYCH ZASTANYCH (DESK RESEARCH)

Pierwszym elementem, który ma na celu określenie obszarów zdegradowanych była analiza danych zastanych (desk research), która definiowana jest jako analiza dokumentów projektowych, prawnych, sprawozdań i innych materiałów źródłowych, która stanowić będzie bazę dla dalszych rozważań oraz ustaleń związanych z realizacją dalszych etapów badania. Analizie poddane zostały dane dotyczące pięciu sfer: sfery społecznej, sfery gospodarczej, sfery środowiskowej, sfery przestrzenno-funkcjonalnej i sfery technicznej. Zgodnie z Wytycznymi

w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, dane te są wyznacznikami stanu kryzysowego i określają obszary zdegradowane.

ANALIZA KARTOGRAFICZNA

Kolejnym etapem procesu była analiza kartograficzna, która jest metodą umożliwiającą analizę przestrzenną, dzięki wykorzystaniu zobrazowań kartograficznych w postaci map. Ponadto metoda kartograficzna pozwala na prezentowanie zjawisk w przestrzeni za pomocą diagramów, których rozmiary są odmienne dla poszczególnych wielkości zjawiska. W niniejszym opracowaniu analiza kartograficzna przeprowadzona została na poziomie sołectw/stref miasta Skoki, co umożliwiło precyzyjne i jednoznaczne wskazanie obszarów, które należy poddać interwencji.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W celu określenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji opracowany został zestaw wskaźników, na który składały się zarówno wskaźniki ze sfery społecznej (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) jak i z pozostałych sfer tj. sfery gospodarczej, sfery środowiskowej, sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz sfery technicznej. Należy zaznaczyć, iż analiza wskaźnikowa przeprowadzona została przy uwzględnieniu podziału obszaru wiejskiego na sołectwa, a miasta na strefy. Takie podejście metodologiczne umożliwiło wytypowanie obszarów wymagających interwencji.

BADANIA SONDAŻOWE

W trakcie opracowywania Programu Rewitalizacji przeprowadzono badania sondażowe przy wykorzystaniu techniki CAWI (wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www) oraz PAPI (bezpośredni wywiad kwestionariuszowy).

W trakcie badania wykorzystano technikę CAWI, w której pytania kwestionariuszowe pobierane są ze strony internetowej organizatora badania i przekazywane za pośrednictwem sieci do dowolnego punktu, w którym znajduje się respondent wraz z komputerem podłączonym do Internetu. Ponadto badanie zrealizowane zostało techniką PAPI, która definiowana jest jako proces zbierania danych na podstawie przygotowanego kwestionariusza badania (ankiety). Ankiety w wersji papierowej rozdysponowane zostały na obszarze rewitalizacji wraz z ulotkami informującymi o prowadzonym procesie rewitalizacji.

Zastosowanie dwóch technik badawczych umożliwiło przeprowadzenie jak największej liczby wywiadów kwestionariuszowych. W badaniu łącznie wzięło udział 87 osób. Głównym celem przeprowadzonych badań było zdiagnozowanie skali i charakteru problemów występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Ponadto w trakcie badań określono kluczowe działania/projekty, które powinny znaleźć się w Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023.

ANALIZA SWOT

Analiza ta obejmowała identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia) warunkujących rozwój obszaru objętego badaniem. Zderzenie ze sobą mocnych i słabych stron z szansami i zagrożeniami pozwala określić pozycję (potencjał) obszaru, a także możliwość osłabienia lub wzmocnienia siły oddziaływania tych czynników. W efekcie analizy otrzymujemy cztery listy: mocnych stron, słabych stron, szans oraz zagrożeń. Elementem analizy SWOT jest też sporządzenie syntezy

na podstawie otrzymanych informacji, które winny się stać elementem strategii badanego obszaru. Metoda analizy SWOT jest, w odniesieniu do planów o charakterze społeczno-gospodarczym, najlepszym sposobem zidentyfikowania, sklasyfikowania, oceny i zdiagnozowania czynników wpływających na rozwój danego obszaru i opracowania na tej podstawie najkorzystniejszej strategii.

DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

Delimitacji obszarów zdegradowanych dokonano przy uwzględnieniu podziału terytorialnego miasta i gminy Skoki. Analizie poddano 27 sołectw jak również pozyskano dane dla miasta Skoki przy uwzględnieniu podziału miasta na ulice (dla celów niniejszej analizy miasto podzielone zostało na 4 strefy.)

Tabela 1. Charakterystyka badanych jednostek przestrzennych (dane wg stanu na 31 marca 2017 roku).

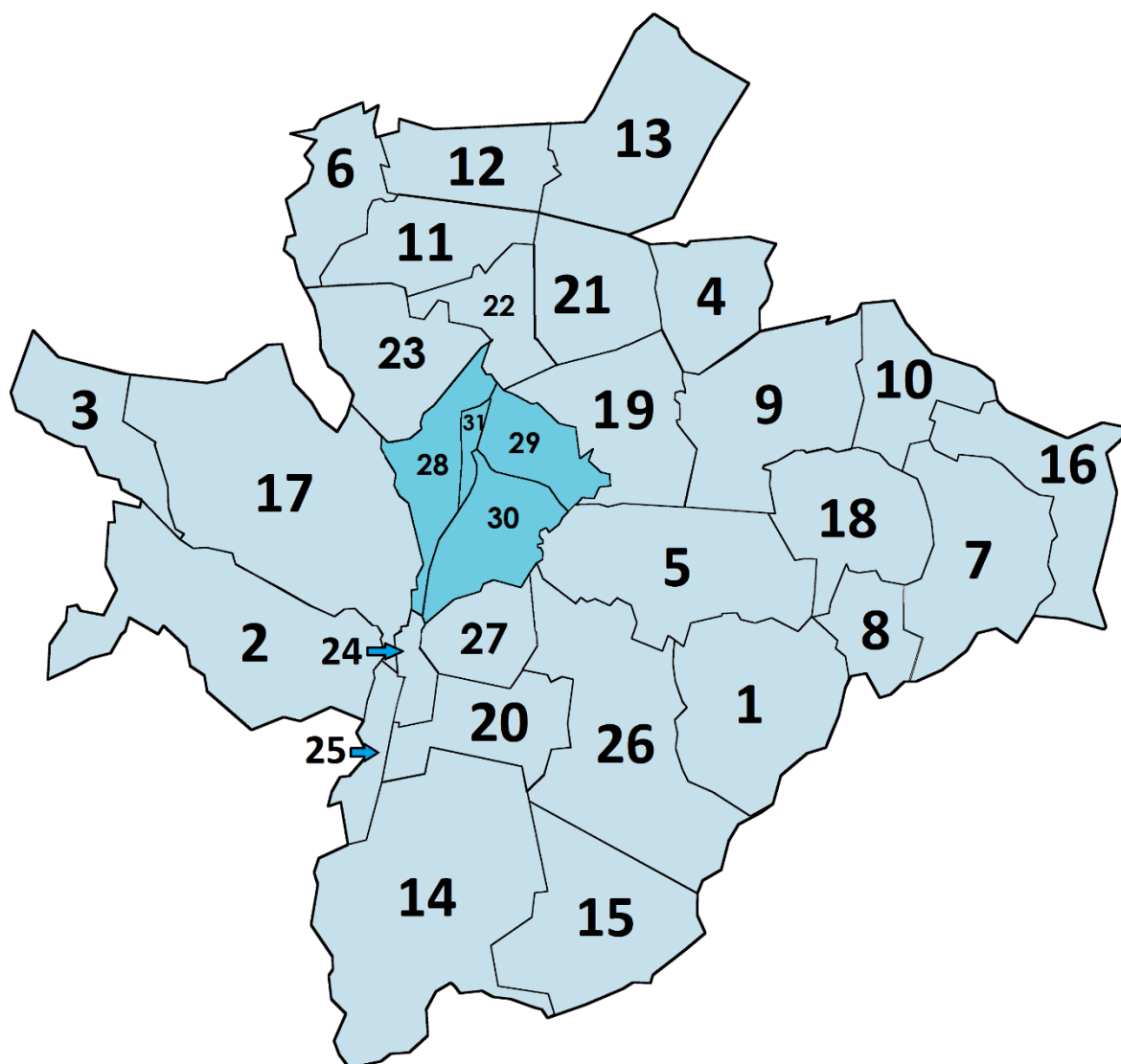
Lp.	Sołectwo/miasto	Liczba mieszkańców	Lp.	Sołectwo/miasto	Liczba mieszkańców
1	Sołectwo Bliżyce	162	17	Sołectwo Potrzebno	783
2	Sołectwo Brzeźno	135	18	Sołectwo Raczkowo	116
3	Sołectwo Budziszewice	66	19	Sołectwo Rakojady	88
4	Sołectwo Chociszewo	93	20	Sołectwo Rejowiec	274
5	Sołectwo Glinno	251	21	Sołectwo Roszkowo	206
6	Sołectwo Grzybów	144	22	Sołectwo Roszkówko	83
7	Sołectwo Jabłkowo	308	23	Sołectwo Rościno	232
8	Sołectwo Jagniewice	127	24	Sołectwo Sława Wielkopolska	121
9	Sołectwo Kakulin	183	25	Sołectwo Sławica	253
10	Sołectwo Kuszewo	134	26	Sołectwo Sławiany	166
11	Sołectwo Lechlin	281	27	Sołectwo Szczodrochowo	114
12	Sołectwo Lechlinek	75	28	Strefa 1 miasto Skoki	1158
13	Sołectwo Łosiniec	362	29	Strefa 2 miasto Skoki	1608
14	Sołectwo Niedźwiedź	151	30	Strefa 3 miasto Skoki	567
15	Sołectwo Pawłowo Skockie	242	31	Strefa 4 miasto Skoki	845
16	Sołectwo Pomarzaniki	15	Miasto i Gmina Skoki		9343

W poniższej tabeli przedstawiono listę ulic miasta Skoki wchodzących w poszczególne strefy.

Tabela 2. Dopasowanie stref miasta Skoki do ulic

Strefa	Ulice
1 miasto Skoki (numer 28 na mapie)	Boczna, Jana Pawła II, Kościelna, Krańcowa, Krótka, Kręta, Ogrodowa, Parkowa, Piaskowa, Plac Kościelny, Plac Powstańców Wielkopolskich, Plac Strażacki, Pogodna, Poznańska, Przylesie, Rogozińska, Rościńska, Rynkowa, Strumykowa, Wodna, Wąska
2 miasto Skoki (numer 29 na mapie)	Antoniewska, Bliska, Brzoskwinowa, Czereśniowa, Dojazd, Dolna, Falista, Głowackiego, Graniczna, Górna, Konwaliowa, Kościuszki, Leśna, Malinowa, Okrężna, Osiedlowa, Podgórna, Piła Młyn, Poprzeczna, Rakojedzka, Różana, Irysowa, Tulipanowa, Wiśniowa
3 miasto Skoki (numer 30 na mapie)	Akacyjowa, Brzozowa, Jarzębinowa, Jesionowa, Kasztanowa, Klonowa, Polna, Sosnowa, Świerkowa, Topolowa, Jodłowa, Lipowa
4 miasto Skoki (numer 31 na mapie)	Ciastowicza, Dworcowa, Dąbrowskiego, Kazimierza Wielkiego, Łąkowa, Mickiewicza, Sienkiewicza, Słowackiego, Turystyczna, Wczasowa, Wągrowiecka, Zamkowa

Mapa 1. Mapa Miasta i Gminy Skoki – analizowane jednostki



Źródło: Opracowanie własne Grupa BST

Rysunek 1. Podział sfer



Dla każdej z pięciu sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcyjnej oraz technicznej) **wartością referencyjną będzie średnia wartość wskaźnika dla gminy Skoki**. We wszystkich strefach – jednostkach ewidencyjnych, posługiwano się stymulantą⁴ lub

⁴ Stymulanta-dodatnia korelacja ze zmienną objaśnianą; wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do wzrostu zmiennej objaśnianej (w naszym przypadku im wyższa wartość tym gorzej-kumulacja negatywnych zjawisk)

destymulantą⁵. Poniżej przedstawiono listę wskaźników, które wykorzystane zostały do wyznaczenia obszarów zdegradowanych (analiza wskaźnikowa)).

Tabela 3. Lista wskaźników

Lp.	Sfera	Wskaźnik	Źródło danych
1	Społeczna	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy
2		Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	
3		Liczba bezrobotnych do 30. roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	
4		Liczba rodzin korzystających z świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej
5		Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	
6		Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwalej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	
7		Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	
8		Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających świadczeń z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Komenda Policji
9		Liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów na 100 mieszkańców	
10		Liczba wypadków i kolizji drogowych na 100 mieszkańców	
11		Liczba zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań na 100 mieszkańców	
12		Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy
13		Wskaźnik obciążenia demograficznego	
14		Saldo migracji	
15		Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
16		Liczba NGO na 1000 mieszkańców	Państwowa Komisja Wyborcza
17		Frekwencja wyborcza w II turze wyborów prezydenckich	
18	Gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Urząd Statystyczny
19		Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw (2016 i 2017) na 100 mieszkańców	
20		Liczba podmiotów gosp. zatrudniających co najmniej 10 pracowników na 100 mieszkańców	
21	Środowiskowa	Liczba m ² azbestu przypadająca na 1 mieszkańca	Urząd Miasta i Gminy
22	Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba przystanków	Urząd Miasta i Gminy
23		Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności	
24	Techniczna	Szacowany odsetek dróg gminnych wymagających remontu lub modernizacji (ocena subiektywna)	Urząd Miasta i Gminy
25		Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 mieszkańców	Starostwo Powiatowe

Źródło: opracowanie Grupa BST

DELIMITACJA OBSZARÓW REWITALIZACJI

⁵ Ujemna korelacja ze zmienną objaśnianą; wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do spadku zmiennej objaśnianej (w przypadku niniejszej diagnozy, im mniejsza wartość tym gorzej – kumulacja negatywnych zjawisk)

Obszar rewitalizacji wyznaczony został na obszarach, na których zdiagnozowano stan kryzysowy z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z czterech sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalno lub technicznej). Ponadto w trakcie delimitacji obszaru rewitalizacji uwzględniono znaczenie obszaru dla rozwoju lokalnego.

Wyznaczenie obszarów rewitalizacji oparte zostało na analizie desk research, analizie wskaźnikowej. Zastosowanie różnych metod badawczych pozwoliło uzupełnić informacje zdobyte jedną metodą. Sytuacja taka jest korzystna z punktu widzenia weryfikacji i pogłębienia danych. Powstał w ten sposób szerszy materiał do oceny i wnioskowania, a to pozwoliło na sporządzenie analizy możliwie obiektywnej, uwzględniającej punkty widzenia wielu różnych grup zainteresowanych rewitalizacją.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych, inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli. Pozwalają na uzyskanie opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których bezpośrednio lub pośrednio dotkną skutki proponowanych przez administrację działań. Przeprowadzone konsultacje społeczne stanowią szansę, by stworzony dokument uwzględniał oczekiwania grup, do których jest adresowany.

Podczas trwania konsultacji społecznych interesariusze, przede wszystkim mieszkańcy, ale także przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne zainteresowane strony miały możliwość zapoznania się z treścią konsultowanych dokumentów. Konsultacje nie ograniczają się jednak tylko do przedstawienia dokumentu, ale także do wysłuchania opinii na jego temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji.

W trakcie procesu opracowywania dokumentu konsultacje społeczne odbyły się od dniach od 19 czerwca 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku. Podczas konsultacji przeprowadzono m.in. zbieranie uwag w postaci elektronicznej oraz papierowej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, spotkanie informacyjno-konsultacyjne, badania sondażowe w formie ankiet.

Projekt przygotowanego Programu Rewitalizacji został również poddany konsultacjom społecznym w dniach 03.08.2017 r. – 17.08.2017 r. Konsultacje przeprowadzono w następujących formach:

- zebrania z mieszkańcami w dniu 03.08.2017 r.;
- zbierania opinii i uwag ustnych w trakcie zebrania z mieszkańcami;
- zbierania opinii i uwag za pomocą formularza zamieszczonego w BIP oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Skokach.

Zebrane uwagi pisemne oraz ustne zostały uwzględnione w ostatecznej wersji „Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki”.

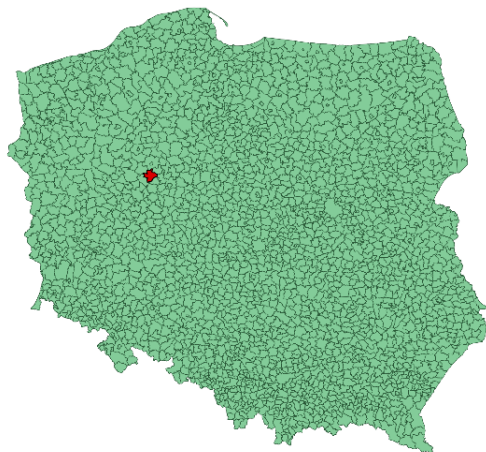
DIAGNOZA

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY SKOKI

Gmina Skoki jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części Polski, w powiecie wągrowieckim, w województwie wielkopolskim. Siedzibą gminy jest miasto Skoki, pełniące

funkcje administracyjne, handlowe i gospodarcze. Obszar gminy wynosi 198,52 km². Sieć osadniczą gminy oprócz miasta tworzą 44 miejscowości.⁶

Rysunek 2. Położenie gminy Skoki na mapie Polski.



Źródło: opracowanie własne

Gmina Skoki składa się z 27 sołectw: Bliżyce, Brzeźno, Budziszewice, Glinno, Grzybowo, Jagniewice, Kakulin, Lechlin, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Raczkowo, Rakojady, Rejowiec, Roszkowo, Roszkówko, Rościnnio, Sława Wlkp., Sławica, Stawiany, Szczodrochowo, Pawłowo Skockie, Potrzebno, Chociszewo, Jabłkowo, Kuszewo i Pomarzanek. Na terenie gminy przeważają użytki rolne, które zajmują ok. 56,5% powierzchni całkowitej gminy, oraz grunty leśne, które pokrywają 35,8% powierzchni. Gmina Skoki jest zlokalizowana w odległości 35 km od granic Poznania. Przez gminę przebiegają 2 drogi wojewódzkie: nr 196 relacji Poznań-Wągrowiec oraz nr 197 relacji Sława Wlkp. – Gniezno, a także linia kolejowa relacji Poznań-Wągrowiec-Bdgoszcz.

Rysunek 3. Plan Gminy Skoki



Źródło: skoki.e-mapa.net

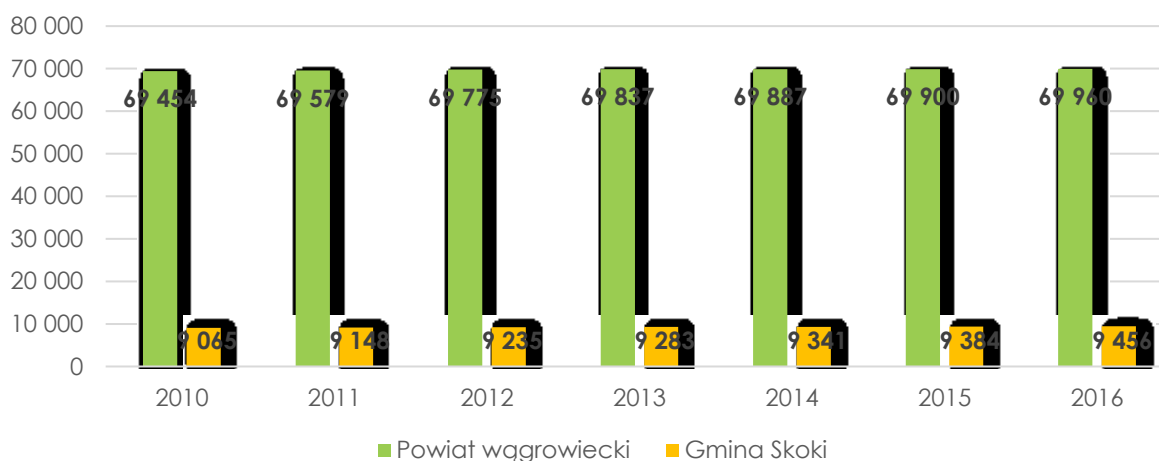
⁶ Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014 – 2020, s. 6

Sfera społeczna

Demografia

Pod koniec 2016 roku gminę Skoki zamieszkiwało 9 456 osób, co stanowiło 13,5% ludności zamieszkującej powiat wągrowiecki. Analiza liczby mieszkańców na przestrzeni lat 2010-2016 pozwala stwierdzić stały wzrost liczby mieszkańców zarówno całego powiatu wągrowieckiego, jak również gminy Skoki. W badanym okresie liczba mieszkańców powiatu wzrosła o 506 osób, osiągając 69 960 w 2016 roku, natomiast liczba osób zamieszkałych na terenie gminy wzrosła o 391 osób.

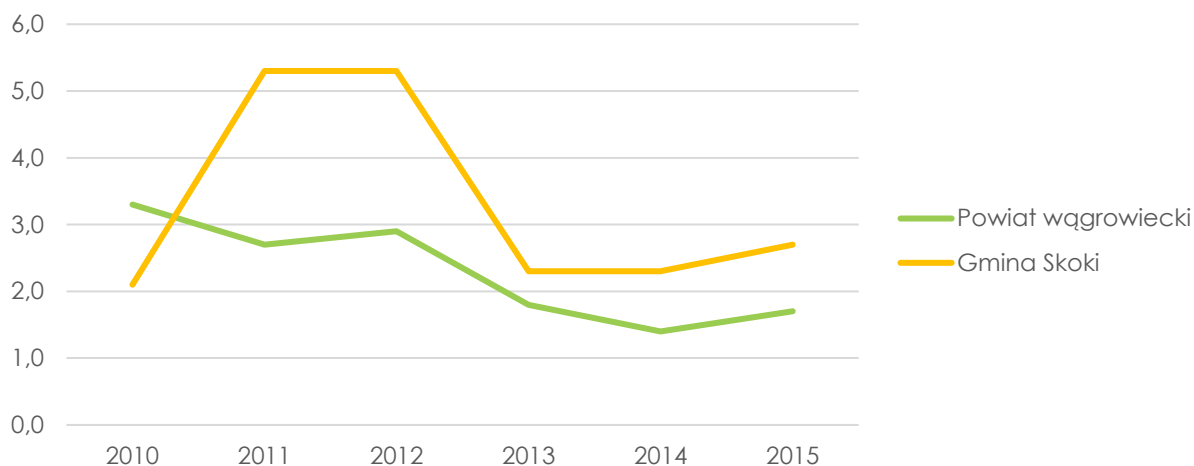
Rysunek 4. Liczba mieszkańców powiatu wągrowieckiego oraz gminy Skoki w latach 2010-2016



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Czynnikiem mającym znaczny wpływ na liczbę ludności jest przyrost naturalny. Stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów na 1000 mieszkańców w powiecie wągrowieckim w okresie 2010-2015 przyjmował wartości dodatnie. Analizując wartości przyrostu naturalnego można zauważyć niewielki spadek z wartości 3,3 w 2010 roku do wartości 1,7 w 2015 roku. Porównując stosunek liczby urodzeń do liczby zgonów na terenie gminy Skoki obserwuje się znaczne fluktuacje. W 2011 nastąpił gwałtowny wzrost przyrostu naturalnego do wartości 5,3, która utrzymała się do roku 2012. W 2013 roku odnotowuje się gwałtowny spadek do wartości 2,3. W kolejnych latach obserwuje się niewielką tendencję wzrostową przyrostu naturalnego, który osiągnął wartość 2,7 w 2015 roku.

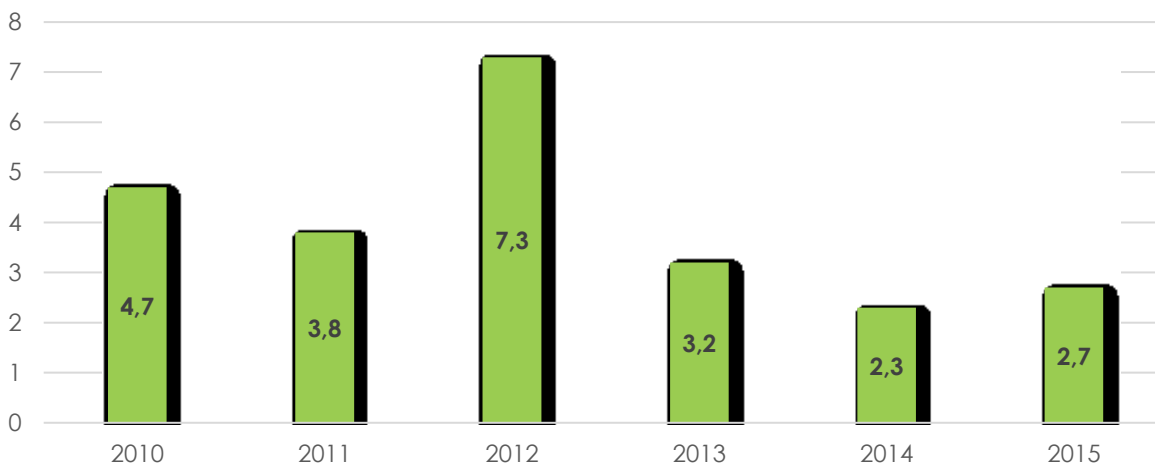
Rysunek 5. Przyrost naturalny ogółem na 1000 mieszkańców w powiecie węgrowskim oraz w Gminie Skoki w latach 2010-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Do zmniejszenia się negatywnych skutków wskaźnika przyrostu naturalnego przyczynia się m.in. utrzymujące się w ostatnich latach dodatnie saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy Skoki. W latach 2010-2015 na obszarze gminy napływ ludności przewyższał jej odpływ, osiągając wartość 2,7 w 2015 roku.

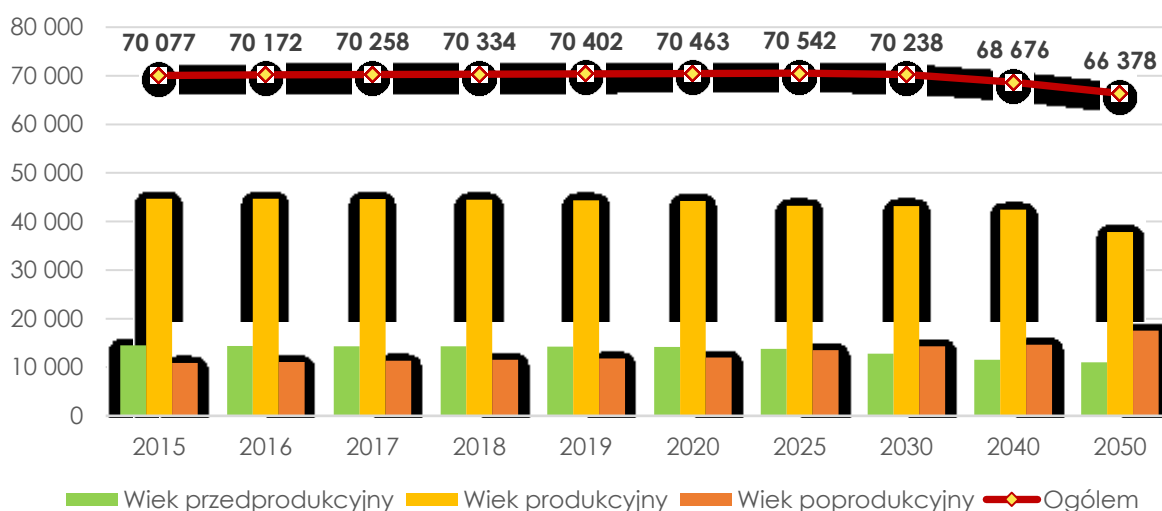
Rysunek 6. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców gminy Skoki w latach 2010 – 2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Analiza prognoz przygotowywanych przez Główny Urząd Statystyczny pozwala stwierdzić przewidywany spadek ogólnej liczby ludności powiatu węgrowskiego po 2025 roku. Według prognozy liczba ludności w powiecie będzie wzrastać do 2025 roku, osiągając liczbę 70 542 osób. W kolejnych latach przewiduje się gwałtowny spadek, osiągający liczbę 66 378 mieszkańców w 2050 roku. Warto zaznaczyć, że dysproporcja pomiędzy ludnością w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym będzie się stopniowo zwiększać, co świadczy o postępującym starzeniu się społeczeństwa. Liczba osób zarówno w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym będzie spadać, natomiast grupa osób w wieku poprodukcyjnym wzrośnie.

Rysunek 7. Prognoza ludności powiatu węgrowskiego na lata 2015-2050

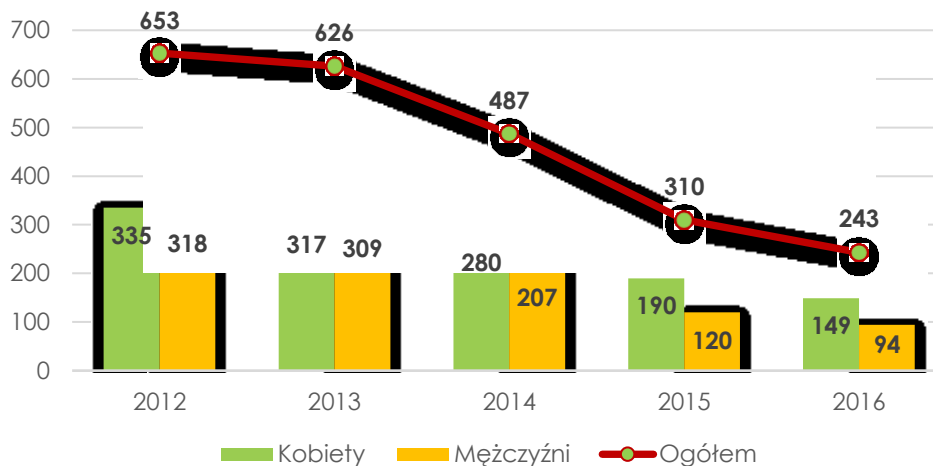


Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Rynek pracy

W gminie Skoki na przestrzeni lat 2012-2016 odnotowano znaczny spadek ogólnej liczby bezrobotnych o 410 osób. W 2016 roku zarejestrowano w Powiatowym Urzędzie Pracy 243 osoby bezrobotne. W badanym okresie znacznie wyższy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowiły kobiety. W 2016 roku liczba kobiet bezrobotnych odpowiadała 61,3% wszystkich osób pozostających bez zatrudnienia, natomiast liczba mężczyzn stanowiła 38,7% zarejestrowanych.

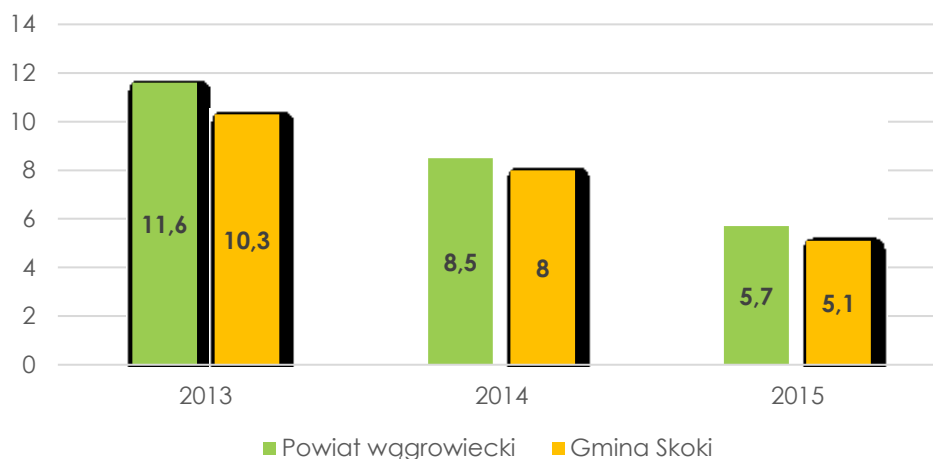
Rysunek 8. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg płci w gminie Skoki w latach 2012-2016



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS oraz danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy

Analizując rynek pracy pod względem udziału bezrobotnych w wieku produkcyjnym, odnotowano stały spadek wskaźnika na terenie powiatu oraz na terenie gminy. W 2013 roku ponad 11% bezrobotnych mieszkańców powiatu stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, wartość ta spadła do 5,7% w 2015 roku. Podobna tendencja wystąpiła na terenie gminy Skoki. Na przestrzeni lat 2013-2015 odnotowano spadek o 5,2 punktów procentowych.

Rysunek 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w powiecie wągrowieckim oraz w gminie Skoki w latach 2013-2015 [%]



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS oraz danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy

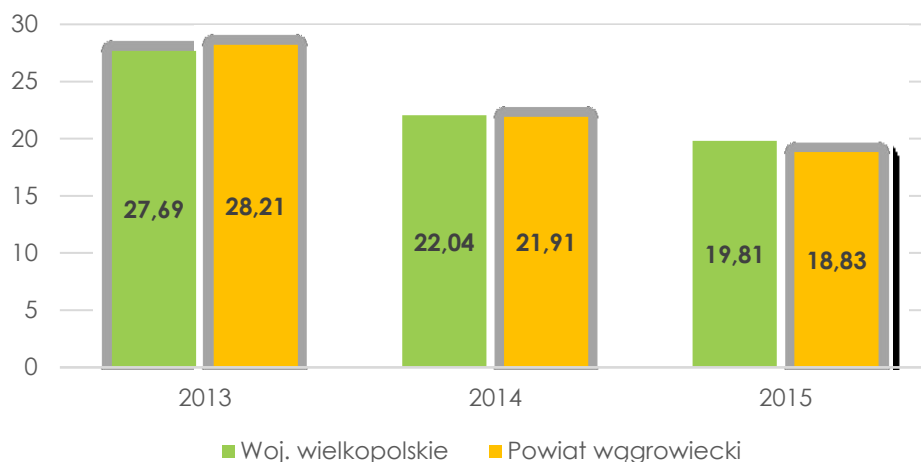
Rynek pracy jest otwarty na potrzeby osób bezrobotnych. W ramach aktywizacji bezrobotnych przygotowano programy aktywizacyjne oraz projekty, które umożliwiają poprawę ich sytuacji na rynku pracy.⁷ Powiatowy Urząd Pracy oferuje również wiele kursów i szkoleń dla petentów, które pozwalają na podnoszenie kompetencji i zwiększają szanse na znalezienie pracy.

Bezpieczeństwo publiczne

Jednym z wyznaczników bezpieczeństwa publicznego w danej jednostce terytorialnej jest liczba stwierdzonych przez policję przestępstw. W latach 2013-2015 odnotowano niewielki, lecz stały spadek liczby wykroczeń na terenie województwa wielkopolskiego oraz w granicach powiatu. W województwie wielkopolskim w analizowanym okresie stwierdzono spadek liczby przestępstw o wartość 7,9, natomiast w powiecie z poziomu 28,21 na 18,83. Warto zaznaczyć, że w 2013 roku wartość wskaźnika w powiecie przekraczała wartość wskaźnika dla województwa, w kolejnych latach utrzymywała się na relatywnie wysokim poziomie.

Rysunek 10. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ogółem na 1000 mieszkańców w województwie wielkopolskim i powiecie wągrowieckim w latach 2013-2015

⁷ <http://wagrowiec.praca.gov.pl/rynek-pracy/programy-aktywizacyjne-i-projekty> (dostęp: 19.09.2017 r.)



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Uczestnictwo w życiu publicznym

Udział obywateli w życiu publicznym, poprzez m.in. partycypację w wyborach, jest przejawem społeczeństwa demokratycznego. Dane pochodzące z Państwowej Komisji Wyborczej świadczą o stosunkowo niskiej frekwencji mieszkańców powiatu oraz gminy Skoki w wyborach w 2014 i 2015 roku. Frekwencja w województwie wielkopolskim była zbliżona do frekwencji krajowej, natomiast udział wyborców na terenie powiatu oraz gminy znacznie odbiegał od frekwencji wojewódzkiej.

Najwyższą frekwencję we wszystkich jednostkach administracyjnych odnotowano w wyborach Prezydenta RP w 2015 roku. Liczba wyborców w kraju oraz województwie przekroczyła 55%, na terenie gminy Skoki wyniosła jednak jedynie 50,4%. Najniższą frekwencję stwierdzono w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2014 roku. Odnotowano wówczas 16,8% wyborców wśród mieszkańców gminy Skoki, podczas gdy frekwencja krajowa wyniosła 23,8%.

Tabela 4. Frekwencja wyborcza w wyborach standardowych

Wyszczególnienie	Wybory Prezydenta RP [%]	Wybory do Parlamentu Europejskiego [%]	Wybory do Sejmu [%]	Wybory do Senatu [%]	Wybory samorządowe [%]
	2015	2014	2015	2015	2014
Polska	55,3	23,8	50,9	50,9	47,2
Województwo wielkopolskie	55,5	22,4	50,2	50,2	46,9
Powiat wągrowiecki	51,1	18,0	43,1	43,1	43,7
Gmina Skoki	50,4	16,8	42,6	42,6	38,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji

Na przestrzeni lat 2013-2016 w powiecie wągrowieckim nie organizowano imprez masowych interdyscyplinarnych. W tym samym okresie zwiększyła się liczba imprez masowych o charakterze artystyczno-rozrywkowym, a liczba imprez sportowych nie uległa zmianie. W analizowanych latach w mieście Skoki odnotowano wzrost liczby organizowanych imprez masowych artystyczno-rozrywkowych z 1 w 2013 roku do 4 w 2016 roku. Na terenie gminy Skoki (obszar miejski i obszar wiejski) nie organizowano natomiast żadnych imprez

interdyscyplinarnych. Liczba uczestników imprez masowych w mieście Skoki uległa zwiększeniu z 1000 w 2013 roku do 4100 w 2016 roku. Z poniższej tabeli wynika, iż na terenie obszaru wiejskiego gminy Skoki nie organizuje się żadnych imprez masowych. W przypadku obszaru miejskiego odnotowano kilka imprez artystyczno-rozrywkowych w latach 2013-2016. Problem braku wydarzeń masowych dla mieszkańców miasta i gminy Skoki należy rozwiązać poprzez podjęcie działań rewitalizacyjnych. Jako przedsięwzięcie rewitalizacyjne, które poprawi tę sytuację jest organizacja imprez dla mieszkańców. To doprowadzi do zniwelowania problemu, a ponadto pozwoli na integrację lokalnej społeczności i przyciągnie inne osoby do uczestnictwa w imprezach masowych.

Tabela 5. Liczba i rodzaj imprez masowych organizowanych na przestrzeni lat 2013-2016

Rodzaj imprez masowych				
Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
artystyczno-rozrywkowe				
Województwo wielkopolskie	239	262	288	408
Powiat wągrowiecki	4	7	8	14
obszar wiejski gminy Skoki	0	0	0	0
obszar miejski gminy Skoki	1	0	2	4
interdyscyplinarne				
Województwo wielkopolskie	31	13	16	10
Powiat wągrowiecki	0	0	0	0
obszar wiejski gminy Skoki	0	0	0	0
obszar miejski gminy Skoki	0	0	0	0
sportowe				
Województwo wielkopolskie	157	223	215	214
Powiat wągrowiecki	16	15	13	16
obszar wiejski gminy Skoki	0	0	0	0
obszar miejski gminy Skoki	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

W 2017 roku w Skokach zaplanowanych jest 17 imprez rekreacyjno-sportowych, których organizatorem/współorganizatorem jest gmina Skoki. Wśród nich wymienić można zawody w kolarstwie przełajowym, rajdy rowerowe, marsze nordic walking, Skockie Przełaje (biegi), zawody w kolarstwie górskim MTB, bieg uliczny, półmaraton. Średnia liczba uczestników ww. imprez to 150 osób.

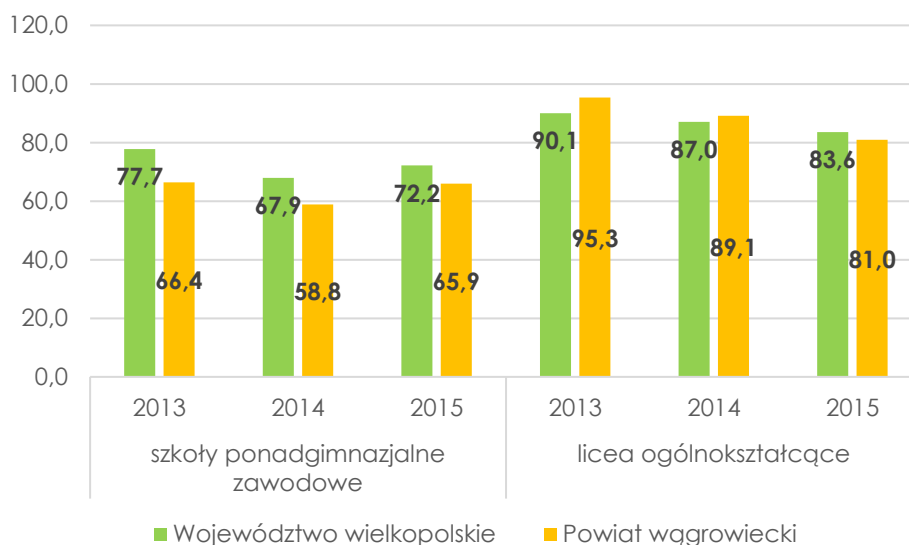
Miejscem koncentrującym życie kulturalne w gminie Skoki jest Biblioteka Publiczna im. Eugeniusza Paukshy. Biblioteka dysponuje także specjalistycznymi salami, w tym salą plastyczną, muzyczną, językową oraz naukową.⁸ W gminie powinny pojawić się nowe miejsca, w których będzie można organizować zajęcia aktywizacyjne dla lokalnej społeczności.

Edukacja

Na przestrzeni lat 2013-2015 zmniejszyła się zdawalność egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych oraz w liceach ogólnokształcących w analizowanych obszarach. W województwie wielkopolskim zdawalność egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych spadła o 5,5%, natomiast w liceach ogólnokształcących o 6,5%. Na obszarze powiatu wągrowieckiego zdawalność egzaminów maturalnych również spadła o kolejno 0,5 p.p. i 14,3 p.p.

⁸ Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014 – 2020, s. 38

Rysunek 11. Zdawalność egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych oraz liceach ogólnokształcących w latach 2013-2015 [%]



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy Skoki zlokalizowane jest jedno przedszkole publiczne i dwa prywatne.⁹ W latach 2013-2016 w gminie liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego nie uległa zmianie. W województwie wielkopolskim i powiecie wągrowieckim wartości wskaźnika na przestrzeni analizowanego okresu uległy zmniejszeniu. Ze względu na małą liczbę dzieci w wieku przedszkolnym, nie zauważa się problemów w kwestii miejsca dla dzieci w istniejących przedszkolach.

Tabela 6. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Województwo wielkopolskie	1,1	1,1	1,0
Powiat wągrowiecki	1,3	1,2	1,2
Gmina Skoki	0,8	0,8	0,8

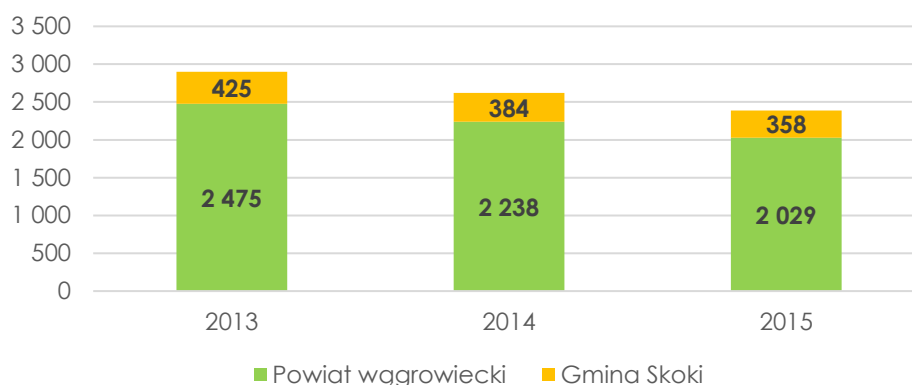
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Pomoc społeczna

Analiza liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowości w latach 2013-2015 w powiecie wągrowieckim oraz w gminie Skoki pozwala stwierdzić niewielki spadek ich liczby w badanym okresie. W powiecie wągrowieckim liczba gospodarstw spadła o 449 i wyniosła 2 029 w 2015 roku. W gminie Skoki w 2013 roku odnotowano 425 gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, w ciągu kolejnych dwóch lat liczba ta spadła do 358, zaobserwowano więc spadek o 67 gospodarstw.

Rysunek 12. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego ogółem w latach 2013-2015

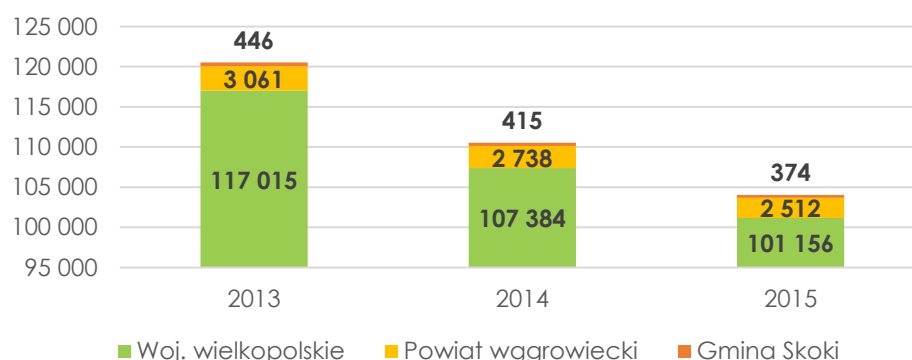
⁹ Dane udostępnione przez Urząd Miasta i Gminy Skoki



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS oraz udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Na przestrzeni lat 2013-2015 odnotowano również spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w województwie wielkopolskim, w powiecie wągrowieckim oraz w gminie Skoki. Na terenie województwa liczba ta spadła o 15 859 rodzin, a na terenie powiatu zaobserwowano spadek o 549 rodzin. W gminie Skoki liczba rodzin korzystających ze świadczeń spadła z poziomu 446 w 2013 roku do 374 rodzin pod koniec 2015 roku.

Rysunek 13. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2013-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS oraz danych udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Obiekty turystyczne

Liczba turystycznych obiektów noclegowych w latach 2013-2016 w województwie wielkopolskim zmniejszyła się o 16, a w powiecie wągrowieckim o 2 obiekty. W gminie Skoki liczba turystycznych obiektów noclegowych zmniejszyła się z 5 obiektów do 4.

Tabela 7. Liczba turystycznych obiektów noclegowych w latach 2013-2016 w analizowanych jednostkach na dzień 31 lipca danego roku

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Województwo wielkopolskie	710	711	701	694
Powiat wągrowiecki	11	9	10	9
Gmina Skoki	5	4	5	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

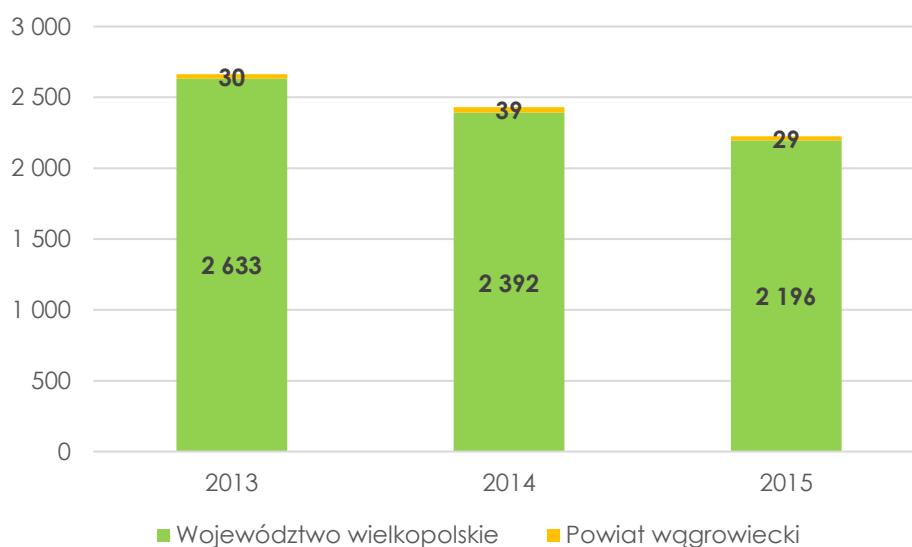
Gmina Skoki jest obszarem atrakcyjnym pod względem turystycznym. Warunki przyrodnicze, baza noclegowa i gastronomiczna oraz mnogość dobrze utrzymanych szlaków turystycznych

pozwalają na aktywne uczestnictwo mieszkańców oraz turystów w życiu gminy Skoki. Zwiększenie liczby obiektów oraz atrakcji turystycznych pozwoli na rozwój gminy oraz przyciągnie do niej turystów i potencjalnych inwestorów.. Realizacja działań rewitalizacyjnych związanych z turystyką pozwoli na rozwój gminy w tym zakresie.

Transport

Liczba wypadków drogowych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015 zmniejszyła się o 437, wynosząc pod koniec 2015 roku 2 196. W powiecie wągrowieckim odnotowano wahania liczby wypadków drogowych. W roku 2014 liczba wypadków drogowych wzrosła o 9, natomiast w 2015 roku spadła o 10, wynosząc pod koniec 2015 roku 29.

Rysunek 14. Liczba wypadków drogowych w latach 2013-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS oraz danych udostępnionych przez Komisariat Policji

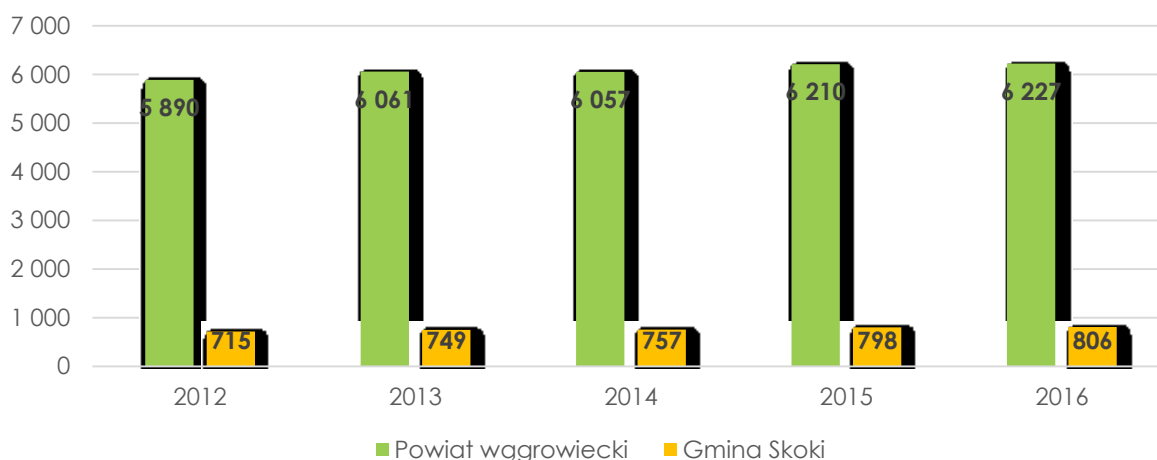
Dzięki porozumieniu między Samorządem Województwa Wielkopolskiego i Miasta Poznania, mieszkańcy gminy Skoki mają możliwość korzystania ze „Zintegrowanego Biletu Komunikacyjnego”. Bilet upoważnia do przejazdów autobusami, tramwajami oraz koleją. Wprowadzenie zintegrowanego biletu to jeden ze sposobów walki o poprawę jakości powietrza oraz ograniczenia korków komunikacyjnych.¹⁰

Sfera gospodarcza

W badanym okresie, tj. w latach 2012-2016, w powiecie wągrowieckim liczba podmiotów gospodarki narodowej regularnie rosta, osiągając liczbę 6 227 w 2016 roku. Jest to o 337 podmiotów gospodarki narodowej więcej niż w roku 2012. Tendencję wzrostową wykazuje również obszar gminy Skoki, gdzie odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych z 715 w 2012 roku do 806 w 2016 roku.

¹⁰ <http://www.gmina-skoki.pl/news/others/106294-bus-tramwaj-kolej-czyli-zintegrowany-bilet-komunikacyjny/> (dostęp: 19.09.2017 r.)

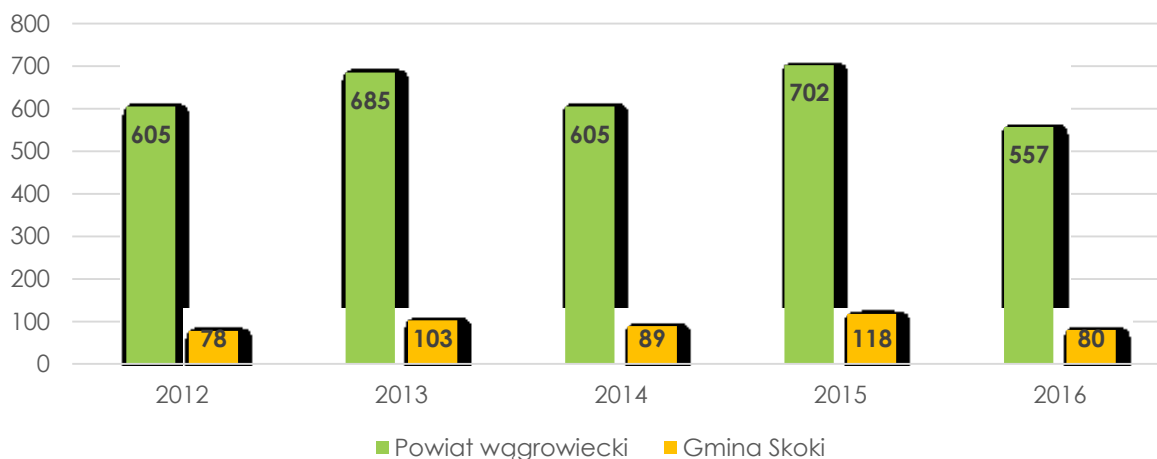
Rysunek 15. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w latach 2012-2016



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w latach 2012-2016 wykazuje znaczne wahania zarówno w granicach powiatu, jak i gminy. Najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w 2015 roku, kiedy ich liczba wyniosła 702 na terenie powiatu wągrowieckiego oraz 118 na obszarze gminy Skoki. W 2016 roku liczba podmiotów dla powiatu wyniosła jedynie 557, co stanowi wartość najniższą z całego analizowanego okresu. W tym samym roku w gminie Skoki zarejestrowano 80 nowych podmiotów gospodarki narodowej.

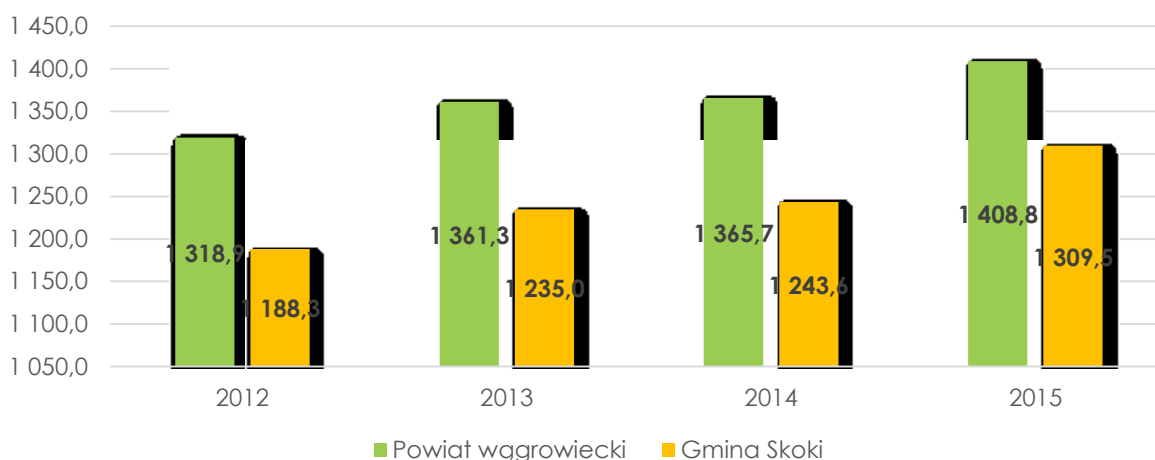
Rysunek 16. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w latach 2012-2016



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Analizując liczbę podmiotów gospodarki narodowej według klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2012-2015, odnotowano ich wzrost w powiecie wągrowieckim. Na przestrzeni 4 lat liczba podmiotów wzrosła o 89,9, osiągając wartość 1 408,8 w 2015 roku. Również na terenie gminy Skoki odnotowano tendencję wzrostową. W 2015 roku liczba podmiotów według klas wielkości wyniosła 1 309,5, co oznacza, że od 2012 roku wzrosła o 121,2 podmioty.

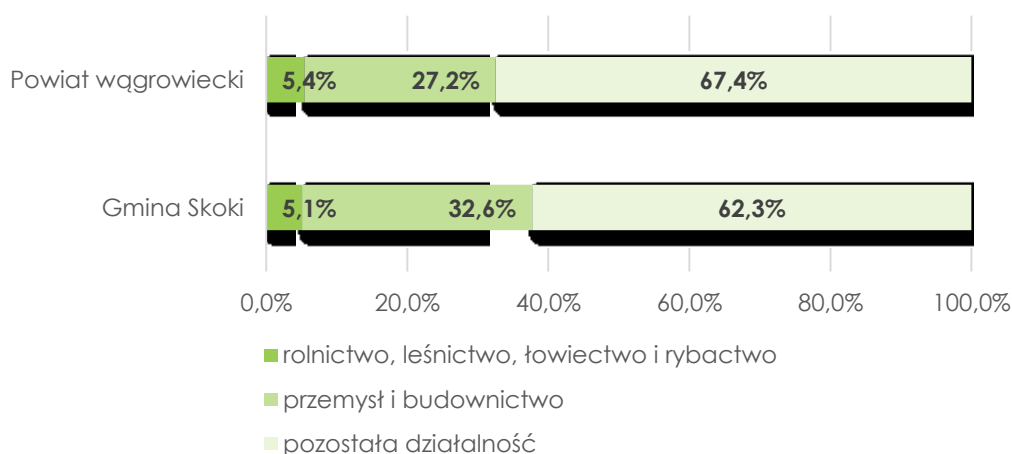
Rysunek 17. Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) podmioty gospodarcze można podzielić na 3 główne grupy: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, przemysł i budownictwo oraz działalność pozostałą. Analizując udział poszczególnych podmiotów gospodarczych według grup rodzajów działalności na terenie powiatu wągrowieckiego oraz w gminie Skoki w 2015 roku zaobserwowano, że największą grupę stanowi *pozostała działalność* (ponad 60%), drugą w kolejności grupą jest *przemysł i budownictwo*, (27,2% w powiecie oraz 32,6% w gminie Skoki), a najmniej liczną grupę stanowi rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (powyżej 5%).

Rysunek 18. Udział podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg grup rodzajów działalności w roku 2016.



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Powiat wągrowiecki jest powiatem o funkcji rolniczo-usługowo-przemysłowej. Na terenie powiatu działają podmioty z branż takich jak: przetwórstwo rolno-spożywcze, odzieżowa, meblarska, metalowa, chemiczna i budowlana. Podmioty gospodarcze działające na terenie powiatu wągrowieckiego to m.in.: EUROPOL MEBLE S.A., LAND O LAKES S.A., Zakład „JAROMI”

Sp. z o.o.¹¹ Rozmieszczenie przestrzenne przedsiębiorstw na terenie województwa wielkopolskiego jest zróżnicowane. Najwięcej przedsiębiorstw koncentruje się w Poznaniu, powiecie poznańskim oraz w ośrodkach subregionalnych.¹²

Rozwój przedsiębiorczości w Wielkopolsce uwarunkowany jest zarówno czynnikami wewnętrznymi - lokalnymi i regionalnymi, jak i zewnętrznymi - makroekonomicznymi. Do korzystnych, wewnętrznych uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości należą przede wszystkim: duża i szybko rosnąca liczba przedsiębiorstw, szczególnie podmiotów małych i średnich, znaczny oraz stale rosnący ich potencjał ekonomiczno-wytwórczy, wysokie kwalifikacje pracowników i długie tradycje wielu branż i przedsiębiorstw, zdecydowana przewaga własności prywatnej, znaczny napływ kapitału zagranicznego, korzystna struktura rodzajowa przedsiębiorstw, stosunkowo duża dynamika eksportu, relatywnie wysoka produktywność firm i duża dynamika jej wzrostu, rosnąca świadomość społecznie odpowiedzialnego biznesu oraz budowanie partnerstw wielosektorowych na rzecz przedsiębiorczości społecznej.¹³

¹¹ Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego, s. 15-16.

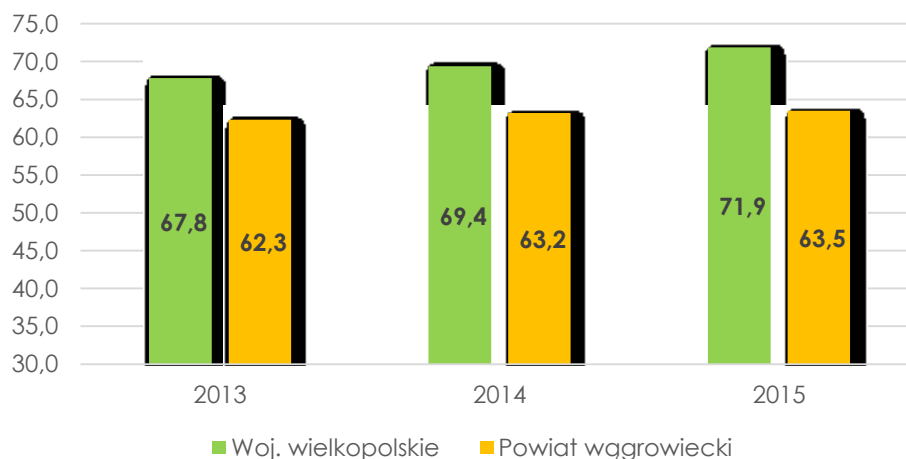
¹² Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, s. 37

¹³ ¹³ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, s. 37

Sfera środowiskowa

Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w latach 2013-2015 wzrósł zarówno na terenie województwa wielkopolskiego, jak i powiatu wągrowieckiego. W analizowanym przedziale czasowym w województwie odnotowano wzrost z 67,8% do prawie 72% w 2015 roku. Na terenie powiatu odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni utrzymuje się na podobnym poziomie, osiągając poziom 63,5% w 2015 roku.

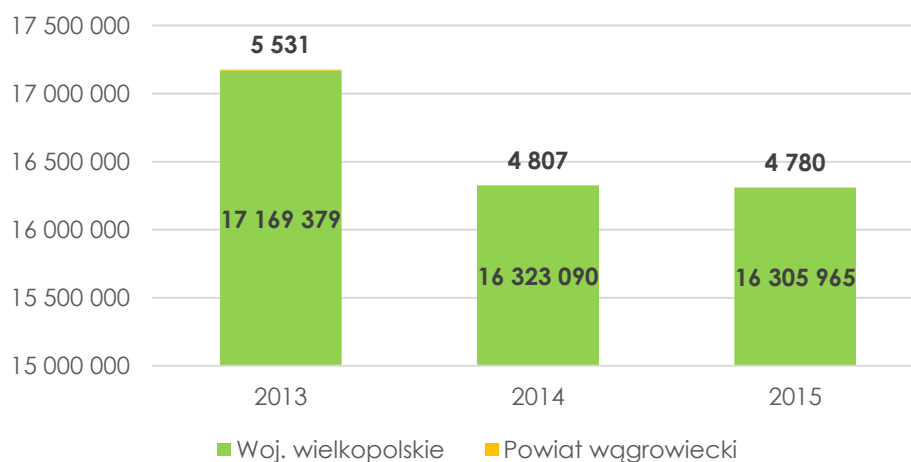
Rysunek 19. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności w latach 2013-2015.



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w regionie jest emisja zanieczyszczeń gazowych, do której przyczyniają się m.in. lokalne przestarzałe kotłownie. W latach 2013-2014 odnotowano gwałtowny spadek emisji w województwie wielkopolskim o 863 414 ton, natomiast w powiecie wągrowieckim o 724 tony. Z roku 2014 na 2015 odnotowano niewielki spadek emisji zanieczyszczeń, na terenie województwa spadając o kolejne 17 125 ton, a w powiecie o 27 ton, kształtując się na poziomie 4 780 ton/rok.

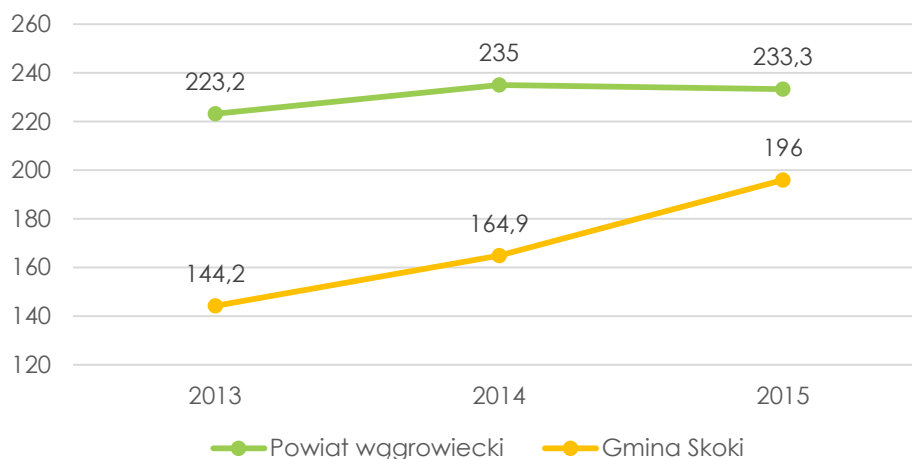
Rysunek 20. Emisja zanieczyszczeń gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w latach 2013-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Analiza wskaźnika odpadów zmieszanych w ciągu roku przeliczonych na 1 mieszkańca pozwala stwierdzić wahania występujące na terenie powiatu oraz wzrost na obszarze gminy (na przestrzeni analizowanych lat). Liczba odpadów odnotowana w powiecie wzrastała do 2014 roku, osiągając poziom 235, następnie spadła o 1,7 osiągając wartość 233,3 w 2015 roku.

Rysunek 21. Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca w latach 2013-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Skoki występują korytarze ekologiczne, są to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku a cenne europejskie siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność.¹⁴

W gminie Skoki obowiązuje Program Gospodarki Niskoemisyjnej, którego cele są następujące:

- **Cel szczegółowy 1: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2020 roku**

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% do 2020 r. oraz o 30% do 2040 r. w porównaniu z poziomem z 2010 r. przy utrzymaniu dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

- **Cel szczegółowy 2: zmniejszenie zużycia energii do 2020 roku**

Podniesienie efektywności energetycznej w porównaniu do 2013 r. o 10% w 2020 r. oraz o 15% w 2040 r.

- **Cel szczegółowy 3: zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych do 2020 roku**

Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym bilansie energetycznym do poziomu 2,3% w 2020 r. oraz do 3,5% w 2040 r.¹⁵

¹⁴ Ochrona korytarzy ekologicznych <http://korytarze.pl/mapa/cel-i-zalozenia-merytoryczne-wyznaczania-korytarzy>

¹⁵ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Skoki, s. 9-10.

Realizacja celów przyczyni się bezpośrednio przywrócenia naruszonych standardów jakości powietrza oraz zmniejszenia stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu.¹⁶

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gmina Skoki jest gminą miejsko-wiejską, w której przeważają użytki rolne o łącznej powierzchni 11 218 hektarów w 2004 roku, co odpowiada 56,5% powierzchni całkowitej gminy. Duży odsetek gruntów stanowią również grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, których powierzchnia 7 110 hektarów odpowiada 35,8% powierzchni gminy.

Tabela 8. Struktura użytkowa gruntów w gminie Skoki w 2004 roku

Rodzaj gruntu	Powierzchnia [ha]	% w ogólnej powierzchni gminy
Użytki rolne	11 218	56,5
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	7 110	35,8
Grunty pod wodami	420	2,1
Nieużytki	355	1,8
Pozostałe grunty	749	3,8
	19 852	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS oraz dane udostępnione przez Urząd Miasta i Gminy

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego określono także strukturę gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (dane na koniec 2014 roku). Największą część analizowanych terenów zajmują tereny komunikacyjne (52,3% gruntów zabudowanych i zurbanizowanych). Warto zaznaczyć, iż tereny mieszkaniowe w gminie zajmują około 104 ha (55,8% znajduje się na obszarze miejskim), a tereny rekreacyjne i wypoczynkowe około 42 ha (ponad 88% tych gruntów znajduje się na obszarze wiejskim). W poniższej tabeli widoczne jest, że tereny rekreacyjne w Gminie Skoki zajmują jedynie 5,4% (42 ha), natomiast tereny inne niezabudowane 2,5% (19 ha). W trakcie procesu rewitalizacji należy wziąć pod uwagę tereny niezagospodarowane i zgodnie z działaniami rewitalizacyjnymi, jak najlepiej je wykorzystać.

Tabela 9. Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w 2014 r.

Rodzaj gruntów	Gmina Skoki		w tym	
	[ha]	[%]	Obszar miejski	Obszar wiejski
Tereny mieszkaniowe	104	13,5%	55,8%	44,2%
Tereny przemysłowe	74	9,6%	6,8%	93,2%
Tereny inne zabudowane	59	7,6%	40,7%	59,3%
Tereny zurbanizowane niezabudowane	19	2,5%	42,1%	57,9%
Tereny rekreacji i wypoczynku	42	5,4%	11,9%	88,1%
Tereny komunikacyjne – drogi	405	52,3%	12,3%	87,7%
Tereny komunikacyjne – kolejowe	70	9,0%	22,9%	77,1%
Tereny komunikacyjne – inne	1	0,1%	100,0%	0,0%
Użytki kopalne	0	0,0%	-	-
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	774	100,0%	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych G

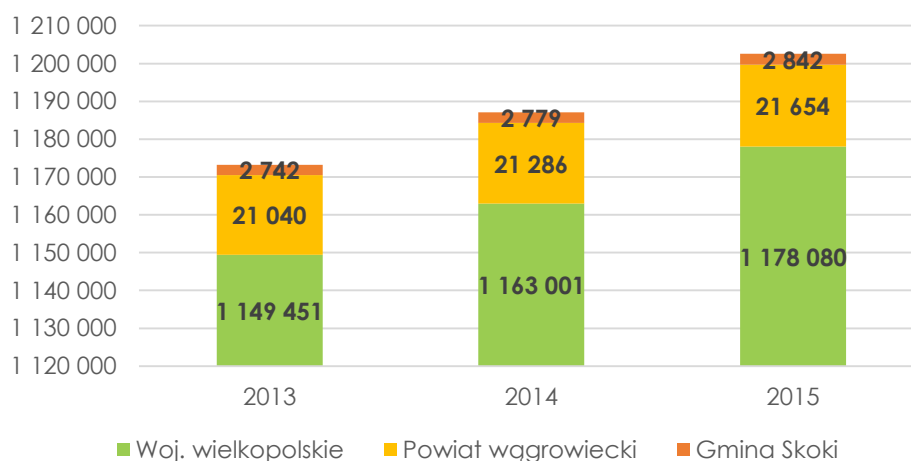
¹⁶ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Skoki, s. 10.

Sfera techniczna

Podstawą komunikacji w gminie jest transport samochodowy, który oparty jest na dwóch drogach wojewódzkich nr 196 relacji Poznań – Wągrowiec oraz drodze nr 197 realizacji Sława Wielkopolska – Gniezno. Łączna długość dróg powiatowych w gminie Skoki to 104,275 km co skanowi około 10% tego typu dróg w powiecie wągrowieckim. Uzupełnieniem sieci dróg wojewódzkich i powiatowych są drogi gminne, które co roku są modernizowane. Przez gminę Skoki przebiega linie kolejowa, która obecnie nie jest czynna.¹⁷ Jednocześnie na terenie gminy znajdują się liczne budynki pokolejowe (np. dworce), które poprzez modernizację będą mogły spełniać nowe funkcje dla lokalnej społeczności.

Na terenie województwa wielkopolskiego, powiatu wągrowieckiego oraz gminy Skoki liczba mieszkań wzrosła na przestrzeni analizowanego okresu. Na podstawie danych dotyczących zasobu mieszkaniowego w latach 2013-2015 można zauważyć wzrost liczby mieszkań o 28 629 w granicach województwa, natomiast w powiecie liczba ta wzrosła o 614 lokali mieszkaniowych. W gminie Skoki zasób mieszkaniowy zwiększył się z poziomu 2 742 do 2 842, przybyło zatem 100 mieszkań w badanym okresie.

Rysunek 22. Zasoby mieszkaniowe w latach 2013-2015

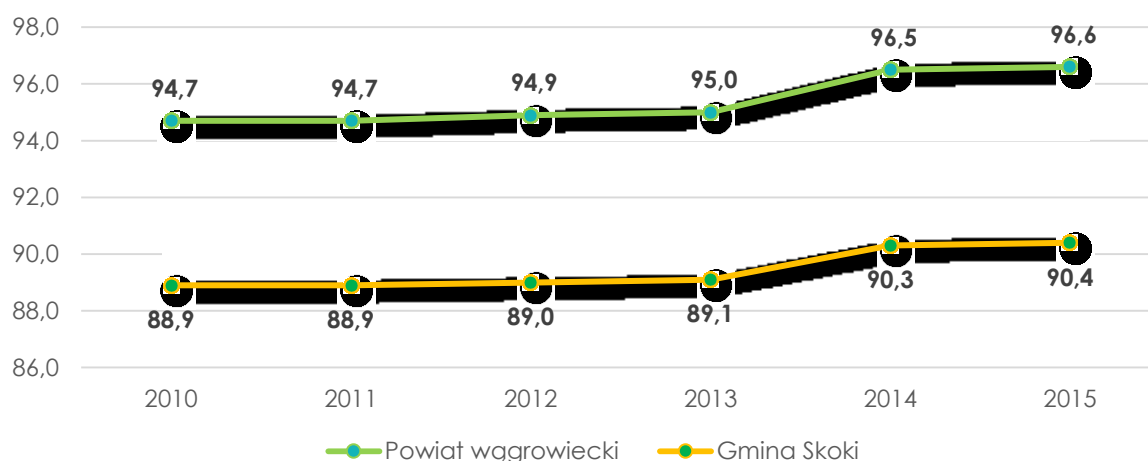


Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS oraz dane udostępnione przez Urząd Miasta i Gminy

Na przestrzeni lat 2010-2015 odnotowano wzrost liczby ludności korzystającej z sieci wodociągowej zamieszkującej zarówno powiat wągrowiecki, jak i gminę Skoki. Do 2013 roku odsetek mieszkańców powiatu korzystających z instalacji wodociągowej wynosił ok. 95%, natomiast odsetek mieszkańców gminy ok. 89%. Na przełomie lat 2013-2014 obserwuje się niewielki wzrost do poziomu 96,5% dla osób mieszkających w granicach powiatu, oraz 90,3% dla mieszkańców gminy Skoki. W 2015 roku wartości te wzrosły o 0,1 punktu procentowego analizowanych jednostkach terytorialnych.

¹⁷ Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014 – 2020, s. 23

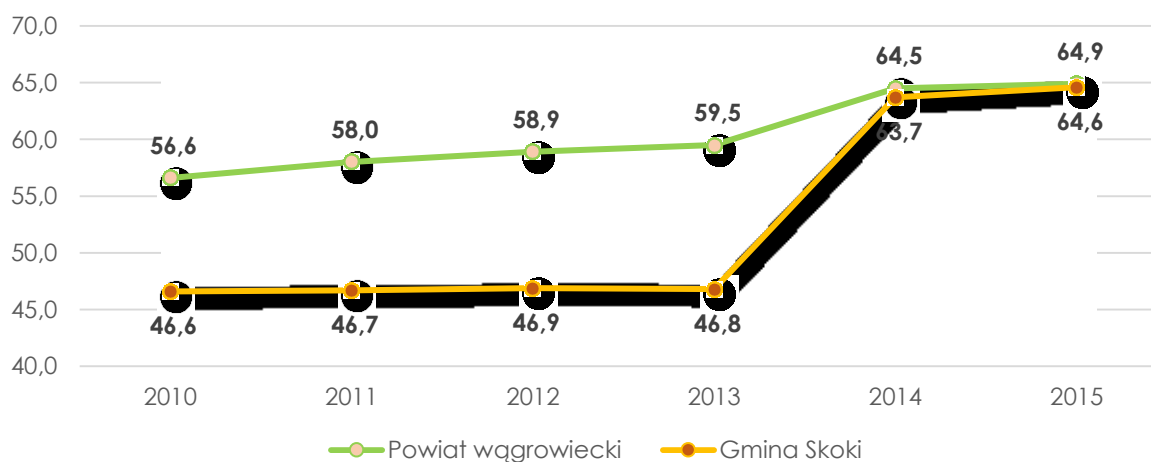
Rysunek 23. Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w latach 2010-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

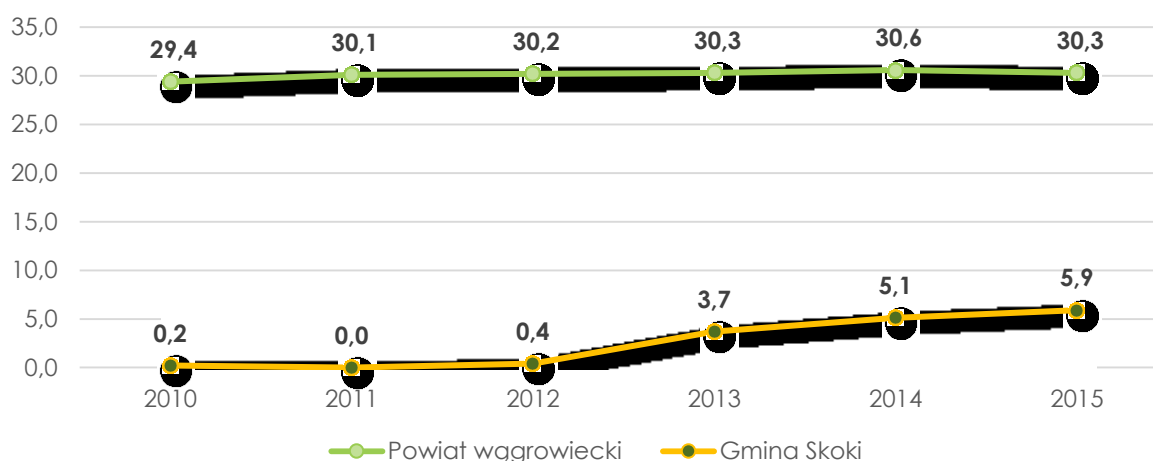
Tendencję wzrostową można również zauważyć w przypadku osób korzystających z sieci kanalizacyjnej. W 2010 roku 56,6% mieszkańców powiatu korzystało z instalacji kanalizacyjnej i liczba ta wzrosła w kolejnych latach o 8,3 punktów procentowych, osiągając wartość 64,9% w 2015 roku. Podobną tendencję odnotowano wśród mieszkańców gminy Skoki. W badanym okresie liczba osób korzystających z kanalizacji wzrosła z 46,6% w 2010 roku do poziomu 64,6% w 2015 roku, niemalże dorównując wartości odnotowanej dla mieszkańców powiatu.

Rysunek 24. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w latach 2010-2015



Analizując dane wskazujące udział ludności korzystającej z sieci gazowej odnotowano znaczną dysproporcję między odsetkiem osób korzystających z urządzeń instalacji na terenie powiatu oraz gminy. Na przestrzeni lat 2010-2015 ok. 30% mieszkańców powiatu korzystało z sieci gazowej i liczba ta nie ulegała większym zmianom w analizowanym okresie. Wśród mieszkańców gminy Skoki w 2010 roku jedynie 0,2% osób było podłączonych do sieci gazowej. W kolejnych latach odnotowano nieznaczny wzrost wskaźnika, który przyjął wartość 5,9% w 2015 roku.

Rysunek 25. Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności w latach 2010-2015



Na terenie gminy Skoki w miejscowości Rejowiec zlokalizowana jest stacja paliw nr 4, skąd wyprowadzony jest rurociąg paliwowy relacji: Płock – Nowa Wieś Wielka - Rejowiec (kierunek: Bydgoszcz – Poznań) należący do Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń”. Wokół rurociągu obowiązuje maksymalnie 100 m strefa bezpieczeństwa. Lokalizacja jakiegokolwiek obiektu w odległości do 500 m od ropociągu wymaga uzgodnienia z PERN.¹⁸

Podsumowanie ogólnej charakterystyki gminy Skoki

Sfera społeczna

Demografia

W gminie Skoki nie obserwuje się większych problemów demograficznych. W ostatnich latach odnotowano stały wzrost liczby mieszkańców gminy, stosunek liczby urodzeń żywych do zgonów przyjmuje wartości dodatnie i wykazuje tendencję wzrostową, a napływ ludności do gminy przewyższa jej odpływ. Prognoza ludnościowa dla powiatu wągrowieckiego wskazuje, że do 2025 roku liczba ludności będzie wzrastać, podobnie jak dysproporcja między ludnością w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, co świadczy o postępującym starzeniu się społeczeństwa.

Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy w gminie Skoki w ostatnich latach poprawia się. Analiza bezrobocia wskazuje, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych z roku na rok zmniejsza się. W analizowanym okresie tj. w latach 2012-2016, liczba ta spadła o 410 osób. Badając wskaźnik zarejestrowanych osób bezrobotnych uwidoczniła się dysproporcja płci w tym zakresie, która wskazała na wyższe bezrobocie wśród kobiet. Pod koniec 2016 roku w gminie Skoki zarejestrowane były 243 osoby, w tym 149 kobiet i 94 mężczyzn. Zmiana udziału bezrobotnych w wieku produkcyjnym wykazuje tendencję spadkową.

¹⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skoki s. 136

Bezpieczeństwo społeczne

Na przestrzeni lat 2013-2015 odnotowano niewielki, lecz stały spadek w liczbie stwierdzonych przez policję przestępstw zarówno na terenie województwa wielkopolskiego, jak i powiatu wągrowieckiego. Warto jednak zaznaczyć, że w 2013 roku wartość wskaźnika w powiecie przekraczała wartość wskaźnika dla województwa, w kolejnych latach utrzymywała się na relatywnie wysokim poziomie.

Uczestnictwo w życiu publicznym

Gmina Skoki charakteryzuje się stosunkowo niskim stopniem aktywności społeczeństwa w zakresie uczestnictwa w wyborach. Frekwencja w gminie Skoki była znacznie niższa od frekwencji krajowej, wojewódzkiej oraz w powiecie, co świadczy o niewielkim zainteresowaniu udziałem w życiu publicznym wśród mieszkańców.

Uczestnictwo w kulturze

W gminie Skoki odnotowano wzrost liczby imprez masowych o charakterze artystyczno-rozrywkowym. Zwiększyła się również liczba uczestników imprez masowych. Miejscem koncentrującym życie kulturalne w gminie Skoki jest Biblioteka Publiczna im. Eugeniusza Paukszty.

Edukacja

W latach 2013-2015 zarówno w województwie wielkopolskim, jak i w powiecie wągrowieckim odnotowano spadek zdawalności egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych oraz w liceach ogólnokształcących.

Wychowanie przedszkolne

W latach 2013-2016 zarówno w gminie, jak i w mieście Skoki liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego nie uległa zmianie. Warto jednak zaznaczyć, że w analizowanym okresie w województwie wielkopolskim i powiecie wągrowieckim wartości wskaźnika uległy zmniejszeniu.

Pomoc społeczna

Poziom jakości życia wyznaczają również wskaźniki sfery społecznej. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej regularnie spada. Podobna tendencja występuje wśród rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych na terenie gminy.

Transport

W województwie wielkopolskim oraz powiecie wągrowieckim spadła liczba wypadków drogowych w badanych okresie.

Sfera gospodarcza

Zasadniczym elementem stanowiącym o rozwoju gminy jest sprawnie funkcjonująca gospodarka. Analiza sfery gospodarczej wykazała wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej w powiecie wągrowieckim oraz w gminie Skoki, gdzie odnotowano wzrost liczby podmiotów z 715 w 2012 roku do 806 w 2016 roku. W przypadku nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej odnotowano wahania. Analizując liczbę podmiotów gospodarczych według klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zaobserwowano ich wzrost zarówno w powiecie wągrowieckim, jak i w gminie Skoki.

Analiza udziału poszczególnych podmiotów gospodarczych według grup rodzajów działalności na terenie powiatu oraz w gminie w 2016 roku pozwala stwierdzić, że największą grupę według PKD stanowi *pozostała działalność* (ponad 70%).

Zidentyfikowane pozytywne oraz negatywne zjawiska w sferze gospodarczej mają istotny wpływ na kondycję sfery społeczno-ekonomicznej jednostek terytorialnych.

Sfera środowiskowa

W latach 2013-2015 można zaobserwować stały wzrost liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków na terenie województwa oraz w powiecie. Głównym zanieczyszczeniem powietrza w regionie jest emisja zanieczyszczeń gazowych, która w ostatnich latach na obszarze gminy Skoki spadła z poziomu 5 531 t/rok w 2013 roku do poziomu 4 780 t/rok w 2015 roku. Wskaźnik odpadów zmieszanych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca wykazuje wyraźną tendencję wzrostową na obszarze gminy.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gmina Skoki jest gminą miejsko-wiejską, gdzie przeważają użytki rolne (56,5%) oraz leśne (35,8%). Warto zaznaczyć, iż prawie 4% powierzchni gminy stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane (około 774 ha), w tym tereny mieszkaniowe 13,5% (około 104 ha), tereny wypoczynkowe i rekreacyjne 5,4% (około 42 ha), tereny przemysłowe 9,6% (około 74 ha).

Sfera techniczna

Na terenie województwa wielkopolskiego, powiatu wągrowieckiego oraz gminy Skoki liczba mieszkań stale wzrasta. W latach 2013-2015 na terenie gminy Skoki odnotowano wzrost liczby mieszkań o 100. W badanym okresie zaobserwowano również znaczny wzrost liczby osób korzystających z sieci wodociągowej. W 2015 roku 96,6% mieszkańców powiatu i 90,4% mieszkańców gminy korzystało z sieci wodociągowej. Wyraźna tendencja wzrostowa wystąpiła również w przypadku sieci kanalizacyjnej. W analizowanym okresie liczba mieszkańców gminy Skoki korzystających z urządzeń sieci kanalizacyjnej wzrosła z 46,6% w 2010 roku do 64,6% w 2015 roku. W gminie Skoki jedynie 0,2% osób w 2010 roku korzystało z urządzeń sieci gazowej, wartość ta wzrosła do 5,9% w 2015 roku.

Przedstawione informacje w powyższej charakterystyce ogólnie obrazują sytuację na terenie gminy Skoki. W analizie wskaźnikowej, na podstawie danych pozyskanych m.in. z bazy danych GUS, Urzędu Miasta i Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, przedstawiono szczegółowy obraz problemów występujących na terenie gminy Skoki.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

SFERA SPOŁECZNA

Analiza sfery społecznej stanowi fundamentalną część opisu badanej zbiorowości pozwalająca na diagnozę obecnego stanu i prognozowanie oraz planowanie przyszłych zmian. Największym potencjałem rozwojowym obszaru jest jego kapitał ludzki. Dlatego też w prezentowanej diagnozie skupiono uwagę na analizie społecznych obszarów takich jak: ubóstwo, problemy społeczne, bezpieczeństwo, demografia, edukacja, aktywność społeczna. Wymienione kategorie tworzą katalog podstawowej wiedzy na temat wybranej

zbiorowości, pozwalają także na identyfikację problemów z jakimi potencjalnie może borykać się badana społeczność.

Wśród sołectw, na których zidentyfikowano najwięcej problemów związanych ze zjawiskiem bezrobocia zalicza się: Brzeźno, Budziszewice, Chociszewo, Glinno, Jagniewice, Raczkowo, Rakojady, Roszkówko, Rościno i Sława Wielkopolska.

Tabela 10. Sfera społeczna – bezrobocie [Dane na koniec marca 2017 r.]

Lp.	Sołectwo	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych do 30. roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
1	Bliżyce	3,85	0,96	0,96
2	Brzeźno	8,33	7,14	2,38
3	Budziszewice	6,52	2,17	4,35
4	Chociszewo	14,75	6,56	3,28
5	Glinno	7,14	4,17	3,57
6	Grzybowo	5,21	0,00	2,08
7	Jabłkowo	2,56	2,56	1,03
8	Jagniewice	6,17	3,70	2,47
9	Kakulin	0,00	0,00	0,00
10	Kuszewo	3,61	1,20	0,00
11	Lechlin	4,84	1,08	0,54
12	Lechlinek	1,92	1,92	0,00
13	Łosiniec	3,83	2,13	0,43
14	Niedźwiedziny	2,15	1,08	0,00
15	Pawłowo Skockie	5,33	2,37	0,59
16	Pomarzanki	0,00	0,00	0,00
17	Potrzanowo	3,00	0,20	0,80
18	Raczkowo	13,51	2,70	4,05
19	Rakojady	9,62	7,69	3,85
20	Rejowiec	2,26	1,13	1,13
21	Roszkowo	2,88	1,44	0,72
22	Roszkówko	15,09	5,66	1,89
23	Rościno	7,33	4,67	2,00
24	Sława Wielkopolska	9,76	2,44	2,44
25	Sławica	1,99	1,99	0,66
26	Sławiany	3,85	1,92	0,00
27	Szczodrochowo	7,59	0,00	3,80
28	Strefa 1 miasta Skoki	4,28	1,66	0,83
29	Strefa 2 miasta Skoki	3,38	1,35	1,06
30	Strefa 3 miasta Skoki	5,72	2,49	2,24
31	Strefa 4 miasta Skoki	2,92	0,78	1,17
Miasto i Gmina Skoki		4,27	1,76	1,25

Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy

Tabela poniżej zawiera dane dotyczące liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców, liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców oraz liczby osób z niepełnosprawnością korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców. Wskaźniki powyżej wartości referencyjnej oznaczają negatywne zjawiska. Wśród sołectw, które borykają się z największą liczbą osób korzystających

z pomocy społecznej, należy zaliczyć: Raczkowo, Stawiany, Sława Wielkopolska, Roszkowo, Rakojady i Szczodrochowo. Należy zaznaczyć, iż nierzadko wysokie wskaźniki wśród osób bezrobotnych przekładają się na wysoką liczbę osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 11. Sfera społeczna – ubóstwo [Dane na koniec marca 2017 r.]

Lp.	Sołectwo	Liczba rodzin korzystających z świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców			Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z świadczeń z pomocy społecznej na 100 mieszkańców
			ogółem	z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	z powodu ubóstwa	
1	Bliżyce	1,85	4,32	0,00	0,00	0,62
2	Brzeźno	0,74	0,74	0,00	0,00	0,00
3	Budziszewice	3,03	4,55	3,03	0,00	1,52
4	Chociszewo	3,23	6,45	2,15	0,00	4,30
5	Glinno	2,39	3,59	1,20	0,00	2,39
6	Grzybowo	1,39	4,17	2,08	0,00	4,17
7	Jabłkowo	0,97	2,92	1,95	0,00	0,97
8	Jagniewice	0,79	2,36	0,00	0,00	0,00
9	Kakulin	1,09	3,28	0,00	0,00	0,55
10	Kuszewo	0,75	2,24	2,24	0,00	0,00
11	Lechlin	1,42	3,56	1,78	0,00	0,36
12	Lechlinek	1,33	1,33	1,33	0,00	0,00
13	Łosiniec	2,21	4,70	1,38	0,28	2,76
14	Niedźwiedziny	1,99	2,65	2,65	0,00	0,66
15	Pawłowo Skockie	2,89	9,09	2,48	0,00	2,07
16	Pomarzanki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	Potrzanowo	1,53	2,94	0,13	0,00	2,04
18	Raczkowo	8,62	19,83	3,45	0,00	1,72
19	Rakojady	4,55	15,91	3,41	9,09	0,00
20	Rejowiec	2,55	8,39	4,74	0,00	1,46
21	Roszkowo	4,85	12,14	5,34	3,88	7,77
22	Roszkówko	1,20	4,82	0,00	4,82	0,00
23	Rościno	1,72	4,31	4,31	0,00	0,43
24	Sława Wielkopolska	5,79	12,40	3,31	0,00	1,65
25	Sławica	1,58	4,74	0,79	0,00	0,79
26	Stawiany	7,83	16,87	9,64	2,41	4,22
27	Szczodrochowo	3,51	13,16	0,00	0,00	1,75
28	Strefa 1 miasta Skoki	2,16	5,18	1,47	0,00	1,21
29	Strefa 2 miasta Skoki	1,18	2,80	0,81	0,56	1,06
30	Strefa 3 miasta Skoki	1,76	6,88	0,88	1,23	1,76
31	Strefa 4 miasta Skoki	1,66	2,60	1,66	0,12	1,89
Miasto i Gmina Skoki		2,04	4,98	1,64	0,45	1,58

Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie danych udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej W toku diagnozy analizie poddano także wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym), salda migracji (różnica między napływem a odpływem ludności z danego obszaru w określonym czasie¹⁹) oraz liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

¹⁹ Słownik: Migracje – epp.eurostat.ec.europa.eu

W przypadku wskaźnika obciążenia demograficznego średnia wartość dla gminy Skoki wynosi 57,2%. Wartości wyższe niż średnia dla gminy odnotowano w następujących sołectwach: Brzeźno, Jabłkowo, Kakulin, Kuszewo, Niedźwiedziny, Pomarzanki, Rakojady, Sławica, Sławiany i strefa 1 miasta Skoki. W przypadku wskaźnika salda migracji wśród sołectw, w których odnotowano niższe wskaźniki w stosunku do średniej dla gminy (0,27), znajdują się: Bliżyce, Brzeźno, Budziszewice, Chociszewo, Glinno, Grzybowo, Jabłkowo, Kakulin, Kuszewo, Lechlin, Lechlinek, Łosiniec, Pawłowo Skockie, Pomarzanki, Raczkowo, Rakojady, Rejowiec, Roszkówko, Sławiany, Szczodrochowo i strefa 1 miasta Skoki. Wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym dla gminy Skoki wynosi 21,8%. Wartości wyższe niż średnia dla gminy odnotowano w następujących sołectwach: Bliżyce, Brzeźno, Glinno, Kakulin, Niedźwiedziny, Pomarzanki, Raczkowo, Rakojady, Roszkówko, Sławica, Sławiany, Szczodrochowo i strefa 1 miasta Skoki.

Tabela 12. Sfera społeczna – demografia [Dane na koniec marca 2017 r.]

Lp.	Sołectwo	Wskaźnik obciążenia demograficznego	Saldo migracji	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
1	Bliżyce	55,8%	0,00	26,9%
2	Brzeźno	60,7%	0,00	26,2%
3	Budziszewice	43,5%	0,00	17,4%
4	Chociszewo	52,5%	0,00	16,4%
5	Glinno	49,4%	0,00	26,8%
6	Grzybowo	50,0%	0,00	13,5%
7	Jabłkowo	57,9%	-0,32	18,5%
8	Jagniewice	56,8%	0,79	17,3%
9	Kakulin	60,5%	0,00	34,2%
10	Kuszewo	61,4%	-2,99	14,5%
11	Lechlin	51,1%	-1,07	16,1%
12	Lechlinek	44,2%	0,00	19,2%
13	Łosiniec	54,0%	0,00	21,3%
14	Niedźwiedziny	62,4%	0,66	29,0%
15	Pawłowo Skockie	43,2%	0,00	18,3%
16	Pomarzanki	66,7%	0,00	33,3%
17	Potrzebanowo	56,6%	1,28	18,8%
18	Raczkowo	56,8%	0,00	25,7%
19	Rakojady	69,2%	0,00	25,0%
20	Rejowiec	54,8%	-0,36	19,2%
21	Roszkowo	48,2%	0,49	14,4%
22	Roszkówko	56,6%	0,00	24,5%
23	Rościnno	54,7%	0,86	18,0%
24	Sława Wielkopolska	47,6%	3,31	12,2%
25	Sławica	67,5%	1,19	27,8%
26	Sławiany	163,5%	0,00	54,8%
27	Szczodrochowo	44,3%	0,00	22,8%
28	Strefa 1 miasta Skoki	59,9%	-0,43	27,6%
29	Strefa 2 miasta Skoki	55,4%	0,12	17,9%
30	Strefa 3 miasta Skoki	41,0%	1,23	12,7%
30	Strefa 4 miasta Skoki	64,4%	0,95	29,6%
Miasto i Gmina Skoki		57,2%	0,27	21,8%

Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy

Komenda Policji udostępniła również dane dotyczące liczby stwierdzonych przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów, liczby wypadków i kolizji drogowych, liczby zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań oraz liczby osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wartości wyższe od średniej referencyjnej dla gminy oznaczają zjawiska negatywne. Najwyższe wartości wskaźnika przestępstw odnotowano w sołectwach: Budziszewice, Lechlinek, Pawłowo Skockie, Sława Wielkopolska, Szczodrochowo i w strefie 1 miasta Skoki. W przypadku wskaźnika liczby wypadków i kolizji drogowych najwyższe wartości wskaźnika występują w sołectwach: Sława Wielkopolska, Pawłowo Skockie, Chociszewo i Roszkowo. Przekroczenia wskaźnika liczby zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań odnotowano w sołectwach: Sławica, Jabłkowo i w strefie 3 miasta Skoki. Najwyższe wartości wskaźnika liczby osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” odnotowano w sołectwach: Roszkówko, Szczodrochowo, Niedźwiedziny, Rościnnio i Pawłowo Skockie.

Tabela 13. Sfera społeczna – bezpieczeństwo [Dane na koniec grudnia 2016 r.]

Lp.	Sołectwo	Liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów na 100 mieszkańców	Liczba wypadków i kolizji drogowych na 100 mieszkańców	Liczba zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań na 100 mieszkańców	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” na 100 mieszkańców
1	Bliżyce	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Brzeźno	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Budziszewice	1,52	0,00	0,00	0,00
4	Chociszewo	0,00	3,23	0,00	0,00
5	Glinno	0,00	1,99	0,00	0,00
6	Grzybowo	0,00	0,00	0,00	0,00
7	Jabłkowo	0,00	0,00	0,32	0,32
8	Jagniewice	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Kakulin	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Kuszewo	0,00	2,24	0,00	0,00
11	Lechlin	0,36	0,71	0,00	0,00
12	Lechlinek	1,33	0,00	0,00	0,00
13	Łosiniec	0,28	0,55	0,00	0,00
14	Niedźwiedziny	0,00	0,66	0,00	0,66
15	Pawłowo Skockie	0,41	3,72	0,00	0,41
16	Pomarzanki	0,00	0,00	0,00	0,00
17	Potrzanowo	0,13	1,15	0,00	0,13
18	Raczkowo	0,00	0,00	0,00	0,00
19	Rakojady	0,00	0,00	0,00	0,00
20	Rejowiec	0,36	0,73	0,00	0,00
21	Roszkowo	0,00	2,91	0,00	0,00
22	Roszkówko	0,00	0,00	0,00	1,20
23	Rościno	0,00	0,00	0,00	0,43
24	Sława Wielkopolska	0,83	4,96	0,00	0,00
25	Sławica	0,00	0,40	0,40	0,40
26	Sławiany	0,00	0,00	0,00	0,00
27	Szczodrochowo	0,88	0,00	0,00	0,88
28	Strefa 1 miasta Skoki	0,43	2,25	0,00	0,09
29	Strefa 2 miasta Skoki	0,19	0,37	0,00	0,06
30	Strefa 3 miasta Skoki	0,18	0,71	0,53	0,35
31	Strefa 4 miasta Skoki	0,36	1,30	0,12	0,12
Miasto i Gmina Skoki		0,22	1,03	0,06	0,14

Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie danych udostępnionych przez Komendariat Policji

Tabela poniżej prezentuje frekwencję wyborczą w wyborach prezydenckich w 2015 roku w II turze oraz liczbę organizacji pozarządowych. Wskaźniki poniżej wartości referencyjnej oznaczają negatywne zjawiska. Z analizy wynika, że wszystkie sołectwa borykają się z problemem niskiego zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne, tj. niską frekwencją wyborczą w II turze wyborów prezydenckich. W przypadku wskaźnika liczby NGO na 100 mieszkańców, niższe wartości w stosunku do średniej dla gminy (3,00) odnotowano w sołectwach: Brzeźno, Budziszewice, Chociszewo, Grzybowo, Jagniewice, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Pawłowo Skockie, Pomarzanki, Raczkowo, Rakojady, Roszkowo, Roszkówko, Sławica, Sławiany i Szczodrochowo oraz w strefie 2 i 3 miasta Skoki.

Tabela 14. Sfera społeczna – pozostałe wskaźniki ze sfery społecznej [Dane na koniec marca 2017 r.]

Lp.	Sołectwo	Frekwencja wyborcza w II turze wyborów prezydenckich	Liczba NGO na 1000 mieszkańców
1	Bliżyce	36,42%	12,35
2	Brzeźno	44,88%	0,00
3	Budziszewice	49,06%	0,00
4	Chociszewo	42,63%	0,00
5	Glinno	36,42%	7,97
6	Grzybowo	44,54%	0,00
7	Jabłkowo	42,63%	6,49
8	Jagniewice	36,42%	0,00
9	Kakulin	42,63%	5,46
10	Kuszewo	42,63%	7,46
11	Lechlin	44,54%	7,12
12	Lechlinek	44,54%	0,00
13	Łosiniec	44,54%	0,00
14	Niedźwiedziny	44,88%	0,00
15	Pawłowo Skockie	44,88%	0,00
16	Pomarzanki	42,63%	0,00
17	Potrzebanowo	49,06%	3,83
18	Raczkowo	36,42%	0,00
19	Rakojady	42,63%	0,00
20	Rejowiec	44,88%	7,30
21	Roszkowo	44,54%	0,00
22	Roszkówko	44,54%	0,00
23	Rościno	44,54%	4,31
24	Sława Wielkopolska	44,88%	8,26
25	Sławica	44,88%	0,00
26	Sławiany	44,88%	0,00
27	Szczodrochowo	44,88%	0,00
28	Strefa 1 miasta Skoki	58,56%	6,04
29	Strefa 2 miasta Skoki	57,63% / 57,74%	0,00
30	Strefa 3 miasta Skoki	57,7%	1,76
31	Strefa 4 miasta Skoki	57,63% / 57,74%	3,55
Miasto i Gmina Skoki		50,44%	3,00

Źródło: opracowanie Grupa BST

W gminie Skoki funkcjonują dwa gimnazja. Analiza zdawalności egzaminów gimnazjalnych odniesiona została do średnich wyników w powiecie wągrowieckim i województwie wielkopolskim. Uczniowie Gimnazjum w Antoniewie uzyskali niższe średnie wyniki niż średni wynik dla miasta i gminy Skoki, powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego w egzaminach ze wszystkich analizowanych przedmiotów. W przypadku Gimnazjum nr 1 im. Polskich Olimpijczyków średnie wyniki egzaminów z języka polskiego oraz historii i WOS-u były wyższe niż w pozostałych jednostkach administracyjnych. Szczegółowe dane dotyczące średnich wyników egzaminu gimnazjalnego zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 15. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego w 2016 r. – średnia wyników w %

	Język Polski	Historia i WOS	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze	Język Angielski
Gimnazjum w Antoniewie	49,19	37,94	28,44	34,63	34,51
Gimnazjum nr 1 im. Polskich Olimpijczyków w Skokach	67,26	58,80	42,11	45,87	53,39
Miasto i Gmina Skoki	60,99	48,13	37,23	41,89	47,90
Powiat wągrowiecki	60,84	49,33	42,44	44,95	51,65
Województwo wielkopolskie	65,73	55,24	47,82	50,17	61,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Powyższe wskaźniki ukazują sytuację gminy w sferze społecznej. Poza sytuacją kryzysową, która została zidentyfikowana na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej, już ogólna charakterystyka gminy ukazuje problemy. Problemy zidentyfikowane w ogólnej charakterystyce gminy oraz w analizie wskaźnikowej wskazują na konieczność przeprowadzenia rewitalizacji na terenie gminy. W przypadku sfery społecznej należy podjąć takie działania jak: zwiększenie terenów rekreacyjnych, które doprowadzą do integracji lokalnej społecznej, która na chwilę obecną jest niska.

SFERA GOSPODARCZA

Monitoring potencjału rozwoju ekonomiczno-gospodarczego i analiza sytuacji zastanej są niezwykle ważne w kontekście planowanych działań, w ramach procesu rewitalizacji. Analizie poddany został obszar przedsiębiorczości w gminie Skoki, z wyszczególnieniem miasta. Siłą rozwojową każdego obszaru jest jego kondycja ekonomiczno-gospodarcza. Wyznaczenie obszarów stanowiących o problematycznym charakterze gminy umożliwi dokonać zmiany pozwalające w przyszłości ograniczyć bariery rozwojowe Gminy. Skuteczne zaplanowanie przemian w lokalnej gospodarce zwiększy jej konkurencyjność i atrakcyjność dla pracowników oraz potencjalnych inwestorów.

Podczas diagnozy sfery gospodarczej wzięto pod uwagę liczbę przedsiębiorstw prowadzących działalność według rejestru REGON, liczbę nowopowstałych przedsiębiorstw (2016 r. i 2017 r.) i liczbę podmiotów gospodarczych zatrudniających co najmniej 10 pracowników w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Zgodnie z poniższą tabelą najniższe wskaźniki liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców występują w sołectwach: Budziszewice, Pomarzanki, Chociszewo, Stawiany, Lechlinek i Grzybowo. Najniższe wartości wskaźnika liczby nowopowstałych przedsiębiorstw (2016 r. i 2017 r.) odnotowano w sołectwach: Budziszewice, Chociszewo, Glinno, Lechlinek, Pomarzanki, Rakojady i Stawa Wielkopolska. W przypadku wskaźnika podmiotów gospodarczych zatrudniających co najmniej 10 pracowników najniższe wartości w stosunku do średniej dla gminy odnotowano w sołectwach: Brzeźno, Budziszewice, Chociszewo, Grzybowo, Jagniewice, Kakulin, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Pomarzanki, Raczkowo, Rakojady, Rejowiec, Roszkowo, Rościno, Stawa Wielkopolska, Stawiany i Szczodrochowo.

Tabela 16. Sfera gospodarcza [Dane na koniec marca 2017 r.]

Lp.	Sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw (2016 i 2017) na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gosp. zatrudniających co najmniej 10 pracowników na 100 mieszkańców
1	Bliżyce	11,73	0,62	0,62
2	Brzeźno	7,41	1,48	0,00
3	Budziszewice	0,00	0,00	0,00
4	Chociszewo	1,08	0,00	0,00
5	Glinno	7,97	0,00	0,40
6	Grzybowo	2,78	0,69	0,00
7	Jabłkowo	7,47	0,32	0,97
8	Jagniewice	4,72	1,57	0,00
9	Kakulin	9,29	1,09	0,00
10	Kuszewo	6,72	2,24	0,75
11	Lechlin	8,90	1,07	0,71
12	Lechlinek	2,67	0,00	0,00
13	Łosiniec	8,29	1,93	0,00
14	Niedźwiedziny	8,61	2,65	0,00
15	Pawtowo Skockie	5,79	2,07	0,41
16	Pomarzanki	0,00	0,00	0,00
17	Potrzebanowo	10,47	1,79	0,26
18	Raczkowo	3,45	0,86	0,00
19	Rakojady	11,36	0,00	0,00
20	Rejowiec	8,39	1,46	0,00
21	Roszkowo	4,37	0,49	0,00
22	Roszkówko	8,43	1,20	1,20
23	Rościno	9,91	1,29	0,00
24	Sława Wielkopolska	7,44	0,00	0,00
25	Sławica	11,46	2,37	0,79
26	Stawiany	2,41	0,60	0,00
27	Szczodrochowo	9,65	0,88	0,00
28	Strefa 1 miasta Skoki	14,59	1,99	0,60
29	Strefa 2 miasta Skoki	10,14	1,55	0,06
30	Strefa 3 miasta Skoki	10,76	1,23	0,35
31	Strefa 4 miasta Skoki	14,79	1,30	0,95
Miasto i Gmina Skoki		9,87	1,38	0,34

Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy

SFERA ŚRODOWISKOWA

Jednym z równie ważnych aspektów diagnozy obszarów zdegradowanych jest sfera środowiskowa. Analiza tego obszaru pozwoli na określenie kondycji środowiskowej gminy Skoki i miasta Skoki. Współcześnie nacisk kładzie się na optymalizowanie sytuacji środowiskowej, gdyż ma ona wpływ na jakość życia mieszkańców gminy oraz stanowi o atrakcyjności i potencjale danego obszaru. Zatem identyfikacja kondycji środowiska w gminie z wyszczególnieniem miasta staje się niezwykle potrzebna w celu wyznaczenia obszarów kryzysowych, wymagających działań interwencyjnych w ramach procesu rewitalizacji.

Sfera środowiskowa w gminie Skoki zdiagnozowana została na podstawie wskaźnika liczby m² azbestu przypadającej na 1 mieszkańca. Zgodnie z poniższą tabelą, najwyższe wartości wskaźnika w stosunku do średniej dla gminy odnotowano w sołectwach: Kakulin, Bliżyce, Kuszewo, Budziszewice, Grzybowo i Roszkówko.

Tabela 17. Sfera środowiskowa – [Dane na koniec marzec 2017 r.]

Lp.	Sołectwo	Liczba m ² azbestu przypadająca na 1 mieszkańca
1	Bliżyce	47,14
2	Brzeźno	9,88
3	Budziszewice	43,94
4	Chociszewo	8,46
5	Glinno	1,40
6	Grzybowo	37,71
7	Jabłkowo	6,20
8	Jagniewice	4,33
9	Kakulin	55,57
10	Kuszewo	46,46
11	Lechlin	18,14
12	Lechlinek	25,17
13	Łosiniec	21,43
14	Niedźwiedziny	14,12
15	Pawłowo Skockie	7,07
16	Pomarzanki	0,00
17	Potrzanowo	18,99
18	Raczkowo	16,98
19	Rakojady	8,39
20	Rejowiec	5,57
21	Roszkowo	9,38
22	Roszkówko	32,55
23	Rościnno	12,47
24	Sława Wielkopolska	0,00
25	Sławica	5,20
26	Stawiany	2,86
27	Szczodrochowo	0,00
28	Strefa 1 miasta Skoki	1,13
29	Strefa 2 miasta Skoki	
30	Strefa 3 miasta Skoki	
31	Strefa 4 miasta Skoki	
Miasto i Gmina Skoki		9,53

Źródło: opracowanie własne Grupa BST na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA ORAZ TECHNICZNA

O potencjale i atrakcyjności danego obszaru świadczą także warunki przestrzenno-funkcjonalno-techniczne. Mogą one stać się przyczyną przyciągania nowych mieszkańców lub potencjalnych inwestorów. Określenie obszarów problemowych w tym zakresie dotyczyć będzie przede wszystkim kategorii uwarunkowań przestrzennych oraz technicznych.

W ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej analizie poddano liczbę przystanków, udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności, szacowany odsetek dróg gminnych wymagających remontu lub modernizacji (ocena subiektywna) w % oraz liczbę wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W przypadku wskaźnika liczby przystanków niższe wartości w stosunku do średniej dla gminy odnotowano w sołectwach: Bliżyce, Kakulin, Pawłowo Skockie, Pomarzanki,

Rejowiec, Roszkowo, Sławica i Sławiany, a także we wszystkich strefach miasta. Najniższe wartości wskaźnika udziału ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności odnotowano z kolei w następujących sołectwach: Bliżyce, Brzeźno, Budziszewice, Chociszewo, Grzybowo, Jabłkowo, Jagniewice, Kakulin, Kuszewo, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Pomarzanki, Potrzeznowo, Raczkowo, Roszkówko i Rościno oraz we wszystkich strefach miasta. Wskaźnik szacowanego odsetka dróg gminnych wymagających remontu lub modernizacji dla gminy Skoki wynosi 36,5%. Najwyższe wartości wskaźnika w stosunku do średniej dla gminy odnotowano w następujących sołectwach: Glinno, Pomarzanki, Raczkowo, Roszkowo, Sławica i Sławiany. W przypadku wskaźnika liczby wydanych pozwoleń na budowę na 100 mieszkańców, wyższe wartości w stosunku do średniej dla gminy odnotowano w sołectwach: Bliżyce, Brzeźno, Chociszewo, Grzybowo, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Potrzeznowo, Rakojady, Rościno, Sława Wielkopolska i Sławica, a także we wszystkich strefach miasta.

Tabela 18. Sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera techniczna [Dane na koniec listopada 2016 r.]

Lp.	Sołectwo	Sfera przestrzenno-funkcjonalna		Sfera techniczna	
		Liczba przystanków	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności	Szacowany odsetek dróg gminnych wymagających remontu lub modernizacji (ocena subiektywna)	Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 mieszkańców
1	Bliżyce	0,62	0,0%	40%	0,62
2	Brzeźno	2,22	0,0%	10%	0,74
3	Budziszewice	3,03	0,0%	45%	0,00
4	Chociszewo	3,23	0,0%	65%	2,15
5	Glinno	0,80	24,7%	100%	0,00
6	Grzybowo	1,39	0,0%	65%	0,69
7	Jabłkowo	0,65	0,0%	35%	0,00
8	Jagniewice	1,57	0,0%	50%	0,00
9	Kakulin	0,55	0,0%	30%	0,00
10	Kuszewo	0,75	0,0%	10%	0,00
11	Lechlin	1,42	82,9%	30%	0,00
12	Lechlinek	2,67	0,0%	15%	1,33
13	Łosiniec	1,38	0,0%	85%	0,83
14	Niedźwiedziny	0,66	0,0%	55%	0,66
15	Pawłowo Skockie	0,41	85,1%	70%	0,00
16	Pomarzanki	0,00	0,0%	100%	0,00
17	Potrzeznowo	0,89	0,0%	65%	0,38
18	Raczkowo	0,86	0,0%	100%	0,00
19	Rakojady	1,14	89,8%	25%	1,14
20	Rejowiec	0,36	86,9%	15%	0,36
21	Roszkowo	0,49	98,5%	100%	0,00
22	Roszkówko	2,41	0,0%	10%	0,00
23	Rościno	0,86	0,0%	5%	0,43
24	Sława Wielkopolska	3,31	62,8%	95%	0,83
25	Sławica	0,40	86,2%	100%	1,19
26	Sławiany	0,60	88,6%	100%	0,00
27	Szczodrochowo	0,88	97,4%	30%	0,00
28	Strefa 1 miasta Skoki	0,26	97,3%	30%	0,26
29	Strefa 2 miasta Skoki	0,00	91,2%	20%	0,62
30	Strefa 3 miasta Skoki	0,00	95,2%	45%	0,53

31	Strefa 4 miasta Skoki	0,12	99,2%	45%	0,00
Miasto i Gmina Skoki		0,62	59,2%	36,5%	0,37

Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Obszar zdegradowany to taki, na którym nasilone są negatywne zjawiska społeczne, do których zaliczyć można m.in.: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji, niski poziom kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym oraz kulturalnym. Co więcej, obszar zdegradowany powinien cechować się co najmniej jednym negatywnym zjawiskiem ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Obszar zdegradowany wskazany został obiektywnie w oparciu o zróżnicowane narzędzia, metody i techniki badawcze. W celu zdiagnozowania problemów dokonano analizy danych zastanych (desk research), której podstawą były zasoby Banku Danych Lokalnych. Dopełnieniem prowadzonych badań uczyniono analizę wskaźnikową, która pozwoliła zobrazować natężenie i koncentrację występujących zjawisk kryzysowych. Obszary koncentracji negatywnych zjawisk w gminie Skoki zostały wyznaczone na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej (tabela nr 3 z listą wskaźników wykorzystanych do analizy) w pięciu sferach wymienionych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 tj. w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

W tabeli nr 20 dokonano porównania sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej w badanych jednostkach przestrzennych (27 sołectw, 4 strefy miasta Skoki). Analizując zaprezentowane dane można zauważyć koncentrację negatywnych zjawisk zarówno na terenie sołectw, jak i stref miasta Skoki. Uwzględniając aspekt społeczny, jako jeden z najważniejszych wskaźników definiujący negatywne zjawisko na wskazanym obszarze, wyodrębniono obszary, które cechują się istotnymi przekroczeniami w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Do obszarów zdegradowanych dołączono jednostki przestrzenne, które w sferze społecznej uzyskały co najmniej 7 wskaźników odbiegających od średniej dla gminy Skoki.

Wskazane obszary, które zdiagnozowano jako obszary zdegradowane zostały zaznaczone kolorem. **Do obszarów zdegradowanych w mieście i gminie Skoki zakwalifikowano następujące jednostki przestrzenne: Sołectwo Brzeźno, Sołectwo Budziszewice, Sołectwo Chociszewo, Sołectwo Glinno, Sołectwo Grzybów, Sołectwo Jabłkowo, Sołectwo Łosiniec, Sołectwo Pawłowo Skockie, Sołectwo Raczkowo, Sołectwo Rakojady, Sołectwo Roszkowo, Sołectwo Roszkówko, Sołectwo Sława Wielkopolska, Sołectwo Sławica, Sołectwo Stawiany, Sołectwo Szczodrochowo, Strefa 1 miasta Skoki²⁰, Strefa 3 miasta Skoki²¹, strefa 4 miasta Skoki²². Na wyznaczonym obszarze zdegradowanym mieszka 5318 osób (56,9% mieszkańców Miasta i Gminy Skoki).**

²⁰ Ulice wchodzące w skład strefy nr 1: Boczna, Jana Pawła II, Kościelna, Krańcowa, Krótka, Kręta, Ogrodowa, Parkowa, Piaskowa, Plac Kościelny, Plac Powstańców Wielkopolskich, Plac Strażacki, Pogodna, Poznańska, Przylesie, Rogozińska, Rościńska, Rynkowa, Strumykowa, Wodna, Wąska

²¹ Ulice wchodzące w skład strefy nr 3: Akacyjowa, Brzozowa, Jarzębinowa, Jesionowa, Karolewo, Kasztanowa, Klonowa, Polna, Sosnowa, Świerkowa, Topolowa, Jodłowa, Lipowa

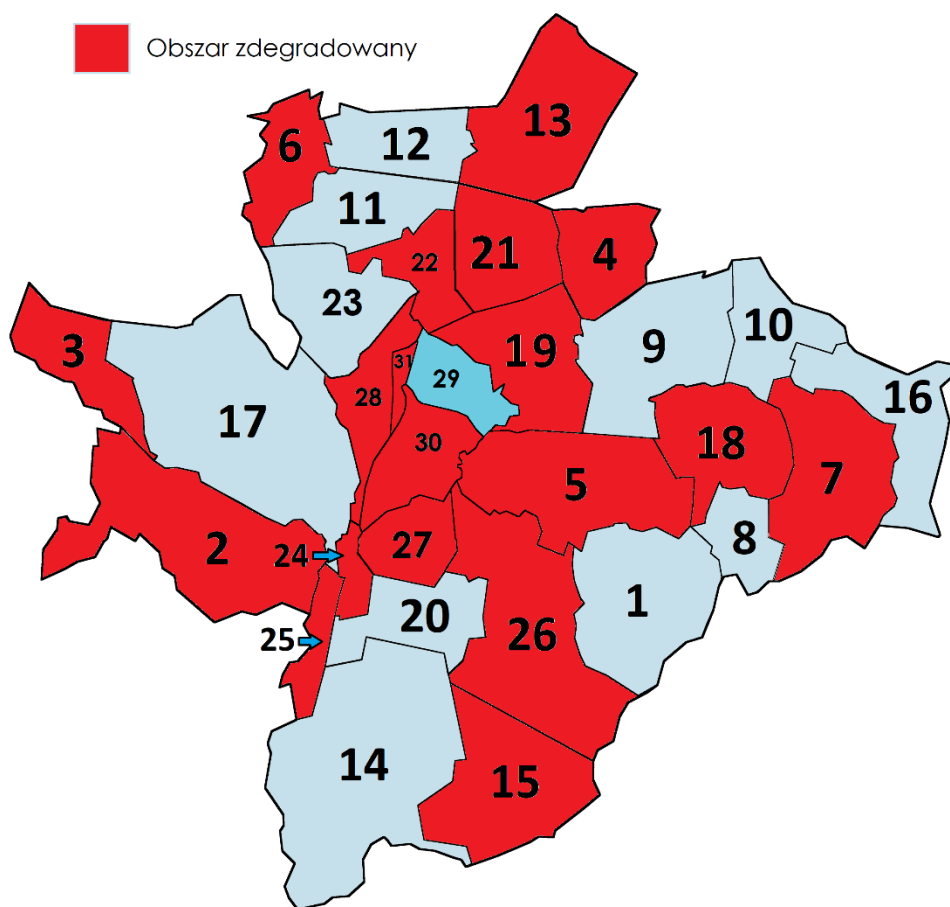
²² Ulice wchodzące w skład strefy nr 4: Ciastowicza, Dworcowa, Dąbrowskiego, Kazimierza Wielkiego, Łąkowa, Mickiewicza, Sienkiewicza, Słowackiego, Wczasowa, Turystyczna, Wągrowiecka, Zamkowa

Tabela 19. Obszary koncentracji negatywnych zjawisk – obszary zdegradowane

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców	Liczba wskaźników odbiegających od średniej				
			Sfera społeczna (17 wskaźników)	Sfera gospodarcza (3 wskaźniki)	Sfera środowiskowa (1 wskaźnik)	Sfera przestrzenno-funkcjonalna (2 wskaźniki)	Sfera techniczna (2 wskaźniki)
1	Sołectwo Bliżyce	162	3	1	1	2	2
2	Sołectwo Brzeźno	135	8	2	1	1	1
3	Sołectwo Budziszewice	66	9	3	1	1	1
4	Sołectwo Chociszewo	93	11	3	0	1	2
5	Sołectwo Glinno	251	9	2	0	1	1
6	Sołectwo Grzybowo	144	7	3	1	1	2
7	Sołectwo Jabłkowo	308	7	2	0	1	0
8	Sołectwo Jagniewice	127	5	2	0	1	1
9	Sołectwo Kakulin	183	4	3	1	2	0
10	Sołectwo Kuszewo	134	5	1	1	1	0
11	Sołectwo Lechlin	281	5	2	1	0	0
12	Sołectwo Lechlinek	75	5	3	1	1	1
13	Sołectwo Łosiniec	362	7	2	1	1	2
14	Sołectwo Niedźwiedziny	151	6	2	1	1	2
15	Sołectwo Pawłowo Skockie	242	12	1	0	1	1
16	Sołectwo Pomarzanki	15	5	3	0	2	1
17	Sołectwo Potrzebno	783	3	1	1	1	2
18	Sołectwo Raczkowo	116	11	3	1	1	1
19	Sołectwo Rakojady	88	12	2	0	0	1
20	Sołectwo Rejowiec	274	6	2	0	1	0
21	Sołectwo Roszkowo	206	8	3	0	1	1
22	Sołectwo Roszkówko	83	9	2	1	1	0
23	Sołectwo Rościno	232	6	2	1	1	1
24	Sołectwo Sława Wielkopolska	121	10	3	0	0	2
25	Sołectwo Sławica	253	7	0	0	1	2
26	Sołectwo Stawiany	166	11	3	0	1	1
27	Sołectwo Szczodrochowo	114	11	3	0	0	0
28	Strefa 1 miasta Skoki	1158	8	0	0	1	0
29	Strefa 2 miasta Skoki	1608	3	1	0	1	1
30	Strefa 3 miasta Skoki	567	9	1	0	1	2
31	Strefa 4 miasta Skoki	845	7	1	0	1	1

Źródło: opracowanie Grupa BST

Rysunek 26. Obszar zdegradowany w Gminie Skoki



Źródło: opracowanie własne

OBSZAR REWITALIZACJI

Rozpoznanie problemów występujących w gminie Skoki dało podstawy do wyznaczenia obszaru rewitalizacji i umożliwiło wskazanie terenu najbardziej wymagającego wsparcia. Obszar wskazany do rewitalizacji został skonkretyzowany w oparciu o dane ilościowe oraz wskaźniki jakościowe, co umożliwiło uchwycenie powiązań funkcjonalnych obszarów.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji zostało oparte na zapisie zawartym w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 odnoszącym się do definicji obszaru rewitalizacji „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację”.

Obszar rekomendowany do rewitalizacji w gminie został wyznaczony na podstawie analizy społeczno-gospodarczo-przestrzennej. Zasadniczym założeniem przy delimitacji obszaru zdegradowanego było wskazanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska społeczne. Podczas analizy wykorzystano dane pozyskane m.in. z Urzędu Miasta i Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowej Komendy Policji, Powiatowego Urzędu Pracy. Działania diagnostyczne zwieńczone zostały identyfikacją licznych zjawisk kryzysowych na

wskazanym obszarze rewitalizacji oraz potwierdziły konieczność szybkiej interwencji oraz działań w celu ich eliminacji lub istotnego ograniczenia.

Zgodnie z analizą, na wyznaczonym obszarze zdegradowanym w gminie mieszka 5318 osób, co stanowi 56,9% ogółu ludności gminy. Odsetek ten przekracza maksymalną wartość, jaką może zamieszkiwać i obejmować powierzchniowo obszar rewitalizacji, zgodnie z Wytocznymi Ministra Rozwoju. Wskutek tego poddano wnikliwej analizie sołectwa oraz obszar miejski, na których skumulowane są negatywne zjawiska. Nastąpiło to na podstawie analizy wskaźnikowej (wszystkie wskaźniki, które zostały wykorzystane do delimitacji obszaru zdegradowanego) oraz spotkania z mieszkańcami, które odbyło się 2 czerwca 2017 r. Istotnym czynnikiem, który wzięto pod uwagę w trakcie delimitacji obszaru rewitalizacji było także znaczenie obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy. Dlatego obszar rewitalizacji został stworzony jako jeden spójny obszar łączący część miasta Skoki z sąsiednimi sołectwami. Takie podejście potwierdza również fakt, że obszar miejski posiada największy potencjał rozwojowy, mający istotny wpływ na otaczające obszary wiejskie. Wsparcie działaniami rewitalizacyjnymi najbardziej zurbanizowanego terenu poprawi wizerunek całej gminy, co przyczyni się do zwiększenia zainteresowania nowych mieszkańców, a to właśnie kapitał ludzki jest największym potencjałem rozwojowym. Co więcej, na wskazanym do rewitalizacji obszarze znajdują się liczne potencjały (m.in. pokolejowe budynki, które po modernizacji będą mogły spełniać nowe funkcje), które należy wykorzystać w celu stworzenia możliwości zrównoważonego rozwoju całej gminy.

Obszar rewitalizacji został wyznaczony na obszarach sołectw Roszkowo, Roszkówko, Stawa Wielkopolska, Szczodrochowo oraz w 3 i 4 strefie miasta Skoki. W związku z przeprowadzeniem konsultacji społecznych, z napływającymi formularzami drogą mailową lub zgłaszanymi formularzami wprost do Urzędu Miasta i Gminy, obszar rewitalizacji został zwiększony o następujące ulice mieszczące się w 1 strefie miasta Skoki (strefa ta także została zdiagnozowana jako obszar zdegradowany): **ul. Jana Pawła II, Ogrodowa, Rynkowa, Kręta, Strumykowa, Parkowa, Kościelna, Plac Powstańców Wielkopolskich i Plac Strażacki.**

Na nowo wyznaczonym obszarze mieszka 2639 osób, co stanowi 27,9% ogółu ludności gminy Skoki. Obszar zajmuje powierzchnię 19,93 km², co odpowiada 10,04% powierzchni gminy. W poniższej tabeli przedstawiono obszar rewitalizacji wraz z opisem negatywnych zjawisk w odniesieniu do każdego sołectwa/strefy miejskiej.

Tabela 20. Obszar rewitalizacji – główne problemy zdiagnozowane w sołectwach/strefach miasta

Lp.	Sołectwa/ strefa miasta	Uzasadnienie
21	Sołectwo Roszkowo	Sfera społeczna: wysokie wskaźniki osób korzystających z pomocy społecznej, w tym m.in. z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, z powodu ubóstwa, wysoki wskaźnik wypadków i kolizji drogowych, niekorzystne wskaźniki związane z aktywnością mieszkańców (frekwencja wyborcza, liczba NGO) (8 przekroczonych wskaźników w sferze społecznej na 17 analizowanych). Pozostałe sfery: niskie wskaźniki związane z podmiotami gospodarczymi, problemy z infrastrukturą drogową oraz transportową.
22	Sołectwo Roszkówko	Sfera społeczna: wysokie wskaźniki osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych długotrwale, bezrobocie wśród osób do 30 roku życia, wysoki odsetek osób z tak zwaną procedurą Niebieska

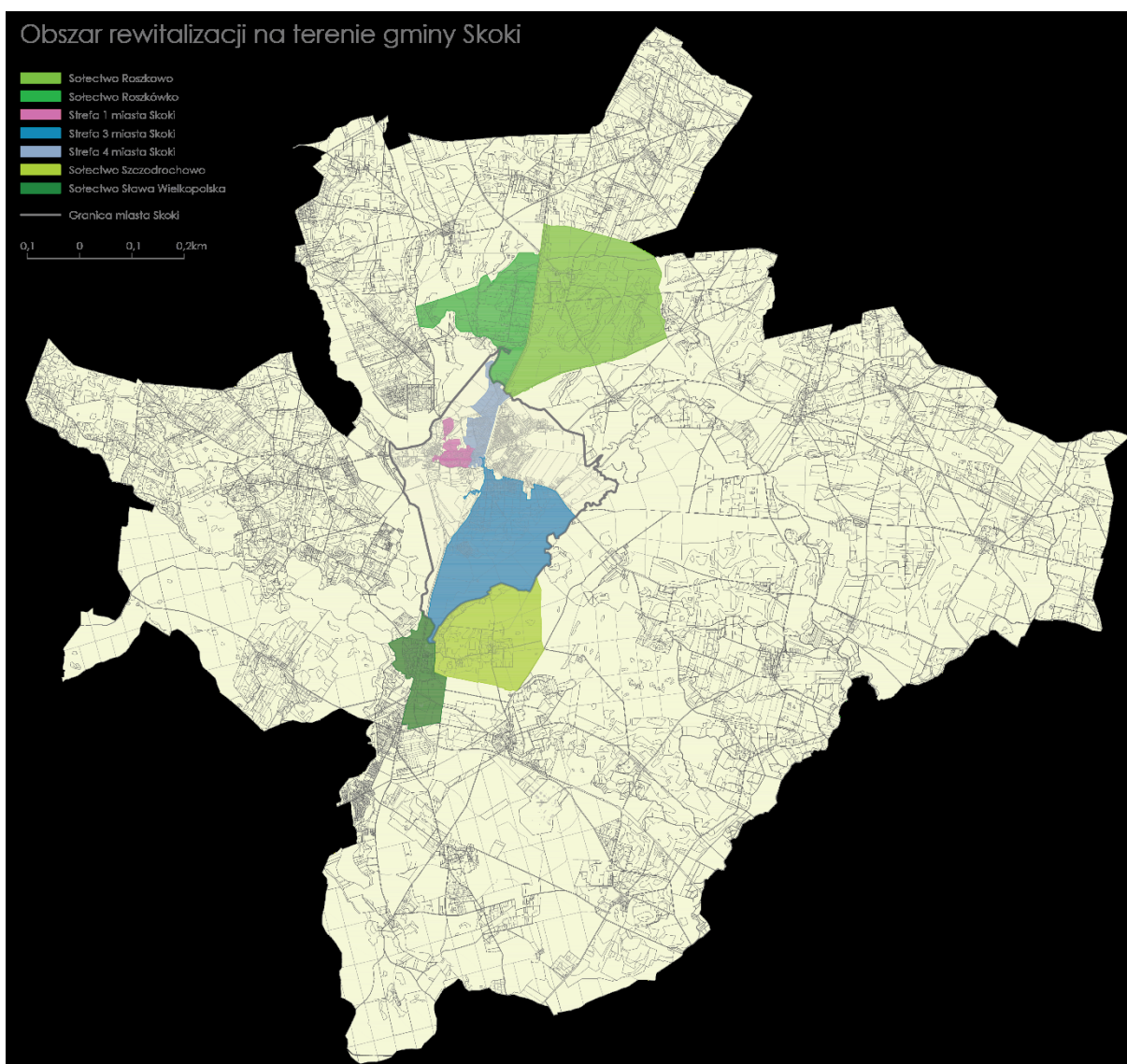
Lp.	Sołectwa/ strefa miasta	Uzasadnienie
		Karta, niekorzystne wskaźniki związane z demografią oraz aktywnością społeczną (9 przekroczonych wskaźników w sferze społecznej na 17 analizowanych).
		Pozostałe sfery: niskie wskaźniki związane z podmiotami gospodarczymi, wysoki wskaźnik wyrobów zawierających azbest, brak kanalizacji.
24	Sołectwo Sława Wielkopolska	Sfera społeczna: wysokie wskaźniki osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych długotrwale, bezrobocie wśród osób do 30 roku życia, wysokie wskaźniki osób korzystających z pomocy społecznej, wysokie wskaźniki związane z liczbą przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów oraz kolizjami i wypadkami, niekorzystne wskaźniki związane z aktywnością społeczną (10 przekroczonych wskaźników w sferze społecznej na 17 analizowanych).
		Pozostałe sfery: niskie wskaźniki związane z podmiotami gospodarczymi, problemy z infrastrukturą drogową, wskaźnik liczby wydanych pozwoleń na budowę.
27	Sołectwo Szczodrochowo	Sfera społeczna: wysokie wskaźniki osób bezrobotnych, wysokie wskaźniki liczby osób korzystających z pomocy społecznej, wysokie wskaźniki związane z liczbą przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów oraz liczbą osób objętych procedurą Niebieskiej karty, niekorzystne wskaźniki związane z demografią oraz aktywnością społeczną (11 przekroczonych wskaźników w sferze społecznej na 17 analizowanych).
		Pozostałe sfery: niskie wskaźniki związane z podmiotami gospodarczymi, problemy z infrastrukturą drogową oraz transportową, wskaźnik liczby wydanych pozwoleń na budowę.
28	Strefa 1 miasta Skoki (ulice wchodzące w skład zwiększonego obszaru rewitalizacji ze strefy 1: ul. Jana Pawła II, Ogrodowa, Rynkowa, Kręta, Strumykowa, Parkowa, Kościelna, Plac Powstańców Wielkopolskich, Plac Strażacki)	Sfera społeczna: liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, liczba rodzin korzystających z świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców, liczba osób korzystających z świadczeń społecznych, wskaźnik obciążenia demograficznego, saldo migracji, liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów na 100 mieszkańców, liczba wypadków i kolizji drogowych na 100 mieszkańców.
		Pozostałe sfery: liczba przystanków.
30	Strefa 3 miasta Skoki (ulice wchodzące w skład strefy nr 3: Akacjowa, Brzozowa, Jarzębinowa, Jesionowa, Karolewo, Kasztanowa, Klonowa, Polna, Sosnowa, Świerkowa, Topolowa, Jodłowa, Lipowa)	Sfera społeczna: wysokie wskaźniki liczby osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych do 30 roku życia, wysokie wskaźniki osób korzystających z pomocy społecznej w tym z powodu ubóstwa, wysoki wskaźnik dotyczący zatrzymań do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań oraz procedur Niebieska karta, niekorzystne wskaźniki związane z aktywnością społeczną – liczba NGO (9 przekroczonych wskaźników w sferze społecznej na 17 analizowanych).
		Pozostałe sfery: niskie wskaźniki związane z nowymi podmiotami gospodarczymi, problemy z infrastrukturą drogową oraz transportową, wskaźnik liczby wydanych pozwoleń na budowę.
31	Strefa 4 miasta Skoki (ulice wchodzące w skład strefy nr 4:	Sfera społeczna: wysokie wskaźniki osób korzystających z pomocy społecznej, w tym osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wysokie wskaźniki związane z

Lp.	Sołectwa/ strefa miasta	Uzasadnienie
	Ciastowicza, Dworcowa, Dąbrowskiego, Kazimierza Wielkiego, Łąkowa, Mickiewicza, Sienkiewicza, Słowackiego, Turystyczna, Wczasowa, Wągrowiecka, Zamkowa)	bezpieczeństwem, w tym przestępstwa w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów, wypadki i kolizje drogowe oraz zatrzymania do wytrzeźwienia, niekorzystne wskaźniki związane z demografią (11 przekroczonych wskaźników w sferze społecznej na 17 analizowanych).
		Pozostałe sfery: niskie wskaźniki związane z nowymi podmiotami gospodarczymi, problemy z infrastrukturą drogową oraz transportową.

Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej

Potrzeby podjęcia działań rewitalizacyjnych wynikają z problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji (np. w przypadku wysokiego poziomu bezrobocia, potrzebą jest aktywizacja mieszkańców, w przypadku braku oferty rekreacyjnej, potrzebą jest stworzenie takiej oferty lub adaptacja terenów na cele rekreacyjne).

Mapa 2. Obszar rewitalizacji w Gminie i Mieście Skoki



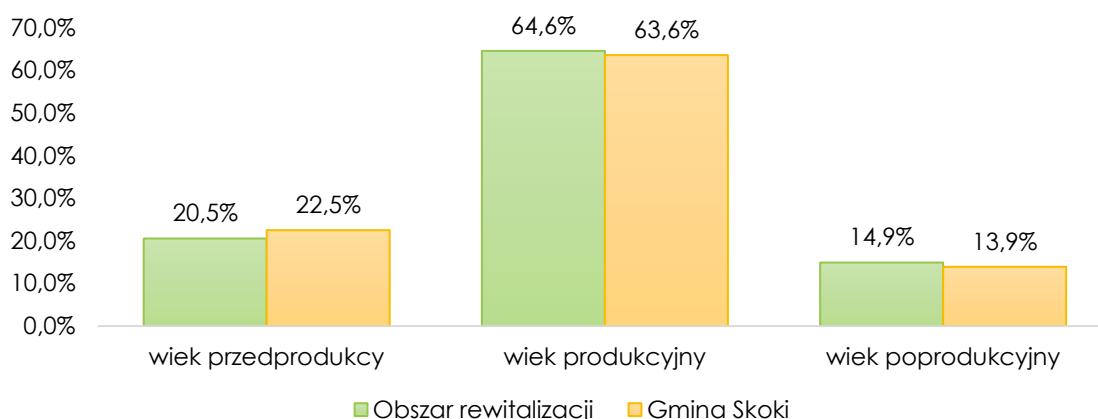
POGŁĘBIONA ANALIZA OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji w gminie Skoki obejmuje sołectwo Roszkowo, Roszkówko, Stawę Wielkopolską, Szczodrochowo oraz 1, 3 i 4 strefę miasta. W przypadku strefy 1 miasta, obszar rewitalizacji dotyczy tylko takich ulic jak: Jana Pawła II, Ogrodowa, Rynkowa, Kręta, Strumykowa, Parkowa, Kościelna, Plac Powstańców Wielkopolskich, Plac Strażacki.

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 19,93 km², co stanowi 10,04% powierzchni gminy. Zamieszkuje go 2 639 osób, a więc 27,9% mieszkańców gminy Skoki.

Analizując wiek społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji uwagę przykuwa znacząca różnica w udziale ekonomicznych grup wieku w porównaniu do populacji całej gminy. Tym samym na obszarze rewitalizacji występują negatywne zjawiska demograficzne, świadczące o niekorzystnej strukturze wiekowej populacji (starzejące się społeczeństwo). Dominującą grupą zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w gminie są osoby w wieku produkcyjnym, które stanowią na obszarach tych odpowiednio 64,6% i 63,6% populacji. Na terenie gminy zauważa się nieco większy udział osób młodych, a więc w wieku przedprodukcyjnym – stanowią 22,5% ludności gminy, a na obszarze rewitalizacji – 16,4%. Najmniejszy udział na terenie gminy stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, czyli osoby starsze. W gminie stanowią one 13,9%, natomiast na obszarze rewitalizacji – 12,6%. Poniższy wykres ilustruje tę sytuację.

Rysunek 27. Udział ekonomicznych grup wieku w populacji obszaru rewitalizacji oraz gminy Skoki



Źródło: opracowanie Grupa BST na podstawie przeprowadzonej analizy

Obszar rewitalizacji został wyłoniony z uwagi na wysoką koncentrację szeregu negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz towarzyszącym im problemom gospodarczym, środowiskowym, technicznym i przestrzenno-funkcjonalnym. Analiza w ramach pogłębionej diagnozy została dokonana w podziale na sołectwa oraz strefy miasta Skoki wchodzące w skład obszaru rewitalizacji. Aby uniknąć zniekształconych wyników z analizy wykluczono ulice, przy których zamieszkuje 10 lub mniej osób. Ponadto, do pogłębionej diagnozy wykorzystano wyniki badania zrealizowanego wśród interesariuszy procesu rewitalizacji. Badania zostały przeprowadzone techniką CAWI/PAPI. W badaniu przeprowadzonym techniką PAPI/CATI/CAWI wzięło udział łącznie 87 osób w różnym przedziale wiekowym, zamieszkujących przede wszystkim miejscowość Skoki, które oceniały sytuację na obszarze rewitalizacji.

Sfera społeczna

Bezrobocie

Bezrobocie jest istotnym problemem dotyczącym społeczność obszaru rewitalizacji. Średnia dla obszaru rewitalizacji dla liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 4,93, natomiast wskaźnik dla gminy wynosi 4,27. Problemem również wśród osób bezrobotnych do 30. roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców (średnia dla obszaru rewitalizacji 1,58; średnia dla gminy 1,25). Warto zaznaczyć, iż liczba osób długotrwale bezrobotnych na obszarze rewitalizacji jest niższa niż średnia wartość wskaźnika dla gminy (średnia dla obszaru rewitalizacji 1,64; średnia dla gminy 1,76).

Wśród uczestników badania dominuje opinia, że na obszarze rewitalizacji bezrobocie jest problemem o średnim (zdanie 43,7% badanych) lub niskim natężeniu (40,2%). W zestawieniu z danymi statystycznymi informacja ta daje sygnał, że mieszkańcy nie postrzegają tego problemu jako faktycznie poważnego lub nie zdają sobie sprawy z jego rzeczywistego rozmiaru.

Pomoc społeczna

W porównaniu do sytuacji w gminie Skoki, na obszarze rewitalizacji odnotowuje się wyższe uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej. Średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji wynosi 6,40; dla gminy wskaźnik ten wynosi 4,98. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób zamieszkałych w sołectwie Roszkowo, Sława Wielkopolska, Szczodrochowo oraz 1 strefy miasta (odpowiednio: 4,85; 5,79; 3,51 oraz dla 1 strefy miasta 2,16).

Badając sytuację w zakresie wsparcia finansowego rodzin ze względu na przyczynę udzielanej pomocy najpoważniejszym problemem na obszarze rewitalizacji jest ubóstwo – 0,76 osób na 100 mieszkańców przy średniej wartości wskaźnika dla gminy wynoszącej 0,45. Według ankietowanych ubóstwo jest problemem o średnim natężeniu (46,0%). Należy zaznaczyć, iż w przypadku pozostałych diagnozowanych przyczyn tj. niepełnosprawność oraz ciężka lub długotrwała choroba wartości wskaźników również przewyższają średnią dla gminy. Dla porównania wskaźnik dla gminy wyniósł 1,58; dla obszaru rewitalizacji 2,01. Zdaniem mieszkańców (55,2%) niepełnosprawność na obszarze rewitalizacji stanowi problem o niskim natężeniu. Dotyczy on sołectwa Roszkowo, Sława Wielkopolska, Szczodrochowo, 3 i 4 strefy miasta.

Oceniając inne problemy społeczne mieszkańcy zwrócili uwagę na kwestię niskiego poziomu zaufania w społeczeństwie – 52,9%; alkoholizmu – 47,1% oraz braku dostępu do nowoczesnej technologii – 39,1%.

Bezpieczeństwo

Poczucie bezpieczeństwa dotyczy zarówno przestrzeni publicznej, jak i sytuacji rodzinnej. Stąd w tym zakresie analizowano kwestie przemocy w rodzinie, a także przestępstw i zdarzeń drogowych. Oceniając po liczbie osób objętych procedurą Niebieskiej Karty (średnia wartość 0,14 na 100 mieszkańców gminy) zauważa się wyraźne natężenie tego problemu, ponieważ na obszarze rewitalizacji wartość tego wskaźnika wynosi 0,23. Problem dotyczy sołectwa Roszkowo – 1,20, sołectwa Szczodrochowo – 0,88 oraz 3 strefy miasta – 0,35. Problem ten występuje na stosunkowo niewielkim obszarze, lecz z dość wysokim natężeniem. Jednocześnie, zdaniem mieszkańców przemoc w rodzinie jest problemem o raczej niskim natężeniu (52,9%).

Zawężając obszar badawczy do przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów, problem ten występuje przede wszystkim w strefie 3 i 4 miasta Skoki. Pojedyncze zdarzenia odnotowano także w sołectwie Sława Wielkopolska oraz sołectwie Szczodrochowo. Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wyniósł 0,27 przy średniej dla gminy Skoki na poziomie 0,22.

Zdarzenia drogowe dotyczą nieco innego zagadnienia związanego z bezpieczeństwem i z uwagi na swoją genezę – zachowania uczestników ruchu drogowego lub uwarunkowania przestrzenne mogą kumulować się w innych miejscach niż zagrożenia związane z przemocą. Wskaźnik dotyczący wypadków i kolizji drogowych na 100 mieszkańców w gminie wyniósł 1,03, natomiast na obszarze rewitalizacji 1,59. Wysokie wartości wskaźnika odnotowano m.in. w sołectwie Roszkowo – 2,91; w 1 strefie miasta – 2,25; a także w 4 strefie – 1,30. Najgorsza sytuacja związana z bezpieczeństwem drogowym dotyczy sołectwa Sława Wielkopolska, gdzie wskaźnik wyniósł 4,96, co oznacza, że na 100 mieszkańców przypada 6 wypadków i kolizji drogowych.

Kapitał społeczny

Elementem świadczącym o aktywności społecznej jest uczestnictwo mieszkańców w życiu publicznym poprzez głosowanie w wyborach. Analizując frekwencję wyborczą w drugiej turze wyborów prezydenckich w 2015 zauważa się niższy poziom na obszarze rewitalizacji (44,54% lub 44,88%) w porównaniu do gminy (50,44%). Najniższą frekwencję, tj. w wysokości 44,54% odnotowano wśród mieszkańców sołectwa Roszkowo i Roszkówko.

Z drugiej jednak strony respondenci negatywnie oceniają uczestnictwo mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym – prawie 39,1% osób uważa, że to problem o średnim natężeniu, natomiast niecałe 1,1% – o niskim. Jednocześnie trudną kwestią okazuje się poziom zaufania w społeczeństwie, ponieważ 52,9% wskazuje na średnie natężenie tego problemu.

W przypadku analizowania liczby NGO na 1000 mieszkańców, z największym problemem związanym z liczbą NGO, a mianowicie brakiem NGO zmagają się sołectwa Roszkowo, Roszkówko, Szczodrochowo oraz ulice dołączone do obszaru rewitalizacji ze strefy 2 miasta Skoki. Problem ten dotknął również 3 strefy miasta, gdzie wskaźnik wyniósł 1,76 przy średniej dla gminy wynoszącej 3,00.

Podczas analizy zdawalności egzaminów gimnazjalnych problem pojawia się w jednym z dwóch działających gimnazjów, mianowicie w Gimnazjum w Antoniewie. Uczniowie tego gimnazjum uzyskali niższe średnie wyniki niż średni wynik dla miasta i gminy Skoki, powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego.

Sfera gospodarcza

Na tle gminy Skoki obszar rewitalizacji wyróżnia się pozytywnie, ponieważ średnia wartość liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 100 mieszkańców wyniosła 12,13 (średnia dla gminy 9,87), jednakże analizując poszczególne sołectwa sytuacja nie jest pozytywna. Problem dotyczy liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w sołectwie Roszkowo (4,37), Roszkówko (8,43), Sława Wielkopolska (7,44), Szczodrochowo (9,65).

Również w tych sołectwach oraz strefie 3 i 4 miasta odnotowano problem związany z nowopowstałymi przedsiębiorstwami. Najgorsza sytuacja została odnotowana w sołectwie Sława Wielkopolska, gdzie nie odnotowano żadnego nowego przedsiębiorstwa.

Problemem obszaru rewitalizacji jest także liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających co najmniej 10 pracowników. Wskaźniki wynoszące 0,00 odnotowano w sołectwach Roszkowo, Sława Wielkopolska oraz Szczodrochowo.

Wśród badanych, którzy mieli za zadanie ocenić w skali od 1 do 5 wsparcie dla osób bezrobotnych średnia ocen wyniosła 2,73. Ankietowani mieszkańcy obszaru rewitalizacji zważają na problem bezrobocia występujący na obszarze wymagającym interwencji, również w tym zakresie.

Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa obejmuje zagadnienia związane z zanieczyszczeniem środowiska, co może mieć negatywny wpływ na jakość życia, a w konsekwencji na zdrowie i życie ludzi. Oceniając strefę środowiskową posłużoną się wskaźnikiem wskazującym liczbę m² przypadającą na 1 mieszkańca. Przy średniej dla gminy wynoszącej 9,53, problem odnotowany został w sołectwie Roszkówko, gdzie wskaźnik ten był stosunkowo bardzo wysoki i wyniósł 32,55.

Mieszkańcy z kolei przeciętnie oceniają stan środowiska naturalnego na obszarze rewitalizacji – najczęściej (32,2% odpowiedzi) oceniając go na 2 w skali od 1 do 5.

Sfera przestrzenno-funkcyjna

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się nieco niższymi wskaźnikami dotyczącymi liczby przystanków, w niektórych rejonach. Problem dotyczy sołectwa Roszkowo oraz 1, 3 i 4 strefy miasta. W przypadku 3 strefy miasta nie odnotowano żadnego występującego przystanku.

W przypadku analizowania obszaru rewitalizacji pod względem udziału ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców gminy problem pojawia się w sołectwie Roszkówko. W tym sołectwie żaden mieszkaniec nie korzysta z sieci kanalizacyjnej.

W zakresie dostępności i jakości poszczególnych usług na obszarze rewitalizacji zdecydowanie najlepiej oceniono kwestię dostępności i jakości oferty rekreacyjno-sportowej, natomiast najgorzej dostępność do usług służby zdrowia. Jako problem mieszkańcy wskazują również dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych – aspekt życiowy najniżej oceniany przez respondentów.

Sfera techniczna

W zakresie sfery technicznej badani interesariusze procesu rewitalizacji oceniali stan dróg i chodników oraz stan budynków mieszkalnych, w tym wyposażenie w podstawowe media. Pierwszy z aspektów ocenili dość nisko – średnia ocen 2,83 (w skali 1-5). Lepiej oceniono stan budynków mieszkalnych – średnia ocen wśród mieszkańców wyniosła 3,28.

WYNIKI PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

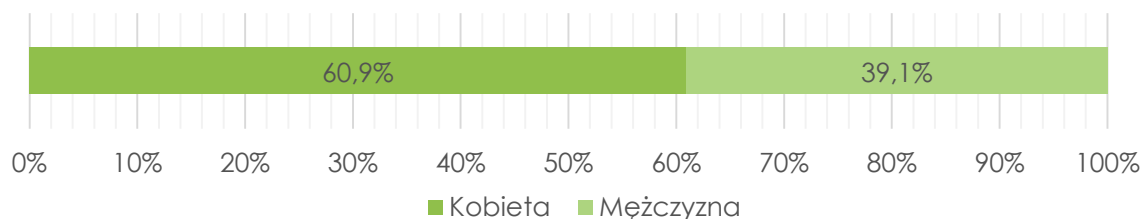
Wyniki przeprowadzonych badań stanowią uzupełnienie wcześniej przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Skoki. Głównym celem przeprowadzonych badań było wyznaczenie głównych problemów ze sfery społecznej jak i pozostałych sfer występujących na obszarze rewitalizacji, który obejmuje następujące jednostki przestrzenne: **sołectwo Roszkowo, Roszkówko, Sława Wielkopolska, Szczodrochowo, Strefa 1 miasta Skoki** (ulice wchodzące w skład strefy nr 1: Strumykowa, Kręta, Kościelna, Jana Pawła II, Plac Powstańców Wielkopolski, Plac Strażacki, Ogrodowa, Rynkowa, Parkowa), **Strefa 3 miasta Skoki** (ulice wchodzące w skład strefy nr 3: Akacyjowa, Brzozowa, Jarzębinowa, Jesionowa, Karolewo, Kasztanowa, Klonowa, Polna, Sosnowa, Świerkowa, Topolowa, Jodłowa, Lipowa) oraz **Strefa 4 miasta Skoki** (ulice wchodzące w skład strefy nr 4: Ciastowicza, Dworcowa, Dąbrowskiego, Kazimierza Wielkiego, Łąkowa, Mickiewicza, Sienkiewicza, Słowackiego, Turystyczna, Wczasowa, Wągrowiecka, Zamkowa + Parkowa, Kościelna)

W badaniu przeprowadzonym techniką PAPI/CATI/CAWI wzięło udział łącznie 87 osób w różnym przedziale wiekowym, zamieszkujących przede wszystkim miejscowość Skoki.

Ogólna charakterystyka respondentów

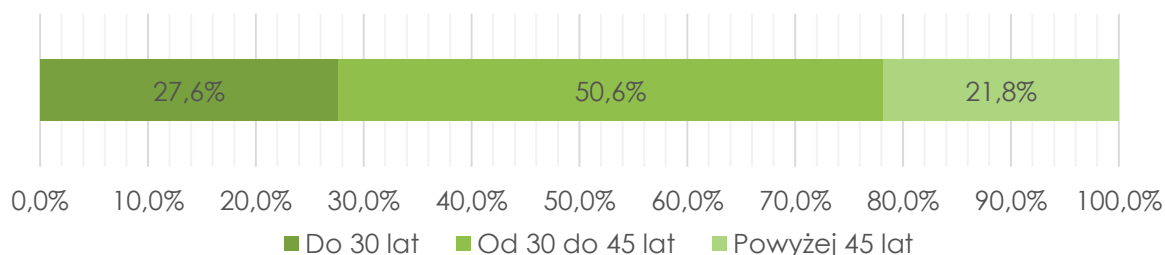
Badaniem zostało objętych 87 osób, z czego zdecydowaną większość stanowiły kobiety (60,9%).

Rysunek 28. Struktura respondentów ze względu na płeć [N=87]



Ponad połowę respondentów stanowiły osoby w wieku 30-45 lat (50,6%) oraz osoby do 30 roku życia (27,6%).

Rysunek 29. Struktura respondentów ze względu na wiek [N=87]

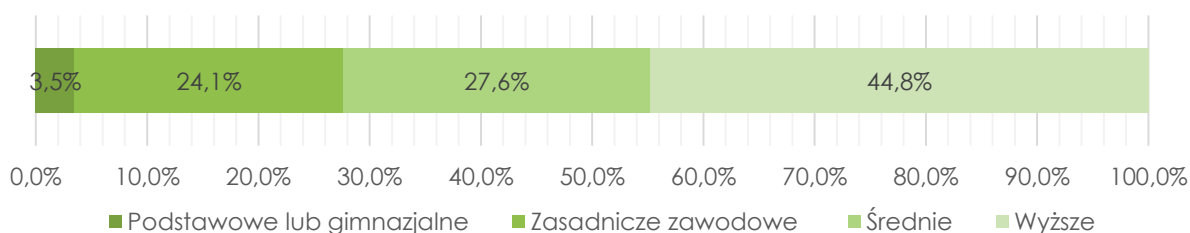


Na miejsce zamieszkania ankietowani wskazywali przede wszystkim miejscowość Skoki (47,1%), po 3 osoby mieszkają przy ulicy Antoniewskiej oraz Dworcowej, wskazano również ulicę Mickiewicza oraz Jana Pawła II.

Analizując respondentów pod względem poziomu wykształcenia można zauważyć, iż w strukturze ankietowanych największy odsetek stanowiły osoby legitymujące się

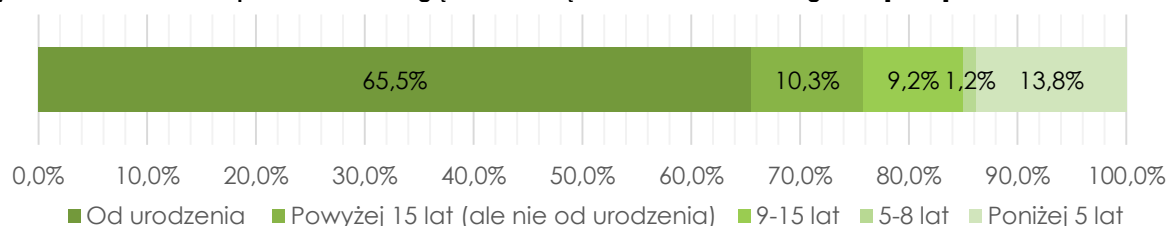
wykształceniem wyższym (44,8%), wykształcenie średnie posiada 27,6% badanych, natomiast 24,1% ukończyło szkołę zawodową.

Rysunek 30. Struktura respondentów ze względu na wykształcenie [N=87]



Większość ankietowanych zadeklarowała, że mieszka w gminie od urodzenia (65,5%), a kolejne 13,8% badanych to osoby zamieszkujące gminę Skoki od niedawna – poniżej 5 lat.

Rysunek 31. Struktura respondentów ze względu na liczbę lat zamieszkiwania w gminie [N=87]



Ponad 85% respondentów wskazało obszar przeznaczony do rewitalizacji jako miejsce zamieszkania i jednocześnie 44,8% badanych pracuje na terenie wskazanego obszaru. 46% ankietowanych wskazało gminę jako miejsce spędzania wolnego czasu.

Obszary problemowe

W pierwszej kolejności respondentów poproszono o ocenę natężenia występowania poszczególnych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Kluczowe problemy społeczne wskazane przez ankietowanych to brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, Internet) (39,1% odpowiedzi „wysokie natężenie” i 35,6% odpowiedzi „średnie natężenie” problemu), alkoholizm (19,6% odpowiedzi „wysokie natężenie” i 47,1% odpowiedzi „średnie natężenie” problemu) oraz niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym (25,3% odpowiedzi „wysokie natężenie” i 39,1% odpowiedzi „średnie natężenie” problemu). Pozostałe często wskazywane problemy społeczne to niski poziom zaufania w społeczeństwie, ubóstwo oraz bezrobocie.

Tabela 21. Natężenie poszczególnych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji [N=87]

Wyszczególnienie	Nie występuje	Niskie	Średnie	Wysokie	Nie wiem/trudno powiedzieć
Bezrobocie	10,3%	40,2%	43,7%	3,5%	2,3%
Ubóstwo	3,4%	42,5%	46,0%	5,8%	2,3%
Przestępczość	5,7%	59,8%	23,0%	10,3%	1,2%
Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym	1,1%	34,5%	39,1%	25,3%	0,0%
Niski poziom zaufania w społeczeństwie	3,4%	34,5%	52,9%	6,9%	2,3%
Bezdomność	0,0%	42,5%	42,5%	5,8%	9,2%

Wyszczególnienie	Nie występuje	Niskie	Średnie	Wysokie	Nie wiem/trudno powiedzieć
Alkoholizm	2,3%	31,0%	47,1%	19,6%	0,0%
Narkomania	9,2%	51,7%	23,0%	10,3%	5,8%
Przemoc w rodzinie	8,0%	52,9%	23,0%	8,0%	8,0%
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	2,3%	49,4%	28,7%	11,5%	8,1%
Niepełnosprawność	4,6%	55,2%	32,2%	3,4%	4,6%
Wandalizm	5,7%	46,0%	32,2%	16,1%	0,0%
Brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, Internet)	5,8%	19,5%	35,6%	39,1%	0,0%

W kolejnej części badania respondenci oceniali poszczególne aspekty życia na obszarze rewitalizacji. W skali 1-5 **najwyżej** oceniona została dostępność i jakość usług edukacyjnych (średnia ocen 3,63), dostępność i jakość obiektów usługowo-handlowych (3,56) oraz stan środowiska naturalnego (3,18), jak również dostępność i jakość oferty kulturalnej (3,54). Aspekty, które zostały ocenione **najniżej** to dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych (2,41) oraz wsparcie osób bezrobotnych (2,73).

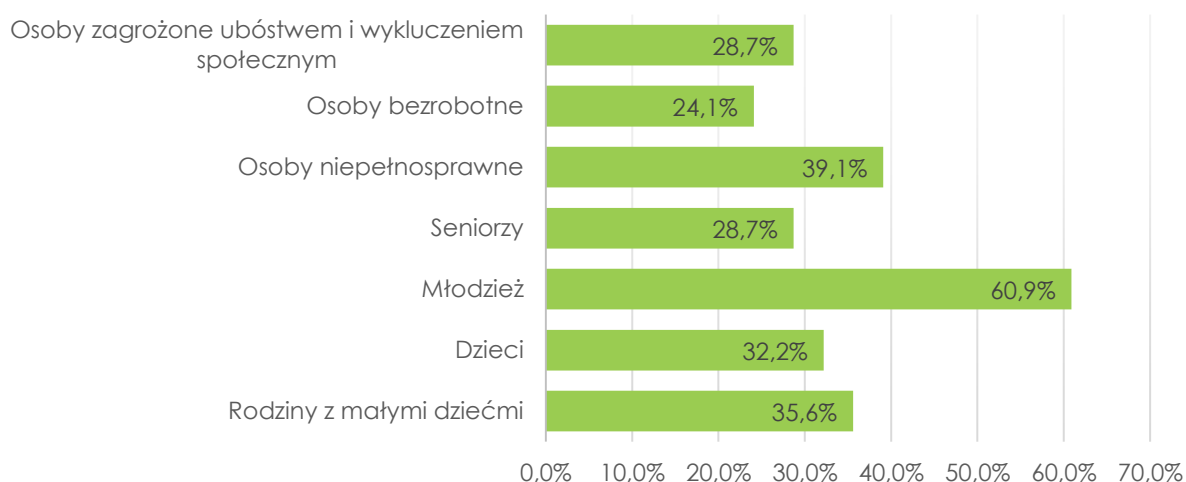
Tabela 22. Ocena poszczególnych aspektów życia na obszarze rewitalizacji [N=87]

Wyszczególnienie	1	2	3	4	5	Nie wiem/trudno powiedzieć	Średnia
Dostępność i jakość usług opiekuńczych nad małymi dziećmi	6,9%	10,3%	31,0%	26,5%	9,2%	16,1%	3,25
Dostępność i jakość usług edukacyjnych	3,4%	9,2%	23,0%	36,8%	18,4%	9,2%	3,63
Dostępność i jakość usług służby zdrowia	12,7%	21,9%	37,9%	17,3%	5,8%	4,6%	2,81
Dostępność i jakość usług w zakresie pomocy społecznej	8,1%	11,5%	21,8%	27,6%	6,9%	24,1%	3,18
Dostępność i jakość oferty kulturalnej	4,6%	13,8%	19,5%	33,3%	19,5%	9,2%	3,54
Dostępność i jakość oferty rekreacyjno-sportowej	3,5%	10,3%	29,9%	29,9%	23,0%	3,5%	3,61
Dostępność i jakość obiektów usługowo-handlowych	2,3%	9,2%	28,7%	46,0%	11,5%	2,3%	3,56
Warunki do aktywności obywatelskiej i działania organizacji pozarządowych	3,5%	19,5%	28,7%	29,9%	3,5%	14,9%	3,12
Estetyka i zagospodarowanie przestrzeni (zieleni miejska, mała architektura, ławki)	8,1%	10,3%	14,9%	55,2%	9,2%	2,3%	3,48
Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych	18,4%	29,9%	29,9%	9,2%	2,3%	10,3%	2,41
Stan dróg i chodników	13,8%	25,3%	28,7%	26,4%	4,6%	1,2%	2,83
Stan budynków mieszkalnych, w tym wyposażenie w podstawowe media	3,5%	8,1%	44,8%	34,5%	3,5%	5,7%	3,28
Transport publiczny	14,9%	9,2%	24,2%	21,9%	10,3%	19,5%	3,04
Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	8,1%	8,0%	35,6%	23,0%	4,6%	20,7%	3,10

Wyszczególnienie	1	2	3	4	5	Nie wiem/trudno powiedzieć	Średnia
Wsparcie osób bezrobotnych	8,0%	10,3%	36,8%	6,9%	1,1%	36,8%	2,73
Stan środowiska naturalnego (np. jakość powietrza, wody)	16,1%	18,4%	32,2%	24,1%	8,0%	1,1%	2,90

W toku badania ankietowani wskazali na grupy, które powinny być kluczowymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji. Analiza odpowiedzi respondentów wykazała, że głównymi odbiorcami tych działań powinna być młodzież (60,8%), osoby niepełnosprawne (39,1%) oraz rodziny z małymi dziećmi (35,6%).

Rysunek 32. Grupy, jakie w opinii respondentów powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji [N=87]

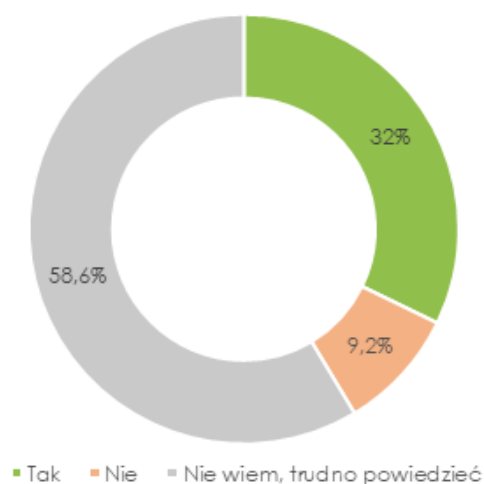


Potencjał obszaru

W następnej części badania respondenci wskazywali atuty i potencjały, które dostrzegają w obszarze do rewitalizacji. Najwięcej osób wskazało agroturystykę oraz stan środowiska naturalnego (8% badanych), wskazywano również na dogodne położenie gminy oraz walory przyrodnicze.

Prawie 1/3 badanych wyraziło chęć włączenia się w działania podejmowane na rzecz poprawy warunków życia w miejscu zamieszkania (32%), przeważająca część respondentów wskazała jednak odpowiedź „Nie wiem, trudno powiedzieć”.

Rysunek 33. Możliwość włączenia się w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania [N=87]

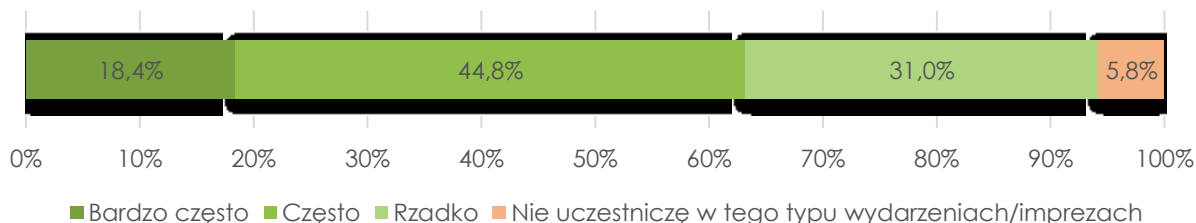


Udział w życiu kulturalnym Gminy

Kolejne pytanie poświęcone zostało częstotliwości uczestnictwa w wydarzeniach oraz imprezach kulturalnych organizowanych na terenie gminy. Wyniki pomiaru wskazują, że 44,8%

badanych często uczestniczy w takich wydarzeniach, a kolejne 31% rzadko bierze udział w życiu kulturalnym gminy. Jedynie 5,8% ankietowanych nie uczestniczy w ogóle w tego typu wydarzeniach.

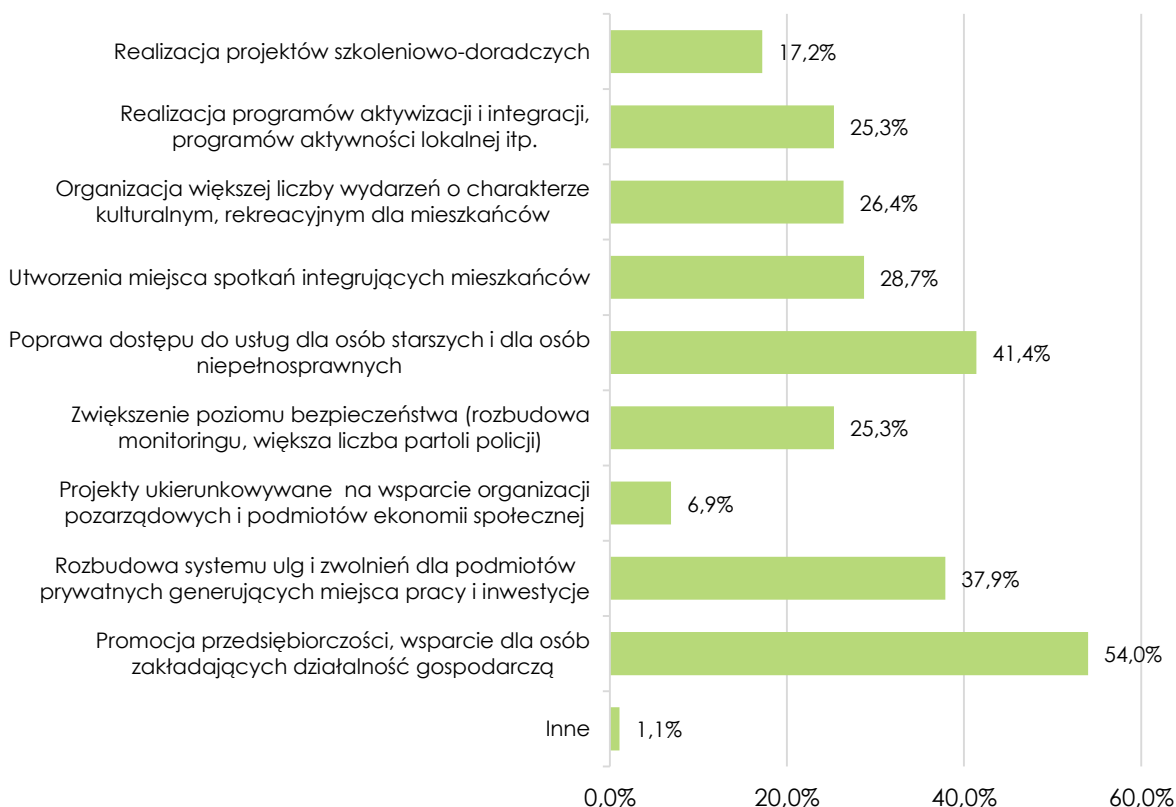
Rysunek 34. Częstość uczestnictwa w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie [N=87]



Propozycje działań rewitalizacyjnych

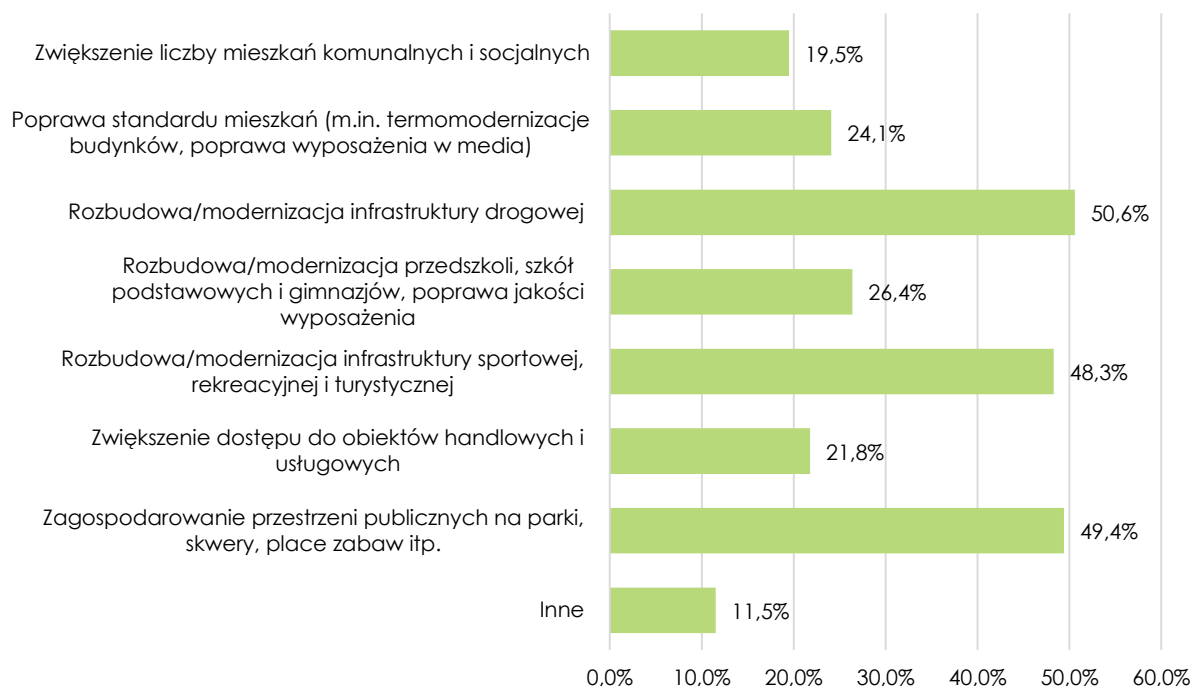
W następnej części ankiety respondenci zostali poproszeni o wskazanie rodzajów przedsięwzięć, jakie powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji. Przeważająca część ankietowanych wskazała na promocję przedsiębiorczości oraz wsparcie dla osób zakładających działalność gospodarczą (54,0% badanych), poprawę dostępu do usług dla osób starszych i dla osób niepełnosprawnych (41,4%) oraz rozbudowę systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych generujących miejsca pracy i inwestycje (37,9%).

Rysunek 35. Rodzaje przedsięwzięć, jakie zdaniem respondentów powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze [N=87]



Kolejne pytanie dotyczyło propozycji działań, które powinny zostać podjęte aby ograniczyć negatywne zjawiska środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne na wskazanym obszarze. Najczęstszą propozycją była rozbudowa/modernizacja infrastruktury drogowej (50,6% ankietowanych), zagospodarowanie przestrzeni publicznych (49,4%) oraz rozbudowa/modernizacja infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej (48,3%).

Rysunek 36. Rodzaje przedsięwzięć, jakie zdaniem respondentów powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze [N=87]



Podsumowanie najważniejszych wyników badania

- ✖ Najważniejsze problemy, które w opinii mieszkańców występują na obszarze rewitalizacji to brak dostępu do nowoczesnej technologii, alkoholizm oraz niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym.
- ✖ Najwyżej ocenione aspekty życia to dostępność i jakość usług edukacyjnych, obiektów usługowo handlowych oraz stan środowiska. Najniżej oceniono dostosowanie przestrzeni publicznych do osób niepełnosprawnych oraz wsparcie dla osób bezrobotnych.
- ✖ Według ankietowanych głównym odbiorcą działań rewitalizacyjnych powinna być młodzież, a następnie osoby niepełnosprawne oraz rodziny z małymi dziećmi.
- ✖ Według ankietowanych potencjał obszaru stanowią agroturystyka, stan środowiska naturalnego oraz dogodna lokalizacja gminy. Większość ankietowanych na pytanie dotyczące włączenia się w działania podejmowane na rzecz poprawy warunków życia w miejscu zamieszkania wskazała odpowiedź „Nie wiem”.
- ✖ Wyniki pomiaru wskazują, że najwięcej badanych często uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych i imprezach.
- ✖ Według ankietowanych, aby ograniczyć negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze na obszarze rewitalizacji, należy przeprowadzić promocję przedsiębiorczości oraz zwiększyć wsparcie dla osób zakładających działalność gospodarczą, poprawić dostęp do usług dla osób starszych i dla osób niepełnosprawnych oraz rozbudować system ulg dla podmiotów prywatnych generujących miejsca pracy i inwestycje. Wśród propozycji działań mających ograniczyć negatywne zjawiska środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne na

wskazanym obszarze pojawiły się rozbudowa/modernizacja infrastruktury drogowej, zagospodarowanie przestrzeni publicznych czy też rozbudowa infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.

SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji borykają się z szeregiem problemów, wśród których najważniejsze dotyczą problemów społecznych związanych z uzależnieniem od pomocy społecznej. Znaczna część mieszkańców w porównaniu do sytuacji w całej gminie, to osoby wykluczone społecznie ze względu na dotykającą je niepełnosprawność, choroby oraz ubóstwo. Dodatkowo problemem na obszarze rewitalizacji jest bezrobocie w szczególności bezrobocie wśród osób do 30 roku życia. Skala występowania tych problemów jest znacznie wyższa na obszarze rewitalizacji niż w gminie Skoki. Co więcej, mieszkańców obszaru charakteryzują także negatywne zjawiska demograficzne – choć udział osób w wieku produkcyjnym w populacji jest wyższy niż w gminie ogółem, to wyższy jest też udział seniorów, co jest zjawiskiem niepożądanym.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Skoki
Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	4,93	4,27
Liczba bezrobotnych do 30. roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,58	1,25
Liczba rodzin korzystających z świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	2,46	2,04
Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	6,40	4,98
Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	1,82	1,64
Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,76	0,45
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z świadczeń z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	2,01	1,58
Liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów na 100 mieszkańców	0,27	0,22
Liczba wypadków i kolizji drogowych na 100 mieszkańców	1,59	1,03

Na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej oraz różnych form konsultacji społecznych zhierarchizowano zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne.

- ⇒ Mieszkańcy obszaru rewitalizacji nie wykazują się aktywnością społeczną i łączą ich niewystarczające więzi, za priorytetowe uważa się podjęcie interwencji w zakresie wzrostu poziomu integracji lokalnej, w tym także poczucia więzi z otoczeniem.
- ⇒ Należy ograniczyć problem ubóstwa dotykający istotną część mieszkańców obszaru rewitalizacji. Kwestia ta powoduje wykluczenie społeczne oraz nawarstwianie się problemów związanych z brakiem więzi wśród lokalnej społeczności.
- ⇒ W celu zniwelowania negatywnego zjawiska społecznego jakim jest bezrobocie na wskazanym do rewitalizacji obszarze należy przeprowadzić działania aktywizujące osoby bezrobotne.

- ⇒ Dbając o aktywizację mieszkańców oraz ich integrację, należy również odpowiedzieć na potrzebę w postaci zwiększenia oferty spędzania czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych oraz młodzieży.
- ⇒ W kontekście dbałości o przestrzeń występuje potrzeba zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, dbając przede wszystkim o osoby o ograniczonej mobilności, a także o pieszych i rowerzystów. Tworzenie przestrzeni przyjaznej tym uczestnikom ruchu drogowego istotnie wpłynie na bezpieczeństwo i chęć przebywania w przestrzeni publicznej, a co za tym idzie – na jej ożywienie.

ANALIZA SWOT OBSZARU REWITALIZACJI

Analiza SWOT jest techniką analityczną, polegającą na identyfikacji czterech czynników strategicznych. Analiza pozwala określić mocne, słabe strony prowadzonych działań oraz ich szans i zagrożeń. Analiza SWOT została opracowana i przygotowana dla obszaru rewitalizacji.

Tabela 23. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dogodna lokalizacja gminy	Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, alkoholizm)
Agroturystyka	Brak dostępu do nowoczesnej technologii
Stan środowiska naturalnego	Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym kulturalnym
Dostępność i jakość usług edukacyjnych	Niedostosowanie przestrzeni publicznej do osób niepełnosprawnych
Dostępność i jakość obiektów usługowo-handlowych	Brak wsparcia dla osób bezrobotnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
Modernizacja budynków dworców PKP	Ograniczone środki na działania rewitalizacyjne
Zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców	
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców poprzez zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej	Obciążenie władz samorządowych kolejnymi zadaniami, za którymi nie idzie wsparcie finansowe
Zwiększenie aktywności oraz integracji i zaufania wśród mieszkańców	Pojawienie się procesu depopulacji związanego z odpływem ludzi młodych, głównie spowodowany brakiem zatrudnienia
Wykorzystanie wiedzy i doświadczenia osób starszych	Brak umiejętności porozumienia się różnych środowisk na rzecz wspólnych inicjatyw
Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych	

OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

W oparciu o zdiagnozowane problemy i potencjały występujące w gminie wypracowano wizję obszaru po przeprowadzeniu wskazanych w niniejszym dokumencie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji:

Obszar rewitalizacji jest terenem dostosowanym do współczesnych oczekiwań mieszkańców, bezpiecznym i atrakcyjnym gospodarczo, zamieszkiwanym przez zintegrowane i aktywne społeczeństwo.

Wdrożenie zaplanowanych działań rewitalizacyjnych sprawi, że gmina Skoki, a w szczególności obszar rewitalizacji wzbogaci się o przyjazne mieszkańcom przestrzenie, które nie tylko stanowią będą o atrakcyjności w kontekście estetyki, lecz także poprawią bezpieczeństwo. Będzie to efektem działań zarówno w zakresie infrastruktury technicznej, jak i przestrzeni publicznych zapraszających do interakcji i spędzania w nich wolnego czasu. Rozwój gminy przyjaznej mieszkańcom przyczyni się do wzrostu zaangażowania mieszkańców w dbałość o ich otoczenie, co skutkować będzie poprawą relacji między ludźmi i ograniczeniem rozwoju problemów społecznych. Dodatkowo, aktywizacja mieszkańców pozwoli zmniejszyć poziom bezrobocia i zachęci osoby niepracujące do powrotu na rynek pracy, a co za tym idzie, zmniejszy problem ubóstwa w gminie.

CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Podążając za określoną wizją obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji określono cele rewitalizacji. Sformułowano je w oparciu o zidentyfikowane problemy i potrzeby, a ich stopniowa realizacja pozwoli na zmniejszenie natężenia występowania negatywnych zjawisk lub nawet ich zupełnego wyeliminowania.

Poniżej przedstawiono dwa cele rewitalizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 wraz z kierunkami działań:

1. Rozwój zintegrowanej i aktywnej społeczności

- 1.1 Pobudzanie tożsamości lokalnej i wzmacnianie więzi społecznych.
- 1.2 Aktywizacja mieszkańców i pobudzanie inicjatyw lokalnych.
- 1.3 Ograniczenie wykluczenia społecznego.

2. Rozwój gospodarczy obszaru.

- 2.1 Aktywizacja zawodowa bezrobotnych, w tym osób młodych.
- 2.2 Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców.

3. Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni.

- 3.1 Wspieranie zrównoważonej mobilności mieszkańców.
- 3.2 Tworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji i interakcji społeczności.
- 3.3 Dbłość o dziedzictwo kulturowe obszaru.

POWIĄZANIE PROGRAMU REWITALIZACJI Z INNYMI DOKUMENTAMI

Jednym z ważniejszych narzędzi wprowadzania zmian na obszarze miasta i gminy Skoki jest Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023. Został on opracowany w powiązaniu z istniejącymi już dokumentami strategicznymi obowiązującymi w miejscowości Skoki, a także w województwie wielkopolskim. Analizie poddano następujące dokumenty:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Skoki,
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014 – 2020,
- Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego 2001 – 2020,
- Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.²³

Cele główne Programu Rewitalizacji zostały powiązane z celami zawartych w innych dokumentach na zasadzie podobieństwa i zbieżności zapewniając tym samym kompleksową i zharmonizowaną rewitalizację miasta i gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Skoki

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Skoki jest dokumentem obowiązkowym. Niektóre z wyznaczonych kierunków *Studium* zostały powiązane z Programem, głównie z rozwojem systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

W przypadku **sieci drogowej**, w „Koncepcji programowej dla budowy obwodnicy miasta Skoki w ciągu drogi wojewódzkiej nr 196” zaprojektowana została budowa obejścia miasta Skoki w ciągu przedmiotowej drogi. Początek projektowanej obwodnicy znajdzie się na przedłużeniu ul. Parkowej, która została wyznaczona jako obszar rewitalizacji.

²³ Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023 nie został powiązany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych ponieważ gmin nie posiada aktualnej wersji dokumentu.

Układ podstawowy miasta wyznaczać będzie arteria obierająca kierunek zachód-północ, w ciągu której znajdują się ulice: Rogozińska, Kościelna, Jana Pawła II, Wągrowiecka. Pasma w/w ulic od północy połączone będzie z drogą wojewódzką nr 196, natomiast od strony wschodniej łączyło się będzie obwodnicą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 196. Ponadto, na układ podstawowy składać się będą: ul. Antoniewska (droga nr 1656P), ul. Rakojedzka (droga nr 1654P) oraz stanowiąca ich połączenie ulica Kościuszki.

Natomiast kierunki dotyczące **transportu kolejowego** obejmują Plan Transportowy Funkcjonowania Publicznego Transportu Pasażerskiego na obszarze Województwa Wielkopolskiego na lata 2007 – 2011, który zakłada modernizację stacji, dworców i przystanków osobowych. Na liście budynków stacyjnych i dworców przeznaczonych do modernizacji znajduje się również miasto Skoki. Ponadto, planowana jest modernizacja stacji i przystanków osobowych w zakresie dostosowania parametrów peronów do taboru stosowanego i planowanego do eksploatacji w latach 2007 – 2009. Dotyczy między innymi stacji kolejowych położonych na linii kolejowej nr 356, a więc miejscowości: Skoki, Roszkowo i Sława Wielkopolska

W ramach Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka” projektowana jest „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic” finansowana z Funduszu Spójności. Przedmiotem projektu jest uporządkowanie **gospodarki ściekowej** w obrębie 5 gmin należących do Związku, w tym gminy Skoki. Zadanie to znajduje się w indykatywnym wykazie dużych projektów dla programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Koncepcja „Kanalizacji...” przewiduje objęcie systemem kanalizacji (aglomeracja ściekowa) następujące miejscowości na terenie gminy: Skoki, Szczodrochowo, Sława Wielkopolska.

Realizacja założeń Programu będzie determinować efektywniejsze wyniki działań wynikających z odpowiednich kierunków *Studium*.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014 – 2020

Strategia jest podstawą działania gminy, podłożem przedsięwzięć, programów oraz polityki przestrzennej. Przekazuje informacje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie, m.in. przy formułowaniu wieloletnich planów inwestycyjnych.

Realizacja celów wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014 – 2020 ma odzwierciedlenie w niniejszym dokumencie poprzez działania zaplanowane do realizacji. Podstawą działań rewitalizacyjnych w gminie Skoki jest niwelacja negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na wskazanym do rewitalizacji obszarze. Trzy cele jakie zostały stworzone w ramach PR (Rozwój zintegrowanej i aktywnej społeczności, Rozwój gospodarczy obszaru, Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni) bezpośrednio nawiązują do celów szczegółowych zawartych w Strategii, jak również i działań zaplanowanych do realizacji.

Celem głównym strategii jest: Zrównoważony i harmonijny rozwój społeczno-gospodarczy przekładający się na wzrost jakości życia mieszkańców.

Cel strategiczny 1: Aktywne, kreatywne, otwarte społeczeństwo; konkurencyjny kapitał ludzki nawiązuje do celu 1 zawartego w Programie Rewitalizacji „**Rozwój zintegrowanej i aktywnej społeczności**”. Niwelacja negatywnych zjawisk społecznych występujących w gminie jest jednym z priorytetów działań samorządu. Dodatkowo w ramach celu zawartego w Strategii prowadzone są działania podnoszące poziom wykształcenia mieszkańców oraz rozwój życia społecznego.

Cel strategiczny 2: Innowacyjna i efektywna gospodarka wykorzystująca istniejący potencjał kulturowo-przyrodniczy bezpośrednio nawiązuje do celu 2 z Programu Rewitalizacja „**Rozwój gospodarczy obszaru**”. Cel strategiczny zawarty w Strategii nawiązuje do tworzenia pozytywnego otoczenia ekonomicznego dla przedsiębiorców, a więc poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy (niwelowanie zjawiska bezrobocia) a także poprawy atrakcyjności inwestycyjnej.

Cel strategiczny 3: Przestrzeń przyjazna mieszkańcom i turystom; zintegrowana i nowoczesna infrastruktura nawiązuje do celu 3 zawartego w Programie Rewitalizacji „**Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni**”. W ramach celu realizowane są działania poprawiające jakość i komfort życia mieszkańców gminy w ramach infrastruktury technicznej i społecznej. Tego typu działania przyczynią się bezpośrednio do poprawy atrakcyjności osadniczej gminy.

Działania zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 stanowią bezpośrednią odpowiedź na wskazane powyżej cele Strategii. Zdefiniowane na podstawie zdiagnozowanych potrzeb cele strategiczne Programu Rewitalizacji stanowią dopełnienie założeń wynikających ze Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014 – 2020.

Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego 2001 – 2020

Cele rozwoju powiatu wągrowieckiego wynikają z konieczności likwidowania obecnych zaległości, barier i ograniczeń rozwojowych w sferze społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej i ekologicznej, a także jak najlepszego dostosowywania się do zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej i międzynarodowej w jego otoczeniu.

Według misji Strategii Rozwoju: powiat wągrowiecki obszarem trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego zgodnego z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, dostosowanym do wyzwań cywilizacyjnych xxi wieku i wymogów unii europejskiej.

Cele Programu są zgodne oraz zostały opracowane oparciu o powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego 2001 – 2020:

Cel strategiczny 1: Trwały rozwój lokalnego rynku pracy w sferze produkcji i usług komercyjnych oraz wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i konkurencyjności rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich. Nawiązuje do celu 2 „**Rozwój gospodarczy obszaru**”. Powiązanie ww. celów wynika przede wszystkim z działań zaproponowanych w dokumentach, które mają za zadanie zwiększyć atrakcyjność obszaru dla obecnych i nowych inwestorów m.in. z dziedziny turystyki przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich wymogów ochrony środowiska przyrodniczego.

Cel strategiczny 2: Stała poprawa poziomu jakości świadczonych usług społecznych w sferze edukacji, opieki medycznej, pomocy socjalnej oraz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Nawiązuje do celu 1 „**Rozwój zintegrowanej i aktywnej społeczności**” oraz celu 3 „**Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni**”. Tożsamość działań zaplanowanych w ramach ww. celów opiera się przede wszystkim na zaspokajaniu potrzeb społecznych w sferze edukacyjnej, pomocy społecznej oraz na poprawie bezpieczeństwa publicznego mieszkańców.

Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

W Strategii zostały wyznaczone kierunki działań, względem których opracowano założenia Programu Rewitalizacji. Poniżej przedstawione cele Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, do których nawiązuje niniejszy dokument.

Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa, w szczególności cel operacyjny 5.4 Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji nawiązuje do celu powstania w gminie Skoki Programu Rewitalizacji. Wszystkie cele zawarte w dokumencie **„Rozwój zintegrowanej i aktywnej społeczności”**, **„Rozwój gospodarczy obszaru”**, **„Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni”** bezpośrednio bądź też pośrednio przyczynią się do realizacji celu 5.4 ponieważ wsparciem objęty jest obszar szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu, w szczególności cel operacyjny 6.7. Doskonalenie kadr gospodarki, cel operacyjny 6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych nawiązuje do celu 2 **„Rozwój gospodarczy obszaru”**. Określone w ramach ww. celu kierunki związane ze wzrostem przedsiębiorczości mieszkańców oraz poprawą warunków dla rozwoju podmiotów rozpoczynających działalność bezpośrednio korespondują z celem strategicznym 6 Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, który zakłada wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.

Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa, w szczególności cel operacyjny 8.2. poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym, cel operacyjny 8.5. wzmocnianie włączenia społecznego, cel operacyjny 8.6. wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej nawiązuje do celu 1 **„Rozwój zintegrowanej i aktywnej społeczności”** oraz celu 3 **„Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni”**. Powiązanie wskazanych celów wynika przede wszystkim z zakresu, który zakłada podejmowanie działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez organizację szkoleń, warsztatów a także działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego.

Realizacja założeń Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 będzie determinować efektywniejsze wyniki działań wynikających ze Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020. Wielkopolska 2020.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Zgodnie z zapisem w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa zrównoważony rozwój jest podstawą wzrostu poziomu życia mieszkańców regionu. Pojęcie „zrównoważony rozwój” łączy w sobie:

- łąd społeczny, zmierzający do poprawy jakości życia w społeczeństwie,
- łąd ekonomiczny, gwarantujący efektywny rozwój społeczno-gospodarczy,
- łąd ekologiczny, zmierzający do utrwalenia rozwoju ekologicznie zrównoważonego,
- łąd przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Plan województwa ustala generalne zasady, których przestrzeganie wpłynie na poprawę łądu w przestrzeni regionu. Zasady te, które jako ustalenia Planu muszą być realizowane w dokumentach planistycznych niższego szczebla.

Celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw rozwoju poziomu życia mieszkańców.

Cel szczegółowy 1 Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, tj. dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku zakłada m.in. przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych. Przyczyni się to bezpośrednio do osiągnięcia celu 2 „**Rozwój gospodarczy obszaru**” określonego w Programie Rewitalizacji, w ramach którego określony został kierunek związany ze wzrostem przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywizacją zawodową bezrobotnych. Dodatkowo cel szczegółowy powiązany jest z celem 3 „**Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni**” m.in. poprzez nawiązanie do wzrostu spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem.

Cel szczegółowy 2 Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa powiązany jest z celem odnoszącym się do rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji – „**Rozwój gospodarczy obszaru**”. Powiązanie ww. celów wynika ze wzrostu przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz aktywizacji osób wykluczonych z rynku pracy.

Realizacja założeń Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 będzie determinować efektywniejsze wyniki działań wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.

Gmina Skoki położona jest w bliskim sąsiedztwie Poznania, dlatego znalazła się ona w Centralnym Obszarze Problemowym. Charakteryzuje on gminy, w których występują następujące problemy: konflikty pomiędzy intensywnym rozwojem urbanistycznym a środowiskiem przyrodniczym, w tym szczególnie na styku z obszarami cennymi przyrodniczo i krajobrazowo, konflikty na styku obszarów mieszkaniowych i działalności przemysłowej, konflikty pomiędzy mieszkalnictwem a komunikacją drogową, szynową i lotniczą (cywilną i wojskową)

Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa na terenie gminy Skoki występują obszary prawnie chronione. W odniesieniu do analizowanej gminy obszary prawnie chronione według danych Głównego Urzędu Statystycznego zajmują 1 105 ha, co stanowi 5,57% powierzchni gminy.

Położenie gminy Skoki w strefie wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych spowodowane jest warunkami niesprzyjającymi intensywnej produkcji rolnej. Konsekwencjami tego jest m.in. położenie na uboczu tras komunikacyjnych. Dlatego konieczne jest stałe wspieranie pozarolniczej działalności gospodarczej zarówno produkcyjnej, jak i usługowej. Co więcej, istotnym czynnikiem wpływającym na poprawę sytuacji gmin położonych w strefie wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych jest aktywizacja lokalnego potencjału kulturowego i społecznego.

Zgodnie z zapisem w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa w strefie rolno-leśnej znajdują się tereny ze znacznym udziałem lasów oraz objęte różnymi formami ochrony przyrody, z urozmaiconą rzeźbą i jeziorami, z malowniczym krajobrazem. Kierunki rozwoju tej strefy powinny być zorientowane na utrzymanie dotychczasowych ograniczeń dla urbanizacji oraz na funkcję rekreacyjną, która wprawdzie nie będzie wiodącą, ale w istotny sposób może wspomóc finansowo mieszkańców. Przyczynić się do tego może przekształcenie obecnie funkcjonującego rolnictwa w ekologiczne, dostosowane z jednej strony do oczekiwań rekreantów, z drugiej – do wymogów ochrony cennych walorów środowiska przyrodniczego.

MECHANIZMY WŁĄCZANIA RÓŻNYCH GRUP INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

Kluczowym aspektem na każdym etapie tworzenia oraz wdrażania Programu Rewitalizacji jest włączenie szerokiego grona interesariuszy procesu rewitalizacji. Uspółecznienie procesu rewitalizacji dotyczyło przede wszystkim: mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli stowarzyszeń oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta i Gminy Skoki.

Partycypacja społeczna stanowi proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych, inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli. Pozwalają na uzyskanie opinii, stanowisk, propozycji, itp. od instytucji i osób, których dotkną w sposób bezpośredni lub pośredni skutki proponowanych przez administrację działań.

Partycypacja lokalnej społeczności to przede wszystkim:

- komunikacja pomiędzy interesariuszami a władzami gminy, umożliwiająca obustronne uczestnictwo w procesie rewitalizacji;
- możliwość udziału wszystkich zainteresowanych w panelach dyskusyjnych, spotkaniach, debatach;
- dostępność informacji na temat podejmowanych działań i wprowadzanych zmian przez władze, a także możliwość oceny i wyrażenia opinii przez zainteresowane strony.

Do udziału w konsultacjach społecznych uprawnieni są mieszkańcy obszaru rewitalizacji²⁴ oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, mieszkańcy gminy, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą lub społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej, inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Organizacja konsultacji społecznych w sprawie tworzenia Programu Rewitalizacji umożliwia czynny udział interesariuszy w pracy nad programem. Poprzez to dąży się do kreowania właściwego rozwiązania istniejących na terenie miasta problemów. Współdziałanie wielu jednostek jest bardziej pożądane niż indywidualne działania.

W trakcie diagnozowania oraz programowania Programu Rewitalizacji zastosowano szereg form konsultacji społecznych, które nie ograniczały się jednak tylko do przedstawienia Programu, ale także do wysłuchania opinii na jego temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji. Nie tylko mieszkańcy, ale również przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe oraz inni interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość zapoznania się z treścią programu rewitalizacji. Przeprowadzone konsultacje społeczne pozwoliły poznać i zrozumieć potrzeby społeczności lokalnej, zidentyfikować ich potrzeby, a także stworzyć wizję oczekiwanych zmian.

Informacje dotyczące konsultacji społecznych zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Skoki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Dodatkowo informacja o

²⁴ Dotyczy konsultacji społecznych – wyznaczanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

konsultacjach rozpowszechniona została za pośrednictwem ulotek i plakatów informacyjnych. Łącznie rozdysponowano 200 plakatów oraz 4000 ulotek informujących o prowadzonym procesie rewitalizacji.

W ramach pierwszych etapów tworzenia Programu Rewitalizacji – diagnozowania (wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszaru rewitalizacji), interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość wzięcia udziału w kilku formach konsultacji.

❖ **Zbieranie uwag w postaci papierowej oraz elektronicznej** – podczas trwania konsultacji społecznych interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość składania uwag co do opracowanych dokumentów. Specjalnie przygotowany formularz został zamieszczony m.in. na stronie internetowej Miasta i Gminy Skoki. Osoby, które chciały złożyć uwagi mogły to zrobić na podany w informacji adres mailowy bądź też w Urzędzie w godzinach pracy urzędu. Zgłoszono uwagi co do wielkości obszaru rewitalizacji, a dokładnie o konieczności poszerzenia obszaru rewitalizacji o ulice ze strefy 1 miasta, która została zdiagnozowana jako obszar zdegradowany. Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych zostały wprowadzone zmiany co do granic wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji zostały poszerzone o ulice w mieście Skoki: ul. Jana Pawła II, Ogrodowa, Rynkowa, Kręta, Strumykowa, Parkowa, Kościelna, Plac Powstańców Wielkopolskich, Plac Strażacki.

❖ **Badanie sondażowe (ankiety)** – Badania ankietowe przeprowadzone zostały przy zastosowaniu trzech technik badawczych: CATI, CAWI, PAPI. Respondenci w trakcie badania wskazywali występujące problemy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Łącznie w badaniu sondażowym wzięło udział 87 osób. W ramach ankiety, respondenci poproszeni zostali o wskazanie najważniejszych problemów występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Ponadto ankietowani wskazali typy działań, jakie należy podjąć, aby zniwelować negatywne zjawiska występujące na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Wyniki badań sondażowych zaprezentowane zostały w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji i były jednym z elementów wykorzystanych do określenia celów, wizji i projektów rewitalizacyjnych w niniejszym dokumencie.

❖ **Spotkanie informacyjno-konsultacyjne** dla wszystkich interesariuszy z terenu gminy, tj. mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, przedstawicieli gminnego samorządu i jednostek organizacyjnych gminy. Spotkanie odbyło się 19 czerwca 2017 roku o godz. 18.00 w sali konferencyjnej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Skokach. Podczas spotkania otwartego uczestnicy zostali zapoznani z kluczowymi pojęciami dotyczącymi procesu rewitalizacji, przedstawiono i dokładnie omówiono metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz podjęto dyskusję na temat wyznaczonego obszaru. Następnie głos oddano interesariuszom procesu rewitalizacji, którzy przedstawili lokalne potrzeby, wskazywali na problemy zaobserwowane w gminie oraz sugestie dotyczące wprowadzenia ewentualnych zmian (zbieranie uwag w formie ustnej). W trakcie spotkania nie zgłoszono żadnych uwag co do treści dokumentu.

Podczas drugiego etapu opracowywania PR – programowania, wykorzystano następujące formy konsultacji społecznych.

❖ **Zbieranie uwag w postaci papierowej oraz elektronicznej** – podczas trwania konsultacji społecznych, interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość składania uwag co do opracowanych dokumentów. Specjalnie przygotowany formularz został zamieszczony m.in. na stronie internetowej Miasta i Gminy Skoki. Osoby, które chciały złożyć uwagi, mogły to zrobić na podany w informacji adres mailowy bądź też w Urzędzie

w godzinach pracy urzędu. Nie zgłoszono żadnej uwagi co do treści prowadzonych konsultacji społecznych

- ❖ **Spotkanie informacyjno-konsultacyjne** dla wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Spotkanie odbyło się 3 sierpnia 2017 roku o godz. 18.00 w sali konferencyjnej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Skokach. Podczas spotkania otwartego uczestnicy zostali zapoznani z założeniami Programu Rewitalizacji, w tym z wizją obszaru rewitalizacji, celami, a także z projektami rewitalizacyjnymi. W trakcie spotkania nie zgłoszono żadnych uwag co do treści dokumentu.
- ❖ **Zbieranie uwag ustnych** było prowadzone w Urzędzie w dniach i godzinach pracy Urzędu. Ponadto uwagi ustne można było składać podczas spotkania informacyjno-konsultacyjnego. W trakcie spotkania nie zgłoszono żadnych uwag co do treści dokumentu.

Na każdym z etapów tworzenia Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 (diagnozowanie, programowanie) zapewniono udział interesariuszy obszaru rewitalizacji. Poprzez uczestnictwo zróżnicowanych grup społecznych możliwe było skonfrontowanie różnych punktów widzenia oraz wypracowanie wspólnej wizji.

Po zakończeniu konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, jak i konsultacji Projektu Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 sporządzony został raport podsumowujący ich przebieg. Zebrany podczas wyżej wymienionych form konsultacji społecznych materiał badawczy został wykorzystany do uzupełnienia wcześniej przygotowanych dokumentów.

Warto zaznaczyć, iż interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość zgłaszania własnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na specjalnie przygotowanych formularzach zgłoszeniowych. Wszystkie przesłane inicjatywy zostały przeanalizowane przez Zespół ds. rewitalizacji w kontekście kwalifikowalności do realizacji. Kluczowymi aspektami, które były brane pod uwagę w trakcie analizy zgłoszeń było ścisłe powiązanie z głównymi celami oraz kierunkami PR oraz czy planowany rezultat projektu/przedsięwzięcia przyczyni się do zniwelowania zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji. Projekty, które spełniały wymogi formalne oraz zostały pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. rewitalizacji włączono do listy projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Kluczowym aspektem partycypacji społecznej interesariuszy rewitalizacji na etapie wdrażania oraz monitorowania dokumentu będzie włączenie szerokiego grona partnerów tj. mieszkańców, podmiotów prowadzących działalność gospodarczą lub społeczną (w tym organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych), jednostki samorządu terytorialnego z terenu objętego rewitalizacją. Istotne będzie wykorzystanie współdecydowania w/w podmiotów w trakcie wdrażania PR. Co więcej, interesariusze procesu rewitalizacji stale będą informowani o postępach we wdrażaniu programu m.in. na stronie internetowej, zatem zastosowana zostanie kontrola obywatelska. Współdecydowanie interesariuszy w trakcie procesu wdrażania i monitorowania PR polegać będzie na rozwijaniu dialogu między partnerami, zgłaszaniu propozycji nowych projektów rewitalizacyjnych, uczestnictwie w przygotowaniu raportów z realizacji Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023, zaangażowaniu przy realizacji projektów i rozległych tematycznie zadań. Powołany zostanie Zespół ds. rewitalizacji, który pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą przy monitorowaniu i wdrażaniu dokumentu.

OPIS PRZEDSIĘWZIĆ REWITALIZACYJNYCH

LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych do Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023. W odniesieniu do indykatywnych ram finansowych, we wszystkich projektach zakłada się finansowanie z wkładu własnego i/lub kredytu oraz środków europejskich, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020. Wskazane działania przyczynią się do realizacji trzech celów głównych, które opracowane zostały na podstawie zdiagnozowanych problemów w Mieście i Gminie Skoki.

Tabela 24. Lista projektów podstawowych

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i mierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i mierzenia
1	Modernizacja budynku dworca kolejowego w Roszkowie na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	Dz. nr 57/1, Roszkowo, 62-085 Skoki	Gmina Skoki	Projekt zakłada przebudowę budynku po dworcu kolejowym w Roszkowie. Zakłada się modernizację wszystkich pomieszczeń dworca, odbudowę klatki schodowej, renowację elewacji, remont więźby dachowej, przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych. Przewiduje się modernizację wszystkich instalacji wewnętrznych wraz z wykonaniem nowych: sieci komputerowej i internetowej, instalacji systemu informacji wizualnej oraz monitoringu. Wszystkie zaplanowane działania inwestycyjne mają na celu nadanie nowej funkcji obiektowi i przywrócenie go do użytkowania. Przewiduje się udostępnienie pomieszczeń dworca organizmom pozarządowym, społeczności lokalnej, przedsiębiorcom, osobom starszym – jako miejsce dziennego pobytu itp.	Działka nr 57/1 w Roszkowie wraz z budynkiem dworca kolejowego stanowi własność Gminy Skoki. W chwili obecnej obiekt jest zamknięty i nie pełni żadnej funkcji. Budynek jest zdewastowany, zaniedbany i wymaga generalnego remontu, by ponownie mógł być użytkowany.	Celem projektu jest: - nadanie nowej funkcji budynkowi po dworcu kolejowym; - poprawa dostępu do edukacji, kultury, rozrywki; - ograniczenie problemu wykluczenia społecznego; - integracja i aktywizacja społeczności lokalnej; - zwiększenie atrakcyjności miejscowości;	1500000	2018-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– wyremontowany 1 budynek o pow. 154 m ² ;	– liczba osób korzystających z obiektu (osób/rok): 700
2	Zagospodarowanie otoczenia dworca kolejowego w Roszkowie poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg	dz. nr 57/1, Roszkowo, 62-085 Skoki	Gmina Skoki	Projekt przewiduje budowę parkingu typu P&R, wiaty rowerowej na ok. 49 rowerów, oświetlenia parkingu (5 szt. lamp); budowę dróg dojazdowych, ciągów pieszych, małej architektury (ławki, tablica informacyjna z funkcją głośnomówiącą, donice), zieleni.	W chwili obecnej na dz. nr 57/1 zlokalizowany jest budynek po byłym dworcu kolejowym. Teren wokół budynku jest niezagospodarowany – brak utwardzonych wjazdów, parkingu, oświetlenia, co powoduje utrudnienia dla osób korzystających z transportu zbiorowego.	Celem projektu jest: – zwiększenie atrakcyjności miejscowości; - poprawa układu funkcjonalno-przestrzennego; - integracja różnych środków transportu (pociąg, samochód, rower, autobus); - poprawa mobilności mieszkańców.	1500000	2018-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– liczba wybudowanych obiektów typu P&R (szt.) - 1; - liczba wybudowanych obiektów typu B&R (szt.) - 1;	– liczba osób korzystających z wybudowanej infrastruktury (osób/rok) – 700

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
	dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury				Rowerzyści nie mają gdzie pozostawić swoich rowerów by skorzystać z pociągu.					- liczba miejsc postojowych P&R (szt.) – 48; - liczba miejsc postojowych typu B&R (szt.) – ok. 49	
3	Przebudowa z adaptacją spichlerza zespołu dworsko-folwarcznego w Roszkowie na cele świetlicy wiejskiej dla lokalnej społeczności	dz. nr 714/27, Roszkowo, 62-085 Skoki	Gmina Skoki	Projekt przewiduje uzupełnienie ścian konstrukcyjnych, wymiana pokrycia i konstrukcji dachu, montaż stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie ocieplenia połaci dachowej oraz ocieplenia ścian od wewnątrz pustakami Murotherm, wykonanie nowej posadzki w budynku – izolacje przeciwwilgociowe, ciepłone, posadzka cementowa i podłoga. Wykonanie instalacji elektrycznej, wod-kan, c.o. Wszystkie zaplanowane działania inwestycyjne mają na celu nadanie nowej funkcji obiektowi. Przewiduje się uruchomienie w nim świetlicy dla mieszkańców, w której organizowane będą różnego rodzaju zajęcia aktywizujące.	Budynek w znacznym stopniu zdegradowany, obecnie nieużytkowany. Brak stolarki okiennej oraz częściowo drzwiowej. Znaczne ubytki cegieł w ścianach konstrukcyjnych, znaczne ubytki w pokryciu dachowym, zdegradowana konstrukcja drewniana dachu. Budynek nie wyposażony w żadne instalacje wewnętrzne.	Celem projektu jest: - nadanie nowej funkcji budynkowi; - poprawa dostępu do edukacji, kultury, rozrywki; - ograniczenie problemu wykluczenia społecznego; - integracja i aktywizacja społeczności lokalnej; - zwiększenie atrakcyjności miejscowości;	500000	2020-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– liczba wyremontowanych budynków (szt.) – 1	– liczba osób korzystających z obiektu (osoby/rok) – 500
4	Budowa ścieżki rowerowej na trasie Roszkowo – Skoki	Od przystanku autobusowego w Roszkowie do miejscowości Skoki, wzdłuż torów kolejowych (całość w obszarze rewitalizacji)	Gmina Skoki	Projekt będzie polegał na budowie ścieżki rowerowej na trasie od przystanku autobusowego w Roszkowie do miejscowości Skoki. Ścieżka zlokalizowana będzie wzdłuż torów kolejowych.	Gmina Skoki przejęła grunty wzdłuż torów kolejowych od PKP celem wykorzystania ich pod budowę ścieżki rowerowej. W chwili obecnej są one niezagospodarowane, a rowerzyści poruszają się krawężnią jezdni drogi wojewódzkiej nr 196, w bezpośrednim sąsiedztwie poruszających się pojazdów.	Celem projektu jest: – umożliwienie szybkiego i bezpiecznego poruszania się rowerem po obszarze gminy, – poprawa komfortu podróżowania na rowerze, – promocja zdrowego stylu życia, – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa rowerzystów, szczególnie dzieci i osób starszych, – łatwość dostępu do celów podróży, – ograniczenie emisji spalin samochodowych do atmosfery; – ułatwienie korzystania z transportu zbiorowego w dojazdach do pracy itp.	1890000	2018-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– długość wybudowanej ścieżki rowerowej (km) – ok. 2,7	– liczba korzystających z wybudowanej infrastruktury (osoby/rok) – 3700
5	Bezpieczna na drodze	Roszkowo (w tym zmodernizowany dworzec PKP/świetlica wiejska), Sława Wielkopolska Skoki – Strefa 1	Gmina Skoki + NGO	Organizacja dla dzieci, młodzieży oraz pozostałych mieszkańców obszaru rewitalizacji (przede wszystkim Roszkowa, Sławy Wielkopolskiej i Strefy 1 w Skokach) zajęć w zakresie zapobiegania /występowania się wykroczeń w ruchu drogowym. Zajęcia prowadzone będą zarówno przez przedstawicieli służb porządkowych, jak i osoby	W granicach obszaru rewitalizacji odnotowano podwyższone wskaźniki dotyczące liczby zdarzeń drogowych, co niekorzystnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców.	Ograniczenie przestępczości i zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych na obszarze rewitalizacji.	70000	2018-2020	środki własne Gminy Skoki	Liczba zrealizowanych spotkań (szt.) – 15	Liczba uczestników spotkań (osoba) – 300

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i mierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i mierzenia
				zajmujące się edukacją w zakresie bezpieczeństwa, aby zapewnić wszechstronne spojrzenie na omawiane aspekty.							
6	Budowanie wspólnoty	Roszkowo (w tym zmodernizowany dworzec PKP/świetlica wiejska), Sława Wielkopolska (zmodernizowany dworzec PKP) Skoki (strefa 3)	Gmina Skoki + NGO	Zaoferowanie mieszkańcom obszaru rewitalizacji (przede wszystkim Roszkowa i Roszkówka oraz Szczodrochowa i Strefy 3 w Skokach) chętnym do działania na rzecz rozwoju lokalnego i lokalnej społeczności uczestnictwa w cyklu spotkań i szkoleń rozwijających umiejętności budowania pozytywnych relacji z otoczeniem, podejmowania inicjatyw oddolnych, a także możliwości i formalizowania tych inicjatyw.	Społeczność obszaru rewitalizacji jest dość bierna w kwestii działalności na rzecz swojego otoczenia, niechętnie angażując się w funkcjonowanie organizacji społecznych.	Pobudzenie aktywności lokalnej, wykorzystanie potencjału drzemającego w mieszkańcach, integracja mieszkańców i rozwój organizacji społecznych.	50000	2018-2020	środki własne Gminy Skoki i/lub fundusze UE	Liczba zrealizowanych spotkań i szkoleń (szt.) – 16	Liczba uczestników spotkań i szkoleń (osoba) – 70
7	Budowa placu zabaw w Roszkówku	dz. nr 29/11, Roszkówko, 62-085 Skoki	Gmina Skoki	Projektuje się plac zabaw zawierający następujące elementy: – ogrodzenie, – ławki; – urządzenia zabawowe (sprężynowiec; huśtawka wahadłowa podwójna z 1 siedziskiem koszykowym i 1 standardowym; huśtawka wagowa; karuzela tarczowa; przepłotnia, zjeżdżalnia, drabinka, wieża z daszkiem); – kosz na śmieci; – tablica regulaminowa	W chwili obecnej w miejscowości Roszkówko nie ma placu zabaw, ani żadnego innego miejsca, w którym osoby z dziećmi mogłyby spędzać czas wolny.	Celem projektu jest: – zapewnienie miejsca spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi; – integracja lokalnej społeczności	50000	2019-2021	środki własne Gminy Skoki i/lub fundusze UE	– liczba nowych obiektów rekreacyjnych (szt.) – 1	– liczba korzystających z wybudowanej infrastruktury (osoby/rok) – 1000
8	Wsparcie dla rodzin	Roszkówko (lub w świetlicy wiejskiej w Roszkowie) Szczodrochowo (lub w zmodernizowanym budynku dworca PKP w Sławie Wielkopolskiej)	OPS/ GKRPA	Wsparcie terapeutyczne i psychologiczne dla osób z uzależnieniami i ich rodzin oraz dla ofiar przemocy w rodzinie – spotkania ze specjalistami	Występująca na obszarze rewitalizacji (przede wszystkim w Roszkówku i Szczodrochowie) znacząca liczba osób objętych pomocą społeczną w ramach procedury "Niebieska Karta".	Ograniczenie problemu alkoholizmu i przemocy w rodzinie oraz wyływających z nich negatywnych zjawisk społecznych, zwłaszcza tych dotyczących rodziny.	50000	2018-2020	środki własne Gminy Skoki i/lub fundusze UE	Liczba spotkań ze specjalistami – 10	Liczba rodzin objętych wsparciem – 10
9	Budowa placu zabaw w Szczodrochowie	dz. nr 51/16, Szczodrochowo, 62-085 skoki	Gmina Skoki	Projektuje się plac zabaw zawierający następujące elementy: – ogrodzenie, – ławki; – urządzenia zabawowe (sprężynowiec; huśtawka wahadłowa podwójna z 1 siedziskiem koszykowym i 1 standardowym; huśtawka wagowa; karuzela tarczowa; przepłotnia, zjeżdżalnia, drabinka, wieża z daszkiem); – kosz na śmieci; – tablica regulaminowa	W chwili obecnej w miejscowości Szczodrochowo nie ma placu zabaw, ani żadnego innego miejsca, w którym osoby z dziećmi mogłyby spędzać czas wolny.	Celem projektu jest: – zapewnienie miejsca spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi; – integracja lokalnej społeczności	50000	2019-2021	środki własne Gminy Skoki i/lub fundusze UE	– liczba nowych obiektów rekreacyjnych – 1 szt.	– liczba korzystających z wybudowanej infrastruktury (osoby/rok) – 1000
10	Spotkania sąsiedzkie	Obszar rewitalizacji – wszystkie jednostki (w tym zmodernizowan	Gmina Skoki + NGO	Planowanie i organizowanie z mieszkańcami przedsięwzięć integracyjnych, aktywizujących i kulturalnych we wszystkich jednostkach wchodzących w skład obszaru rewitalizacji – wykorzystanie potencjału i kreatywności mieszkańców. Jednocześnie zarówno podczas	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w niewielkim stopniu uczestniczą w życiu lokalnym. Problemem jest zależność od pomocy społecznej, a	Włączenie społeczne mieszkańców z obszaru rewitalizacji, integracja, podejmowanie rozmów o lokalnych problemach i sposobów na ich rozwiązanie, wzbudzenie zainteresowania otoczeniem oraz	70000 (rok)	2018-2020	środki własne Gminy Skoki i środki prywatne	Liczba zrealizowanych spotkań (szt.) – 35	Liczba uczestników spotkań (osoba) – 500

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
		y budynek dworca w Roszkowie, zmodernizowan y budynek dworca w Skokach)		spotkań, jak i poprzedzających ich przygotowań mieszkańcy będą mieli szansę poznać się lepiej i nawiązać relacje, obdarzając siebie zaufaniem.	co za tym idzie – wykluczenie społeczne.	ożywianie go, zwiększenie zaufania społecznego i ograniczenie negatywnych społecznie zachowań.					
11	Modernizacja budynku dworca kolejowego w Sławie Wielkopolskiej z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	dz. nr 6/1, 6/10 Sława Wielkopolska, 62-085 Skoki	Gmina Skoki	Projekt zakłada przebudowę budynku po dworcu kolejowym w Sławie Wielkopolskiej. Zakłada się modernizację wszystkich pomieszczeń dworca, odbudowę klatki schodowej, renowację elewacji, remont więźby dachowej, przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych. Przewiduje się modernizację wszystkich instalacji wewnętrznych wraz z wykonaniem nowych: sieci komputerowej i internetowej, instalacji systemu informacji wizualnej oraz monitoringu. Wszystkie zaplanowane działania inwestycyjne mają na celu nadanie nowej funkcji obiektowi. Przewiduje się uruchomienie w nim świetlicy dla mieszkańców, w której organizowane będą różnego rodzaju zajęcia aktywizujące i/lub miejsca dziennego pobytu dla osób starszych.	Działki nr 6/1 i 6/10 w Sławie Wielkopolskiej wraz z budynkiem dworca kolejowego stanowią własność Gminy Skoki. Budynek jest zdewastowany, zaniedbany i wymaga generalnego remontu, by mógł pełnić nowe funkcje.	Celem projektu jest: - nadanie nowej funkcji budynkowi po dworcu kolejowym i jego otoczeniu; - poprawa dostępu do edukacji, kultury, rozrywki; - ograniczenie problemu wykluczenia społecznego; - integracja i aktywizacja społeczności lokalnej; - zwiększenie atrakcyjności miejscowości;	1500000	2018-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	- liczba wyremontowanych budynków (szt.) – 1	– liczba osób korzystających z obiektu (osoby/rok): 800
12	Zagospodarowanie otoczenia budynku dworca kolejowego w Sławie Wielkopolskiej poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury	dz. nr 6/1, Sława Wielkopolska, 62-085 Skoki	Gmina Skoki	Projekt przewiduje budowę parkingu typu P&R, wiaty rowerowej na ok. 49 rowerów, oświetlenia parkingu (5 szt. lamp); budowę dróg dojazdowych, ciągów pieszych, małej architektury (ławki, tablica informacyjna z funkcją głośnomówiącą, donice), zieleni.	W chwili obecnej na dz. nr 6/1 zlokalizowany jest budynek po byłym dworcu kolejowym. Teren wokół budynku wymaga budowy nowego parkingu, oświetlenia, wjazdów i ciągów pieszych. Rowerzyści nie mają gdzie pozostawić swoich rowerów by skorzystać z pociągu.	Celem projektu jest: – zwiększenie atrakcyjności miejscowości; - poprawa układu funkcjonalno-przestrzennego; - integracja różnych środków transportu (pociąg, samochód, rower, autobus); - poprawa mobilności mieszkańców.	1500000	2018-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– liczba wybudowanych obiektów typu P&R (szt.) – 1; - liczba wybudowanych obiektów typu B&R (szt.) – 1; - liczba miejsc postojowych P&R (szt.) – 49; - liczba miejsc postojowych typu B&R (szt.) – ok. 49	– liczba osób korzystających z wybudowanej infrastruktury (osoby/rok): 800
13	Budowa ścieżki rowerowej	Od przystanku autobusowego w Sławie Wlkp.	Gmina Skoki	Projekt będzie polegał na budowie ścieżki rowerowej na trasie od przystanku autobusowego w Sławie Wlkp. do miejscowości	Gmina Skoki przejęła grunty wzdłuż torów kolejowych od PKP celem	Celem projektu jest: - umożliwienie szybkiego i bezpiecznego poruszania się	1400000	2018-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO	– długość wybudowanej ścieżki	– liczba korzystających z wybudowanej

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
	na trasie Sława Wielkopolska – Skoki	do miejscowości Skoki – Karolewo, wzdłuż torów kolejowych (całość w obszarze rewitalizacji)		Skoki – Karolewo. Ścieżka zlokalizowana będzie wzdłuż torów kolejowych.	wykorzystania ich pod budowę ścieżki rowerowej. W chwili obecnej są one niezagospodarowane, a rowerzyści poruszają się krawędzią jezdni drogi wojewódzkiej nr 196, w bezpośrednim sąsiedztwie poruszających się pojazdów.	rowerem po obszarze gminy, - poprawa komfortu podróżowania na rowerze, - promocja zdrowego stylu życia, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa rowerzystów, szczególnie dzieci i osób starszych, - łatwość dostępu do celów podróży, - ograniczenie emisji spalin samochodowych do atmosfery; - ułatwienie korzystania z transportu zbiorowego w dojazdach do pracy itp.			2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	rowerowej (km) – ok. 2,0	infrastruktury (osoby/rok) – 5000
14	Bank czasu	Skoki – Strefa 3	Gmina Skoki + NGO	Utworzenie Banku Czasu, czyli platformy – instytucji bezpłatnej wymiany usług pomiędzy mieszkańcami. Mieszkańcy oferują usługi, jakie potrafią i mogą wykonać, jednocześnie zyskując możliwość korzystania z usług innych osób zrzeszonych w Banku Czasu.	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w bardzo niskim stopniu angażują się w życie lokalne, łączą ich luźne więzi; występuje problem niskiego zaufania społecznego.	Wzrost zaufania społecznego oraz odbudowa i wzmocnienie więzi pomiędzy mieszkańcami.	20000	2018-2020	środki własne Gminy Skoki	Liczba platform bezpłatnej wymiany usług (szt.) – 1	Liczba korzystających z Banku Czasu (osoba) – 50
15	Młodzi przedsiębiorcy	Skoki – Strefa 4 (zmodernizowany budynek dworca w Skokach)	PUP	Wsparcie dla osób podejmujących działalność gospodarczą wraz z cyklem spotkań z zakresu zakładania własnej działalności gospodarczej. W ramach spotkań poruszone zostaną m.in. kwestie prawne prowadzenia działalności. Ponadto omówiony będzie temat obecnej sytuacji na rynku pracy, możliwości zatrudnienia i jego prawno-formalnych aspektach.	Niska aktywność gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji, wyrażająca się niskim wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON, liczby podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 10 osób oraz liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Dodatkowo zdiagnozowano poważny problem w zakresie bezrobocia, w tym także osób młodych (do 30 roku życia).	Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji, ograniczenie bezrobocia.	300000	2018-2020	środki własne Powiatu Wągrowiec-kiego i fundusze UE	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie – 30	Liczba nowo powstałych przedsiębiorstw – 20
16	Szkolenia dla osób bezrobotnych	Skoki – Strefa 4 i Strefa 3 (w tym zmodernizowany budynek)	PUP	Realizacja szkoleń w zakresie nabywania przydatnych na rynku pracy kompetencji twardych, takich jak kursy językowe, przyuczenie do zawodu, obsługa komputera, i miękkich, np. umiejętność pracy w zespole.	Znaczący problem w postaci bezrobocia występujący na obszarze rewitalizacji. Nasilający się problem związany z	Ograniczenie problemu bezrobocia poprzez rozwój kompetencji osób pozostających bez pracy, co pozwala im na znalezienie zatrudnienia.	125000	2018-2020	środki własne Powiatu Wągrowiec-kiego i fundusze UE	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
		dworca w Skokach)			biernością zawodową może wiązać się z utratą bądź brakiem kompetencji, które są pożądane przez pracodawców.					objętych wsparciem – 50	które uzyskały kwalifikacje po zrealizowaniu szkolenia – 35
17	Modernizacja i rozbudowa budynku dworca kolejowego w Skokach z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne i rekreacyjne	ul. Dworcowa 4, 62-085 Skoki	Gmina Skoki, podmioty prywatne	Projekt zakłada adaptację i rozbudowę budynku dworca kolejowego w Skokach na cele szeroko rozumianej działalności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej. Zakłada się modernizację wszystkich pomieszczeń dworca, odbudowę klatki schodowej, renowację elewacji, remont więźby dachowej, przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych. Przewiduje się modernizację wszystkich instalacji wewnętrznych wraz z wykonaniem nowych: sieci komputerowej i internetowej, instalacji systemu informacji wizualnej oraz monitoringu. Przewiduje się udostępnienie pomieszczeń dworca m.in. organizacjom pozarządowym na ich działalność statutową, młodzieży jako miejsce spotkań/integracji/rekreacji, lokalnym przedsiębiorcom w celach integracji i wymiany doświadczeń, na organizację warsztatów/szkoleń oraz na stworzenie miejsca zabaw dla dzieci.	Budynek dworca kolejowego w Skokach jest własnością Gminy Skoki. Budynek jest zdewastowany, zaniedbany i wymaga generalnego remontu oraz rozbudowy, by mógł pełnić nową funkcję.	Cele projektu: - nadanie nowej funkcji budynkowi po dworcu kolejowym; - poprawa dostępu do edukacji, kultury, rozrywki; - ograniczenie problemu wykluczenia społecznego; - integracja i aktywizacja społeczności lokalnej; - zwiększenie atrakcyjności miejscowości; - pobudzenie przedsiębiorczości w lokalnej społeczności - pobudzenie aktywności środowisk lokalnych; - rozpowszechnianie zachowań społecznych i kulturalnych; - utworzenie nowych miejsc pracy; - stymulowanie współpracy na rzecz wzrostu gospodarczego; - estetyzacja przestrzeni publicznej	1500000	2018-2020	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– liczba wyremontowanych budynków (szt.) – 1	– liczba osób korzystających z infrastruktury (osoby/rok): 1000
18	Centrum Integracji Mieszkańców w Skokach	ul. Dworcowa 4, 62-085 Skoki (zmodernizowany budynek dworca w Skokach)	Gmina Skoki i/lub NGO	W ramach projektu przewiduje się stworzenie i uruchomienie na parterze budynku po dworcu kolejowym w Skokach miejsca spotkań dla lokalnej społeczności. Przewiduje się uruchomienie: – sali wyposażonej m.in. w tory do kręgli, stoły bilardowe, cymbergaje, gry typu dart; – miejsca zabaw dla dzieci. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Centrum Integracji Mieszkańców przewiduje się zatrudnienie animatorów/opiekunów, których zadaniem będzie dbanie o obiekt, jak też organizowanie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych.	W chwili obecnej na terenie miasta Skoki nie ma miejsca, w którym mieszkańcy w różnym wieku mogliby spędzić swój wolny czas w sposób zorganizowany. W celu uruchomienia Centrum Integracji Mieszkańców należy odpowiednio wyposażyc pomieszczenia w budynku po dworcu kolejowym w Skokach oraz zatrudnić niezbędny personel.	Celem projektu jest: - poprawa dostępu do edukacji, kultury, rozrywki; - ograniczenie problemu wykluczenia społecznego; - integracja i aktywizacja społeczności lokalnej; - zwiększenie atrakcyjności miejscowości; – zapewnienie miejsca spędzania czasu wolnego dla lokalnej społeczności, w tym dla matek z dziećmi;	300000	2019-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– liczba stworzonych Centrów Integracji Mieszkańców (szt.) – 1; – liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) – 2;	– liczba osób korzystających (osoba/rok) – 3000
19	Centrum Coworkingu w Skokach	ul. Dworcowa 4, 62-085 Skoki (zmodernizowany budynek)	Gmina Skoki i/lub NGO	W ramach projektu przewiduje się stworzenie i uruchomienie na piętrze budynku po dworcu kolejowym w Skokach przestrzeni pełniacej funkcję Centrum Coworkingu, tj. miejsca pracy dla lokalnych "wolnych strzelców". Jest to	Na obszarze objętym rewitalizacją stwierdzono niską aktywność gospodarczą mieszkańców, jak też brak	Celem projektu jest: – pobudzenie przedsiębiorczości wśród lokalnej społeczności; – stworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej oraz wolnych	80000	2019-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE,	– liczba stworzonych Centrów Coworkingowych (szt.) – 1; –	– liczba osób korzystających (osoba/rok) – 500

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzania	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzania
		dworca w Skokach)		szansa m.in. dla matek z małymi dziećmi, które w czasie korzystania z Centrum będą mogły pozostawić dzieci w miejscu zabaw, zlokalizowanym na parterze budynku, pod fachową opieką. Planuje się organizację różnego rodzaju szkoleń dla przedsiębiorców, jak też osób planujących uruchomienie działalności gospodarczej.	wsparcia dla młodych przedsiębiorców. Na terenie miasta i gminy Skoki nie ma miejsca, które umożliwiłoby pracę poza domem z jednoczesną możliwością integrowania się i wymiany doświadczeń pomiędzy przedsiębiorcami.	zawodów; – zapewnienie warunków do integracji i wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy ludźmi z różnych branż zawodowych; – umożliwienie warunków do pracy dla osób wychowujących małe dzieci			Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	liczba stanowisk pracy (szt.) – 8; – liczba utworzonych miejsc pracy (osoba) – 1	
20	Centrum Historii Miejskiej w Skokach	ul. Dworcowa 4, 62-085 Skoki (zmodernizowany budynek dworca w Skokach)	Gmina Skoki i/lub NGO	W ramach projektu planuje się stworzenie w pomieszczeniu na parterze budynku po dawnym dworcu kolejowym w Skokach: Izby Pamięci i/lub sali wystaw lokalnych artystów oraz lokalu pełniącego funkcję siedziby dla lokalnej organizacji pozarządowej. Przewiduje się organizację zajęć edukacyjnych o charakterze kulturalno-historycznym, wernisaży itp.	Na terenie miasta Skoki nie ma miejsca promującego bogatą kulturę i historię Gminy Skoki. Nie ma również miejsca, w którym lokalni artyści mogliby wystawiać swoje prace. Lokalne organizacje pozarządowe borykają się z brakiem miejsc na siedziby.	Celem projektu jest: - poprawa dostępu do edukacji, kultury; – wspieranie lokalnych artystów; – krzewienie historii miasta Skoki; – pobudzenie aktywności lokalnych organizacji pozarządowych;	15000	2018-2023	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– liczba stworzonych nowych miejsc popularyzujących sztukę/kulturę/historię (szt.) – 1; – liczba kursów/szkoleń /wernisaży (szt./rok) – 10	– liczba osób korzystających (osoba/rok) – 500
21	W poszukiwaniu wiedzy – dzieci dorosłym, dorośli dzieciom	ul. Dworcowa 4, 62-085 Skoki (zmodernizowany budynek dworca w Skokach)	Gmina Skoki	Stworzenie Sali w budynku Dworca, w której wszyscy bez ograniczeń wiekowych mogliby nauczyć się czegoś nowego. Miejsce zabawy i miłej atmosfery. Zajęcia będą prowadzone przez nauczycieli mieszkających na terenie Gminy oraz osoby specjalnie przeszkolone (animatory).	W Gminie brakuje miejsc integracji lokalnej społeczności, wykorzystanie lokalizacji znanej przez wszystkich mieszkańców – budynek dworca PKP, umożliwi skorzystanie z dodatkowych zajęć wszystkim zainteresowanym osobom z obszaru rewitalizacji. O zajęciach informowani będą w pierwszej kolejności osoby korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.	Celem projektu jest: - poprawa dostępu do edukacji, kultury, rozrywki; - ograniczenie problemu wykluczenia społecznego; - integracja i aktywizacja społeczności lokalnej; – zapewnienie miejsca spędzania czasu wolnego dla lokalnej społeczności	50000	2019-2020	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	Liczba zrealizowanych zajęć – 100	Liczba uczestników zajęć – 1000
22	Cykl zajęć sportowo-rekreacyjnych dla lokalnej społeczności	Roszkowo (w tym zmodernizowany dworzec PKP/świątlica wiejska), Sława Wielkopolska	Gmina Skoki i/lub NGO	Zajęcia sportowo-rekreacyjne (biegi, Nordic Walking, rajdy rowerowe, spływy kajakowe itp.) prowadzone będą na terenie obszaru rewitalizacji. Forma zajęć będzie dostosowywana do zainteresowań uczestników. Start/meta dworzec w Sławie Wlkp. lub dworzec w Roszkowie, ścieżki rowerowe na trasie Sława	Spółeczność obszaru rewitalizacji jest dość bierna w kwestii integracji i budowania tożsamości lokalnej.	Celem projektu jest: - integracja lokalnej społeczności; - aktywizacja lokalnej społeczności	40.000 zł/rok	2020-2023	środki własne Gminy Skoki i/lub fundusze UE i/lub inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	liczba zajęć rekreacyjno-sportowych - 4 szt./rok	liczba uczestników - 400 osób/rok

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognostowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzania	Prognostowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzania
		(zmodernizowany dworzec PKP)		Wlkp. – Skoki i Skoki – Roszkowo, ścieżka piesza wzdłuż rzeki Mała Węlna, teren wokół Stadionu Miejskiego w Skokach.							

LISTA PROJEKTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognostowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzania	Prognostowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzania
1	Modernizacja obiektu byłej kolejowej wieży ciśnień z przebudową na obiekt noclegowy z turystyczną i rekreacyjną infrastrukturą towarzyszącą	ul. Dworcowa 48, 62-085 Skoki	Przedsiębiorca	Projekt zakłada odbudowę wieży ciśnień z zachowaniem historycznego kształtu trzonu budowli przy jednoczesnym dostosowaniu jej do współczesnych wymagań technicznych. Przewidywana jest funkcja apartamentu na wynajem z publicznie dostępnym w określonych terminach tarasem widokowym w górnej partii wieży wzbogaconą o towarzyszącą infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną dostępną nie tylko dla gości apartamentu, jak np. niewielki odkryty basen, stylizowane sauny w ogrodzie przy wieży, czy też miejsce odpoczynku dla turystów rowerowych, pieszych i biegaczy połączony z udostępnieniem sanitariatów i łazienek oraz małą architekturą typu wiaty i ławki z punktem doraźnej naprawy rowerów we własnym zakresie oraz miejscem na ognisko. Całość ma być uzupełniona o akcenty kolejowe, jak np. fragmenty urządzeń sygnalizacyjnych czy części pojazdów kolejowych – mające na celu zachować tradycję tego miejsca i promować historyczne dziedzictwo linii kolejowych z Poznania (Główniej) do Janowca Wlkp. i późniejszego odgałęzienia do Wągrowca, które stało się dziś połączeniem głównym. Dalszy horyzont czasowy nie wyklucza powstania wokół wieży ciśnień małego hotelu z kawiarnią.	Budynek wieży ciśnień dawniej służącej do zaopatrywania w wodę stacji kolejowej Skoki, obecnie jest w bardzo złym stanie technicznym. Problemem, który zostanie rozwiązany jest spójność przestrzenna okolicy dworca kolejowego w Skokach, gdzie przy okazji porządkowania terenu przydworcowych przywrócono oś widokową w ulicy Dworcowej eksponującą budynek wieży ciśnień jako dominantę przestrzenną terenów pokolejowych. Dodatkową zaletą projektu jest atrakcyjne urządzenie miejsca turystycznego w najbliższej okolicy dworca kolejowego (i w krótkie wężła przesiadkowego), gdzie mieszkańcy i turyści mogą oczekiwać na połączenia i poznawać jednocześnie walory krajoznawczo-historyczno-techniczne tego miejsca, jak i całej Gminy Skoki.	Celem projektu jest przywrócenie do użytku wieży ciśnień ze zmianą pierwotnej funkcji na nową wraz z zagospodarowaniem miejsca na funkcje turystyczno-rekreacyjne oraz promocją walorów turystycznych Gminy Skoki ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa historyczno-technicznego.	492 000	2019-2020	środki własne właściciela oraz dotacja z UE	– liczba wyremontowanych budynków (szt.) – 1; – powierzchnia zagospodarowanej działki (ha) – 0,1139	– liczba osób korzystających z budynku oraz powstałej infrastruktury (osoba/rok) – 2000

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
2	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ulicy Parkowej w Skokach	ul. Parkowa, dz. nr: 126/1; 129; 131; 133/1; 134; 135; 62-085 Skoki	Gmina Skoki	W ramach projektu przewiduje się nadanie nowej funkcji terenom przyległym do Stadionu Miejskiego w Skokach poprzez: budowę ścieżek pieszych, uporządkowanie zieleni, montaż małej architektury (ławki, kosze na śmieci), budowę oświetlenia i monitoringu, budowę parkingu, wjazdów i ciągów pieszych do Stadionu dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Gmina Skoki jest właścicielem działek przylegających do terenu Stadionu Miejskiego w Skokach. Aktualnie teren jest niezagospodarowany i utrudnia korzystanie ze Stadionu, na którym często organizowane są różne wydarzenia/imprezy dla mieszkańców Gminy Skoki i nie tylko. Na terenie miasta Skoki nie ma parku miejskiego, ani miejsc typowo spacerowych otoczonych zielenią.	Celem projektu jest: - nadanie nowej funkcji terenowi wokół Stadionu Miejskiego; - poprawa dostępu do obiektu sportowego; - ograniczenie problemu wykluczenia społecznego; - integracja i aktywizacja społeczności lokalnej; - zwiększenie atrakcyjności miejscowości; - promocja zdrowego stylu życia.	800 000	2018-2022	Fundusze Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	- liczba wybudowanych parkingów (szt.) – 1; - liczba miejsc postojowych (szt.) – 50; - liczba utworzonych miejsc rekreacyjnych (szt.) – 1; - długość wybudowanych ścieżek pieszych (m) – 900; - długość wybudowanych chodników (m) – 250	- liczba osób korzystających z wybudowanej infrastruktury (osoba/rok) – 10 000
3	Zagospodarowanie terenów nad Jeziorem Karolewskim	Tereny wokół Jeziora Karolewskiego	Partnerstwo Publiczno-Prywatne	Stworzenie plaży miejskiej wraz z budową niezbędnej infrastruktury technicznej w postaci parkingu, stojaków na rowery, małej architektury, oświetlenia, monitoringu wizyjnego, utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych wokół Jeziora Karolewskiego, utworzenie punktu gastronomicznego, odnowienie lub budowa nowych pomostów, stworzenie ścieżek edukacyjnych.	Niska dostępność miejsc sprzyjających integracji, spędzaniu czasu wolnego i aktywizacji, w tym aktywności fizycznej. Brak możliwości i perspektyw na spędzanie czasu wolnego sprzyja nasilaniu się negatywnych zjawisk społecznych.	Poprawa dostępności obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców gminy. Umożliwia również lepszą aktywizację przedmiotowego terenu na rzecz lokalnej społeczności. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzenne danego obszaru sprzyja integracji społecznej i ożywieniu społecznemu mieszkańców. Utworzenie ścieżek rowerowych będzie zachętą dla mieszkańców do poruszania się rowerem, co również sprzyja ograniczeniu niskiej emisji spowodowanej natężeniu ruchu samochodowego.	1 500 000	2019-2023	WRPO, środki własne Gminy Skoki	powierzchnia obszaru poddanej modernizacji	liczba korzystających z zagospodarowanego obszaru

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmiot realizujący projekt	Krótki opis projektu	Opis stanu istniejącego – problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja przedsięwzięcia/projektu	Cel projektu	Łączna szacowana wartość projektu (brutto PLN)	Okres realizacji projektu	Źródło finansowania	Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
4	Budowa ciągu pieszego wzdłuż rzeki Mała Wełna od ulicy Kościelnej do ulicy Parkowej w Skokach	Skoki od ulicy Kościelnej poprzez ulicę Strumykową do ulicy Parkowej w Skokach wzdłuż rzeki (prawa strona)	Gmina Skoki	Projekt będzie polegał na budowie ciągu pieszego wzdłuż rzeki po prawej stronie o dł. ok. 450m.	W chwili obecnej są to tereny niezagospodarowane. Utrudniony jest miejscami dostęp do rzeki. Obszar wykazuje duży potencjał rekreacyjny.	Celem projektu jest: – promocja zdrowego stylu życia – poprawa dostępności obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców miasta i gminy. – umożliwienie lepszej aktywizacji przedmiotowego terenu na rzecz lokalnej społeczności – zwiększenie atrakcyjności miejscowości; – nadanie nowej funkcji terenowi wzdłuż rzeki.	150 000	2019-2023	Budżet Miasta i Gminy Skoki, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne	– długość wybudowanej ścieżki pieszej (km) – ok. 0,6	– liczba korzystających z wybudowanej infrastruktury (osoby/rok) – 2500

POWIĄZANIA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

W poniższej tabeli zaprezentowano powiązanie poszczególnych projektów rewitalizacyjnych z celami, które określone zostały na podstawie przeprowadzonej analizy. 19 przedsięwzięć rewitalizacyjnych powiązanych jest z Celem numer 1; 8 z celem 2, a 13 z celem 3. Szczegółowe powiązanie przedstawiono poniżej.

Tabela 25. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych z celami

Lista	Nazwa projektu	Cel 1	Cel 2	Cel 3
PODSTAWOWA	Modernizacja budynku dworca kolejowego w Roszkowie na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	X		X
	Zagospodarowanie otoczenia dworca kolejowego w Roszkowie poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury		X	X
	Przebudowa z adaptacją spichlerza zespołu dworsko-folwarcznego w Roszkowie na cele świetlicy wiejskiej dla lokalnej społeczności	X		X
	Budowa ścieżki rowerowej na trasie Roszkowo – Skoki		X	X
	Bezpiecznie na drodze	X		
	Budowanie wspólnoty	X		
	Budowa placu zabaw w Roszkówku	X		X
	Wsparcie dla rodzin	X		
	Budowa placu zabaw w Szczodrochowie	X		X
	Spotkania sąsiedzkie	X		
	Modernizacja budynku dworca kolejowego w Stawie Wielkopolskiej z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	X		X
	Zagospodarowanie otoczenia budynku dworca kolejowego w Stawie Wielkopolskiej poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury		X	X
	Budowa ścieżki rowerowej na trasie Stawa Wielkopolska – Skoki		X	X
	Bank czasu	X	X	
	Młodzi przedsiębiorcy	X	X	
	Szkolenia dla osób bezrobotnych	X	X	
	Modernizacja i rozbudowa budynku dworca kolejowego w Skokach z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjno-rekreacyjne	X		X
	Centrum Integracji Mieszkańców w Skokach	X		
	Centrum Coworkingu w Skokach	X	X	
	Centrum Historii Miejskiej w Skokach	X		
	W poszukiwaniu wiedzy – dzieci dorosłym, dorośli dzieciom	X		
	Cykl zajęć sportowo-rekreacyjnych dla lokalnej społeczności	X		
UZUPEŁNIAJĄCA	Modernizacja obiektu byłej kolejowej wieży ciśnien z przebudową na obiekt noclegowy z turystyczną i rekreacyjną infrastrukturą towarzyszącą	X		X
	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ulicy Parkowej w Skokach			X
	Zagospodarowanie terenów nad Jeziorem Karolewskim			X
	Budowa ciągu pieszego wzdłuż rzeki Mała Wętna od ulicy Kościelnej do ulicy Parkowej w Skokach			

PROJEKTY ZINTEGROWANE

PROJEKT ZINTEGROWANY to co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje. Koordynacja

polega w szczególności na określeniu wzajemnych relacji między projektami w zakresie warunków ich wyboru i oceny lub postanowień umów o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu.²⁵

W Programie Rewitalizacji znajdują się projekty zintegrowane ze sobą, są nimi przede wszystkim cztery projekty twarde, które powiązane są z kilkoma projektami miękkimi. Powiązanie poszczególnych projektów przedstawiono w poniższej tabeli. Należy podkreślić, iż realizacji projektów twardych przyczyni się do powstania nowych przestrzeni, które będą wykorzystywane przede wszystkim w celach integracji oraz aktywizacji społecznej.

Projekty twarde	Powiązane projekty miękkie
Modernizacja budynku dworca kolejowego w Roszkowie na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	⇒ Projekt nr 5 Bezpiecznie na drodze ⇒ Projekt nr 6 Budowanie wspólnoty ⇒ Projekt nr 10 Spotkania sąsiedzkie ⇒ Projekt nr 22 Cykl zajęć sportowo-rekreacyjnych dla lokalnej społeczności
Przebudowa z adaptacją spichlerza zespołu dworsko-folwarcznego w Roszkowie na cele świetlicy wiejskiej dla lokalnej społeczności	⇒ Projekt nr 5 Bezpiecznie na drodze ⇒ Projekt nr 6 Budowanie wspólnoty ⇒ Projekt nr 8 Wsparcie dla rodzin
Modernizacja budynku dworca kolejowego w Stawie Wielkopolskiej z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	⇒ Projekt nr 5 Bezpiecznie na drodze ⇒ Projekt nr 6 Budowanie wspólnoty ⇒ Projekt nr 8 Wsparcie dla rodzin ⇒ Projekt nr 22 Cykl zajęć sportowo-rekreacyjnych dla lokalnej społeczności
Modernizacja i rozbudowa budynku dworca kolejowego w Skokach z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjno-rekreacyjne	⇒ Projekt nr 6 Budowanie wspólnoty ⇒ Projekt nr 10 Spotkania sąsiedzkie ⇒ Projekt nr 15 Młodzi przedsiębiorcy ⇒ Projekt nr 16 Szkolenia dla osób bezrobotnych ⇒ Projekt nr 18 Centrum Integracji Mieszkańców w Skokach ⇒ Projekt nr 19 Centrum Coworkingu w Skokach ⇒ Projekt nr 20 Centrum Historii Miejskiej w Skokach ⇒ Projekt nr 21 W poszukiwaniu wiedzy – dzieci dorosłym, dorośli dzieciom

ZINDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Realizacja celów oraz działań zawartych w Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 uzależniona jest nie tylko od zaangażowania samorządu lokalnego czy interesariuszy procesu rewitalizacji, ale przede wszystkim od środków finansowych.

Zastosowanie różnych źródeł finansowania umożliwia korzystania zarówno z funduszy komercyjnych, jak i publicznych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez różnorodne grupy podmiotów tj. przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego. Do pierwszego rodzaju źródeł finansowania (tj. komercyjnych) zaliczyć

²⁵ art. 32 ust. 2 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146)

należy: kredyty, pożyczki, obligacje komunalne. Ponadto niektóre działania mogą być wspierane przez środki własne przedsiębiorstw, podmiotów, osób prywatnych i organizacji pozarządowych (NGO). Na etapie realizacji zapisów Programu bardzo istotna jest współpraca różnych podmiotów gwarantująca powodzenie wdrażanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co zagwarantowane zostało m.in. poprzez pozyskanie projektów z różnych podmiotów/instytucji. Drugi rodzaj źródeł finansowania obejmuje źródła publiczne. Wśród nich największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, fundusze europejskie, środki budżetu państwa. Należy wspomnieć o tym, że fundusze europejskie są wyposażone w dedykowane działania, które można wykorzystać planując i realizując działania rewitalizacyjne. W tym zakresie najważniejszymi programami są m.in. Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 (WRPO 2014-2020), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Indykatywne ramy finansowe realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmować będą zarówno finansowanie ze środków własnych oraz ze środków zewnętrznych. Szacowana wartość wszystkich projektów wyniesie 15 602 000,00 zł. Innymi źródłami finansowania, które pozwolą na realizację założeń Programu Rewitalizacji są: Programy zewnętrzne (13 006 700,85), środki własne Miasta i Gminy Skoki (2 394 750,30 zł) oraz środki własne powiatu wągrowieckiego (63 750,00 zł) i środki prywatne (136 800,00 zł).



Tabela 26. Ujęcie czasowe realizacji projektów wraz ze źródłami finansowania

Nazwa projektu	Okres realizacji projektu	Szacowana wartość	Programy zewnętrzne	Środki własne Miasta i Gminy Skoki	Środki własne Powiatu Wągrowieckiego	Środki prywatne
Lista podstawowa						
Modernizacja budynku dworca kolejowego w Roszkowie na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	2018-2023	1 500 000,00 zł	85% 1 275 000,00 zł	15% 225 000,00 zł	0% - zł	0% - zł
Zagospodarowanie otoczenia dworca kolejowego w Roszkowie poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury	2018-2023	1 500 000,00 zł	85% 1 275 000,00 zł	15% 225 000,00 zł	0% - zł	0% - zł
Przebudowa z adaptacją spichlerza zespołu dworsko-folwarcznego w Roszkowie na cele świetlicy wiejskiej dla lokalnej społeczności	2020-2023	500 000,00 zł	85% 425 000,00 zł	15% 75 000,00 zł	0% - zł	0% - zł
Budowa ścieżki rowerowej na trasie Roszkowo – Skoki	2018-2023	1 890 000,00 zł	85% 1 606 500,00 zł	15% 283 500,00 zł	0% - zł	0% - zł
Bezpiecznie na drodze	2018-2020	70 000,00 zł	0% - zł	100% 70 000,00 zł	0% - zł	0% - zł
Budowanie wspólnoty	2018-2020	50 000,00 zł	85%	15% (lub 100%)	0%	0%

			42 500,00 zł	7 500,00 zł (lub 50 000,00 zł)	- zł	- zł
Budowa placu zabaw w Roszkówku	2019-2021	50 000,00 zł	85%	15% (lub 100%)	0%	0%
			42 500,00 zł	7 500,00 zł (lub 50 000,00 zł)	- zł	- zł
Wsparcie dla rodzin	2018-2020	50 000,00 zł	85%	15% (lub 100%)	0%	0%
			42 500,00 zł	7 500,00 zł (lub 50 000,00 zł)	- zł	- zł
Budowa placu zabaw w Szczodrochowie	2019-2021	50 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			42 500,00 zł	7 500,00 zł	- zł	- zł
Spotkania sąsiedzkie	2018-2020	210 000,00 zł	0%	70%	0%	30%
			- zł	147 000,00 zł	- zł	63 000,00 zł
Modernizacja budynku dworca kolejowego w Stawie Wielkopolskiej z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	2018-2023	1 500 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			1 275 000,00 zł	225 000,00 zł	- zł	- zł
Zagospodarowanie otoczenia budynku dworca kolejowego w Stawie Wielkopolskiej poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury	2018-2023	1 500 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			1 275 000,00 zł	225 000,00 zł	- zł	- zł
Budowa ścieżki rowerowej na trasie Stawa Wielkopolska – Skoki	2018-2023	1 400 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			1 190 000,00 zł	210 000,00 zł	- zł	- zł
Bank czasu	2018-2020	20 000,00 zł	0%	100%	0%	0%
			- zł	20 000,00 zł	- zł	- zł
Młodzi przedsiębiorcy	2018-2020	300 000,00 zł	85%	0%	15%	0%
			255 000,00 zł	0,00 zł	45 000,00 zł	- zł
Szkolenia dla osób bezrobotnych	2018-2020	125 000,00 zł	85%	0%	15%	0%
			106 250,00 zł	0,00 zł	18 750,00 zł	- zł
Modernizacja i rozbudowa budynku dworca kolejowego w Skokach z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjno-rekreacyjne	2018-2020	1 500 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			1 275 000,00 zł	225 000,00 zł	- zł	- zł
Centrum Integracji Mieszkańców w Skokach	2019-2023	300 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			255 000,00 zł	45 000,00 zł	- zł	- zł
Centrum Coworkingu w Skokach	2019-2023	80 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			68 000,00 zł	12 000,00 zł	- zł	- zł
Centrum Historii Miejskiej w Skokach	2018-2023	15 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			12 750,00 zł	2 250,00 zł	- zł	- zł
W poszukiwaniu wiedzy – dzieci dorosłym, dorośli dzieciom	2019-2020	50 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			42 500,00 zł	7 500,00 zł	- zł	- zł
Cykl zajęć sportowo-rekreacyjnych dla lokalnej społeczności	2020-2023	120 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			102 000,00 zł	18 000,00 zł	- zł	- zł
Lista uzupełniająca						
Modernizacja obiektu byłej kolejowej wieży ciśnień z przebudową na obiekt noclegowy z turystyczną i rekreacyjną infrastrukturą towarzyszącą	2019-2020	492 000,00 zł	85%	0%	0%	15%
			418 200,00 zł	0,00 zł	- zł	73 800,00 zł
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ulicy Parkowej w Skokach	2018-2022	800 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			680 000,00 zł	120 000,00 zł	- zł	- zł
Zagospodarowanie terenów nad Jeziorem Karolewskim	2019-2023	1 500 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			1 275 000,00 zł	225 000,00 zł	- zł	- zł
Budowa ciągu pieszego wzdłuż rzeki Mała Wetna od ulicy Kościelnej do ulicy Parkowej w Skokach	2019-2023	150 000,00 zł	85%	15%	0%	0%
			127 500,00 zł	22 500,00 zł	- zł	- zł
SUMA						
		15 602 000,00 zł	13 006 700,85 zł	2 394 750,30 zł / 2 372 250,00 zł	63 750,00 zł	136 800,00 zł

MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Wśród szczegółowej diagnozy oraz udziału społecznego w działaniach w kierunku tworzenia Programu Rewitalizacji, komplementarność jest ważnym aspektem w jego realizacji. Według *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

Program Rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów skutkuje efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Poszczególne projekty rewitalizacyjne są wzajemnie powiązane. Na obszarze objętym Programem Rewitalizacji zapewniona zostanie komplementarność między poszczególnymi projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy.

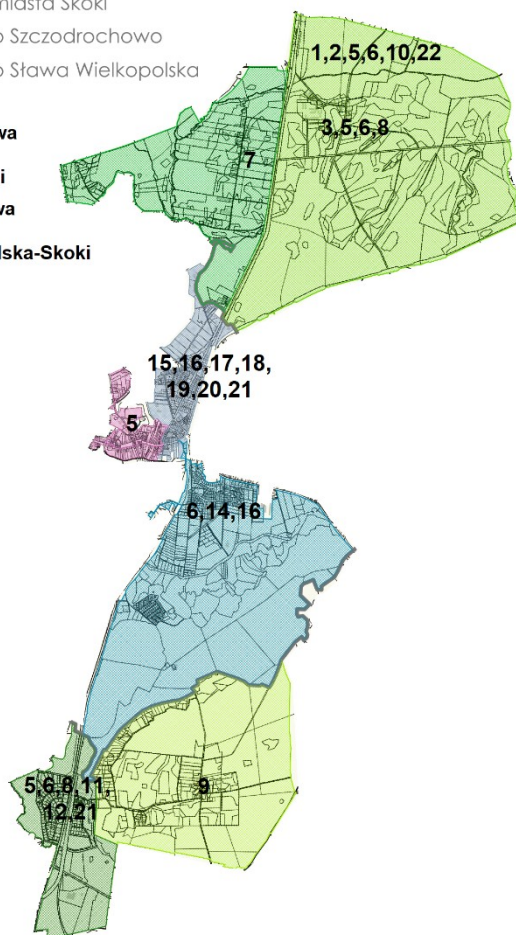
Komplementarność przestrzenna

Obszar rewitalizacji
na terenie gminy Skoki

- Sołectwo Roszkowo
- Sołectwo Roszkówko
- Strefa 1 miasta Skoki
- Strefa 3 miasta Skoki
- Strefa 4 miasta Skoki
- Sołectwo Szczodrochowo
- Sołectwo Sława Wielkopolska

4 - ścieżka rowerowa
na trasie
Roszkowo-Skoki

13 - ścieżka rowerowa
na trasie
Sława Wielkopolska-Skoki



Zapewnienie komplementarności przestrzennej ma zagwarantować efektywne oddziaływanie Programu Rewitalizacji na cały obszar kryzysowy oraz synergię przestrzenną poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Umożliwi to synchronizację efektów oddziaływania na sytuację kryzysową. Co istotne, realizowane działania nie będą skutkowały transferem problemów na inne obszary oraz nie będą wyzwały niepożądanych problemów, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna została zapewniona poprzez koncentrację projektów na jednym, wyznaczonym i delimitowanym obszarze rewitalizacji. Skupienie projektów wyselekcjonowanych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji będzie w sposób pozytywny rzutować na całe Miasto i Gminę Skoki, ponieważ wiele z nich dotyczyć będzie działań podejmowanych dla miejsc użyteczności publicznej, dzięki temu korzystać z nich będą mogli mieszkańcy spoza obszaru bezpośrednio objętego procesem rewitalizacji. Na mapie

zaznaczono projekty z listy podstawowej, część projektów będzie oddziaływać na cały obszar rewitalizacji. Projekty miękkie będą realizowane w różnych częściach obszaru rewitalizacji – np. projekt nr 5, 6 będzie realizowany w kilku lokalizacjach.

Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych oznacza, że przy formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji – czy jest ono zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji, jak również czy jego realizacja spowoduje wzmocnienie innych działań, zapewniając kompleksowe wzmocnienie realizacji danego celu na całym obszarze wskazanym do rewitalizacji. Obszarem realizacji wszystkich przedsięwzięć jest obszar rewitalizacji wskazany w delimitacji.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa występuje w Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023. Komplementarność ta wywala konieczność wzajemnego dopełniania tematycznego realizowanych projektów, które odpowiadają na zdiagnozowane problemy zaprezentowane w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji. Wśród tych problemów należy wskazać przede wszystkim ubóstwo (wysokie wskaźniki korzystania z pomocy społecznej), bezrobocie, brak więzi społecznych, niewystarczający poziom bezpieczeństwa, niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu. Dzięki zdiagnozowanym problemom Program Rewitalizacji będzie oddziaływał na wszystkie wskazane sfery rewitalizacji: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Służy to nie tylko przeciwdziałaniu problemom w różnych sferach, ale zapobiega również fragmentacji działań koncentrując uwagę na systemowym i kompleksowym spojrzeniu na źródła kryzysu danego obszaru. W Programie Rewitalizacji określono prognozowane rezultaty realizacji projektów oraz spodziewane efekty rewitalizacji wskazane w wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji. Efektem każdego z działań, będzie wspólne dążenie do osiągnięcia celów głównych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są powiązane ze strategicznymi kierunkami rozwojowymi gminy, co wykazano poprzez wskazanie zbieżności celów Programu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Dodatkowo w zestawieniu planowanych przedsięwzięć uwzględniono problemy jakie dane działanie pozwoli rozwiązać.

Działania rewitalizacyjne przewidziane w ramach Programu Rewitalizacji, zostały zaplanowane w taki sposób, aby przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze infrastrukturalnym, w tym modernizacja obiektów była powiązana z niwelacją negatywnych zjawisk ze sfery społecznej projektów (zostało to także wykazane w podrozdziale Projekty zintegrowane, który obrazuje powiązanie projektów twardych z projektami miękkimi). Projekty służące poprawie infrastruktury technicznej (np. drogi dla rowerów) i atrakcyjności przestrzeni publicznych zawarte w Programie (np. place zabaw), jak również projekty społeczne służące pobudzeniu rynku pracy i aktywizacji zawodowej mieszkańców, przełożą się na wzmocnienie społeczno-gospodarcze gminy Skoki.

Komplementarność problemowa została ujęta graficznie na poniższej korelacji projektów ze sferami (społeczną, gospodarczą środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną).

Tabela 27. Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami – projekty z listy podstawowej

Nazwa projektu	Społeczna	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcjonalna	Techniczna
Modernizacja budynku dworca kolejowego w Roszkowie na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	X			X	X
Zagospodarowanie otoczenia dworca kolejowego w Roszkowie poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury			X	X	X
Przebudowa z adaptacją spichlerza zespołu dworsko-folwarcznego w Roszkowie na cele świetlicy wiejskiej dla lokalnej społeczności	X			X	X
Budowa drogi dla rowerów na trasie Roszkowo – Skoki	X		X	X	
Bezpiecznie na drodze	X				
Budowanie wspólnoty	X				
Budowa placu zabaw w Roszkówku	X			X	

Nazwa projektu	Spoleczna	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcjonalna	Techniczna
Wsparcie dla rodzin	X				
Budowa placu zabaw w Szczodrochowie	X			X	
Spotkania sąsiedzkie	X				
Modernizacja budynku dworca kolejowego w Sławie Wielkopolskiej z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjne	X			X	X
Zagospodarowanie otoczenia budynku dworca kolejowego w Sławie Wielkopolskiej poprzez budowę parkingów typu P&R, B&R, dróg dojazdowych, ciągów pieszych i małej architektury	X	X	X	X	
Budowa drogi dla rowerów na trasie Sława Wielkopolska – Skoki	X		X	X	
Bank czasu	X	X			
Młodzi przedsiębiorcy	X	X			
Szkolenia dla osób bezrobotnych	X	X			
Modernizacja i rozbudowa budynku dworca kolejowego w Skokach z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalno-edukacyjno-rekreacyjne	X	X		X	X
Centrum Integracji Mieszkańców w Skokach	X	X			
Centrum Coworkingu w Skokach	X	X			
Centrum Historii Miejskiej w Skokach	X				
W poszukiwaniu wiedzy – dzieci dorosłym, dorośli dzieciom	X				
Cykl zajęć sportowo-rekreacyjnych dla lokalnej społeczności	X				

Ponadto komplementarność problemową zaprezentowano już w wcześniej w dokumencie na podstawie powiązania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych z celami rewitalizacyjnymi, które opracowane zostały na podstawie zdiagnozowanych problemów.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Efektywne współdziałanie różnych instytucji i podmiotów na rzecz Programu Rewitalizacji jest możliwe dzięki odpowiednio zaprojektowanemu systemowi zarządzania. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna stanowi wyraz prawidłowo zarządzanego Programu Rewitalizacji oraz spójności procedur.

Zarządzanie niniejszym Programem Rewitalizacji zostanie przypisane Zespołowi ds. rewitalizacji. Przewodniczącym Zespołu będzie osoba wskazana przez Burmistrza, natomiast trzonem, powołani przez przewodniczącego przedstawiciele/pracownicy Urzędu i jednostek organizacyjnych Miasta i Gminy Skoki. Szczegółowy zakres kompetencji został określony w rozdziale System wdrażania Programu Rewitalizacji. Dodatkowo, tak wypracowana struktura umożliwia zaangażowanie w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy, którzy aktywnie uczestniczyli w pracach nad Programem już na etapie jego programowania, w tym poprzez aktywne uczestnictwo w organizowanych konsultacjach społecznych.

Oprócz wskazanych powyżej jednostek zaangażowanych w realizację Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023, włączone zostaną stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne i podmioty gospodarcze, które funkcjonują na terenie Miasta i Gminy Skoki (etap wdrażania oraz monitorowania).

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie wskazują również spójność z celami oraz działaniami wskazanymi w innych dokumentach strategicznych, odnoszących się

zarówno do szczebla lokalnego, jak i regionalnego. Najlepszymi przykładami takich dokumentów są strategie rozwoju, które opracowane zostały zarówno dla gminy Skoki (lata 2014-2020) jak i dla powiatu wągrowieckiego (lata 2001-2020). Powiązanie ww. dokumentów z Programem Rewitalizacji zapewni realizację założeń dokumentu poprzez dostosowanie ujętych w nim projektów do zdiagnozowanych problemów na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 zwraca uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Projekty zaplanowane w Programie Rewitalizacji są komplementarne wobec przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności na lata 2007-2013. Działania te dotyczą m.in. walki z bezrobociem, ubóstwem, negatywnym zjawiskom patologii. W zakresie środowiska naturalnego programy związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych/użyteczności publicznej, dofinansowania do wymiany kotłów na niskoemisyjne. W zakresie sfery technicznej oraz działań mających na celu poprawę funkcjonalności przestrzeni publicznej, wymienić należy inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej poprawiające mobilność mieszkańców.

Działania podejmowane w poprzednich okresach są kontynuowane w obecnym dokumencie, w poniższej tabeli zaprezentowano wybrane projekty realizowane w ostatnich latach. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie środków finansowych.

Tabela 28. Przykłady działań zrealizowanych w Mieście i Gminie Skoki, które współfinansowane były ze środków Unii Europejskiej.

Lp	Nazwa projektu	Wartość projektu	Wartość dofinansowania	Okres realizacji
1	„Dokumentacja techniczna na rewitalizację dworców i terenów przydworcowych wzdłuż linii kolejowej nr 356 – Gmina Skoki”	120.000 zł	WRPO 2007-2013 90.000 zł	2014-2015
2	„Sieć wodociągowa w miejscowości Sława Wlkp. – w gminie Skoki”	394.182,85 zł	PROW 2007-2013 64.174	2014
3	„Plac zabaw w Rakojadach z funkcją miejsca przystankowego przy szlakach turystycznych wiodących przez Gminę Skoki”	55.434,11 zł	PROW 2007-2013 55.434,11 zł	2013-2014
4	„Budowa centrum targowo – parkingowego w Skokach”	2.467.050,22 zł	PO RYBY 2007-2013 1.000.000 zł	2013
5	„Zagospodarowanie centralnej części Placu Powstańców Wielkopolskich w Skokach”	123.918 zł	PROW 2007-2013 80.597	2013
6	„Budowa nawierzchni drogi gminnej relacji Potrzebanowo – Budziszewko, gm. Skoki”	2.870.536,74	WRPO 2007-2013 1.435.268,37 zł	2011
7	Indywidualizacja procesu nauczania w Szkole Podstawowej w Skokach	93.379,80	POKL 2007-2013 93.379,80	2010-2011

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym Programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), środków własnych Miasta i Gminy Skoki, środków budżetu powiatu, jak również angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców), wykorzystanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego. Jednakże należy pamiętać o dążeniu do wykluczenia ryzyka podwójnego dofinansowania. Dla realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej niezbędna jest koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych, na co również zwrócono uwagę w Projekcie. Źródła finansowania projektów wraz z kosztem realizacji zostały omówione w rozdziale poświęconym Indykatywnym ramom finansowym.

STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z uwarunkowaniami określonymi w art. 46 i 49 ustawy OOŚ, Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydali decyzje na piśmie stwierdzające, że dla projektu dokumentu pt. „Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023” nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Wdrażanie zapisów Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 jest zasadniczym elementem jego realizacji. Podstawowym warunkiem przeprowadzania projektów zaplanowanych w dokumencie jest pozyskanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych.

Aby zapewnić sprawną i efektywną współpracę pomiędzy poszczególnymi podmiotami oraz zachować spójność procedur, przygotowano system zarządzania Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023. System ten opiera się na istniejącej strukturze gminy, przez co zostaną ograniczone dodatkowe koszty.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie zapisów dokumentu jest Urząd Miasta i Gminy Skoki w ramach Zespołu ds. rewitalizacji, który powołany został zarządzeniem wewnętrznym przez Burmistrza 8 maja 2017 r. Zespół powołany został na czas przygotowania dokumentu, jak i na okres wdrażania Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017-2023. Nadzór nad pracami Zespołu ds. realizacji sprawować będzie Burmistrz Miasta i Gminy Skoki. W skład Zespołu ds. rewitalizacji wchodzi następujące osoby:

- ⇒ inspektor ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych – stanowisko samodzielne w UMIG Skoki;
- ⇒ inspektor ds. infrastruktury i planowania przestrzennego w Referacie Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej;
- ⇒ podinspektor ds. gospodarowania mieniem komunalnym w Referacie Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa;
- ⇒ Kierownik Referatu Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej UMIG;
- ⇒ Kierownik Referatu Ochrony Środowiska UMIG;
- ⇒ Starszy Informatyk UMIG;
- ⇒ podinspektor ds. jednostek pomocniczych i rolnictwa w Referacie Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa;
- ⇒ inspektor ds. płac i budżetu w Referacie Gospodarki Budżetowej;
- ⇒ podinspektor ds. promocji i współpracy z zagranicą w Referacie Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich;
- ⇒ Dyrektor Biblioteki Publicznej im. Eugeniusza Paukszyty w Skokach;
- ⇒ Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach;
- ⇒ Gminny Koordynator ds. Uzależnień.

Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie podmiot organizacyjny odpowiadający za sprawną komunikację, efektywną realizację projektów oraz przeciwdziałanie ewentualnym ryzykom oraz bieżącym nieprawidłowościom powstałym w trakcie realizacji Programu.

Do zadań Zespołu ds. rewitalizacji należeć będzie:

- Bieżąca obsługa organizacyjna i administracyjna Programu Rewitalizacji,
- Koordynowanie realizacji zaplanowanych projektów zgodnie z budżetem i harmonogramem,
- Nadzór nad finansami poprzez m.in. zapewnienie obsługi finansowo-księgowej Programu Rewitalizacji,
- Współpraca z lokalnymi partnerami z sektorów publicznych, społecznych, gospodarczych,
- Działania promocyjne, prowadzenie konsultacji społecznych,
- Koordynowanie i wdrażanie projektów przewidzianych w Programie Rewitalizacji,
- Przygotowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie dla projektów,

- Realizacja projektów z zakresu rewitalizacji obszarów zdegradowanych będących w gestii Miasta i Gminy Skoki,
- Prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji wdrażania Programu Rewitalizacji,
- Prowadzenie pomiarów efektywności i aktualizacja zapisów Programu Rewitalizacji, co dwa lata na koniec roku kalendarzowego.

Biorąc pod uwagę całościowy system realizacji procesu rewitalizacji, w sprawach zasadniczych Zespół ds. rewitalizacji ma obowiązek komunikować się z interesariuszami. Co więcej, członkowie Zespołu są zobligowani do kontaktowania się między sobą w celu omówienia bieżących spraw, podejmowania decyzji oraz sprawnego reagowania na wystąpienie potencjalnych nieprawidłowości. Funkcję kontrolną wobec Zespołu ds. rewitalizacji będzie pełnił Burmistrz Miasta i Gminy Skoki, który jednocześnie będzie uczestniczył w spotkaniach oraz podejmowaniu ważnych decyzji. W procesie podejmowania decyzji muszą zostać uwzględnione opinie wszystkich członków Zespołu ds. rewitalizacji oraz Burmistrza.

W ramach zarządzania procesem realizacji Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 należy wyodrębnić możliwe ryzyka, które mogą zaburzyć proces wdrażania. Najczęściej występujące ryzyka obejmują opóźnienie w realizacji poszczególnych projektów wynikające z przyczyn zewnętrznych, trudności w rozpoznaniu społecznych potrzeb lokalnej społeczności, utrudniona współpraca z partnerami, niewystarczające zainteresowanie ze strony podmiotów lokalnych lub potencjalnych interesariuszy, zmiany legislacyjne. Określenie prawdopodobieństwa zaistnienia czynników ryzyka oraz opracowanie odpowiednich działań zaradczych pozwoli zapobiec ewentualnym opóźnieniom.

Ważnym elementem realizacji założeń dokumentu są działania promocyjne i informacyjne, rozpowszechniające założenia wdrażanego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023. Promocja ma na celu rozszerzenie grupy potencjalnych odbiorców działań rewitalizacyjnych i wymaga zastosowania wielu różnych instrumentów. Skutecznymi sposobami włączania interesariuszy w proces wdrażania i realizacji Programu Rewitalizacji są informacje oraz ogłoszenia zamieszczane w lokalnej prasie, broszurach informacyjnych, plakatach lub też na stronie internetowej gminy. W ramach konsultacji społecznych mieszkańcom oraz przedstawicielom środowisk lokalnych zostaje przedstawiona prezentacja Programu Rewitalizacji. Zawieranie współpracy między sektorem publicznym, prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi ułatwi wymianę informacji z przebiegu realizacji założeń dokumentu oraz organizowanie wspólnych debat.

Urząd Miasta i Gminy Skoki dysponuje odpowiednim personelem do wykonania zaplanowanych działań oraz posiada realne możliwości dotarcia do partnerów procesu rewitalizacji i dokonania potrzebnych zmian na obszarach zdegradowanych. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów dokumentu jest Urząd Miasta i Gminy Skoki, natomiast za nadzór odpowiada Burmistrz Miasta i Gminy. Pozyskiwanie środków zewnętrznych będzie odbywało się przy współpracy z Referatami Urzędu Miasta i Gminy.

Aby usprawnić realizację zaplanowanych przedsięwzięć oraz osiągnięcie zamierzonych celów należy zaplanować odpowiednio budżet. Wykonywanie działań powinno zostać powierzone poszczególnym jednostkom organizacyjnym według ich kompetencji, natomiast zadania bardziej złożone, wymagające współpracy z podmiotami zewnętrznymi, będą realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Wdrażanie Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania wielu partnerów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, a jego koszty pokryte zostają z budżetu gminy. W przypadku projektów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej właściwa jednostka zleca i sporządza wymaganą dokumentację techniczną i przedkłada jej wyciąg podmiotowi odpowiedzialnemu za koordynację Programu Rewitalizacji w celu przygotowania wniosku o dofinansowanie. Projekty powinny pozostać w zgodności z Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi.

Istotnym czynnikiem determinującym sukces Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 jest uspołecznienie procesów związanych z jego realizacją. Uspołecznienie jest oparte o zasady partnerstwa i partycypacji. Partnerami w procesie rewitalizacji są podmioty prywatne lub organizacje non-profit, które mogą podejmować przedsięwzięcia w ramach poprawy stanu budynków, budowli oraz ich otoczenia, rozbudowy lub modernizacji infrastruktury technicznej lub też działania dotyczące sfery społecznej tj. przeciwdziałanie patologiom społecznym, aktywizacja mieszkańców, promocja kultury. Z uwagi na to, że uczestnictwo partnerów w procesie nie jest obowiązkowe, władze samorządowe są odpowiedzialne za angażowanie lokalnych partnerów, bieżące informowanie lub też prowadzenie konsultacji, podczas których opracowuje się koncepcje, proponuje rozwiązania oraz w końcowym etapie, realizuje projekty rewitalizacji.

SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Kluczowym elementem wdrażania Programu Rewitalizacji jest system monitorowania i oceny skuteczności działań, który zgodny jest z „Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”. Monitoring to regularne gromadzenie i analiza danych odnośnie realizacji projektu w trakcie jego przebiegu. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie których dokonuje się oceny stopnia wykonania zaplanowanych zadań, jak również rozpoznania utrudnień lub nieprawidłowości w procesie wdrażania, i w razie potrzeby określenie działań naprawczych. Monitoring pozwala na porównanie założeń dokonanych we wcześniejszych planach ze stanem rzeczywistym, zarówno w aspekcie rzeczowym, jak i finansowym. Stały monitoring umożliwia korygowanie działań na bieżąco z czym wiąże się podniesienie efektywności polityk publicznych. Monitoring realizacji Programu Rewitalizacji prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników, mających swoje źródło w efektach realizacji poszczególnych projektów. Wskaźniki powinny być zgodne z wytycznymi funduszy strukturalnych, jeżeli będą współfinansowały dany projekt.

W ramach informowania o postępach realizacji założeń Programu Rewitalizacji, zaleca się sporządzenie „Raportu z monitoringu”, uzupełnionego o „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji”, który będzie wypełniany raz na dwa lata. Dodatkowo prowadzone będzie stałe monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w dokumencie z częstotliwością co dwa lata. Podstawą do ww. monitoringu będzie „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji” podpunkt b).

Dzięki powtarzalności procesu pozyskiwania danych, monitoring umożliwia porównanie rezultatów z różnych okresów analiz. Monitoring Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 będzie odbywał się raz na dwa lata. Koordynacja monitoringu należy do obowiązków Zespołu ds. rewitalizacji, a w sam proces zaangażowani są interesariusze z obszaru rewitalizacji. Bardzo istotna jest ocena mieszkańców oraz innych interesariuszy w zakresie

wizerunku obszaru zdegradowanego, poziomu partycypacji społecznej lub też integralności projektów.

W ramach tzw. monitoringu ciągłego poszczególne jednostki odpowiedzialne za realizację projektów sporządzają raporty, które zostają przedłożone Zespołowi ds. rewitalizacji. Na ich podstawie zostają opracowane raporty okresowe (bieżące monitorowanie poziomu wdrażania Programu Rewitalizacji wypełniane będzie z częstotliwością półroczną na początku stycznia i lipca każdego roku w ramach okresu 2017 – 2024 z aktualnością danych według stanu na koniec poprzedniego miesiąca). Na tej podstawie powstaną raporty ewaluacyjne, weryfikujące efektywność realizacji założeń PR.

Proces monitoringu przebiegać będzie w następujący sposób:

- Monitorowanie w całym okresie realizacji Programu Rewitalizacji, czy wskazane cele są osiągane poprzez realizację poszczególnych projektów oraz czy cele realizowane w ramach Programu są nadal aktualne i zgodne ze stanem faktycznym,
- Kontrolowanie etapów systemu wdrażania Programu Rewitalizacji,
- Adekwatny dobór wskaźników produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów przygotowywanych przez jednostki odpowiedzialne za realizację projektów,
- Zaprojektowanie formy z realizacji poszczególnych projektów, które będą składane w standardowej formie przez beneficjentów końcowych.

Ocena Programu Rewitalizacji ma na celu potwierdzenie spełniania wymagań określonych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020. Ocena wszystkich projektów i zadań rewitalizacyjnych będzie brała pod uwagę poniższe kryteria:



- Skuteczność – pozwala ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele dokumentu opracowane na etapie planowania,
- Efektywność – umożliwia ocenę stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów (poziom „ekonomiczności” projektów),
- Użyteczność – pozwala określić, do jakiego stopnia oddziaływanie Programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej,
- Trafność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele określone w Programie odpowiadają potrzebom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego,
- Trwałość – umożliwia określenie, w jakim stopniu pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja Programu Rewitalizacji pozwala dokonać oszacowania oddziaływania Programu, jak i pomocy publicznej, w tym pomocy strukturalnej Unii Europejskiej w odniesieniu do założonych celów Programu. Dostępność danych oraz terminowe, regularne sporządzanie raportów warunkują sprawną ewaluację Programu. Oceny powinny zostać wykorzystane w celu odpowiedniego dopasowania planowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb oraz efektywnego wydatkowania dostępnych środków.

Monitoring stosuje się w dwóch formach:

- **Monitoring rzeczowy** – bieżąca kontrola inwestycji, zapewnienie zgodności z Programem Rewitalizacji,
- **Monitoring finansowy** – bieżąca kontrola aspektów finansowych inwestycji, dostarczanie informacji interesariuszom nt. możliwości finansowania zewnętrznego.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w gminie Skoki będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Proces powinien obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, w tym opisywanie postępów i efektów realizowanego dokumentu.

Narzędziem monitorowania rezultatu pojedynczych inwestycji jest karta monitoringowa projektu. Karty, wypełniane przez poszczególne podmioty po zakończeniu realizacji projektu, umożliwiają ocenę rezultatu w sposób czytelny i jednoznaczny. Karty monitoringu mogą się okazać bardzo przydatnym narzędziem w kolejnych latach, umożliwiając oszacowanie szans i zagrożeń realizacji podobnych inwestycji.

Tabela 29. Wzór karty monitoringu projektu Programu Rewitalizacji

Nazwa Projektu		
Opis realizowanych zadań w roku sprawozdawczym		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach w danym roku (Zaangażowani interesariusze)		
Sposób włączenia interesariuszy		
Wartość wskaźników produktu:		
Data rozpoczęcia realizacji:		
Data zakończenia :		
Planowane nakłady finansowe na realizację projektu w trakcie roku	własne	zewnętrzne
Całkowite poniesione nakłady finansowe na realizację projektu:		
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu:		
Proponowane działania minimalizujących ryzyka		

Źródło: opracowanie Grupa BST.

Aby włączyć lokalną społeczność w proces monitoringu Programu Rewitalizacji, zaleca się organizowanie spotkań z mieszkańcami, podczas których przeprowadzona będzie otwarta dyskusja na temat przebiegu realizowanych projektów.

Raport monitoringu składa się m.in. z zestawienia skutków realizacji Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023. Skutki realizacji PR będą monitorowane raz na dwa lata poprzez analizę wskaźników wykorzystanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji (wskaźniki stanu kryzysowego). Mierniki realizacji pozwalają na wymierne określenie efektów rzeczowych realizacji przedsięwzięć. Wskaźniki przedstawione w tabeli poniżej zostały przygotowane zgodnie z analizą wskaźnikową dokonaną w Diagnostyce, i zostały opracowane wspólnie z Zespołem ds. rewitalizacji. Wskaźniki te będą analizowane w odniesieniu do wartości bazowych określonych dla obszaru rewitalizacji, obszaru zdegradowanego jak i wartości dla gminy Skoki.

Tabela 30. Mierniki realizacji Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Skoki na lata 2017 – 2023 (opracowane na podstawie wskaźników wykorzystanych do delimitacji obszarów zdegradowanych w gminie Skoki)

Wskaźniki odpowiedzialne za realizację Programu Rewitalizacji			
Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok bazowy – obszar rewitalizacji	Rok prognozowany – docelowy 2023
Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Urząd Miasta i Gminy Skoki oraz podmioty zaangażowane w realizację Programu Rewitalizacji	4,93	4,27
Liczba osób bezrobotnych do 30 r.ż. 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym		1,58	1,25
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców		6,40	4,98
Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w przeliczeniu na 100 mieszkańców		0,23	0,14
Liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów w przeliczeniu na 100 mieszkańców		0,27	0,22
Liczba wypadków i kolizji drogowych na 100 mieszkańców		1,59	1,03
Saldo migracji na 100 mieszkańców		0,79	0,89
Liczba NGO na 100 mieszkańców		3,41	3,60
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców		12,13	13,34
Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców		1,44	1,58
Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 mieszkańców		0,23	0,20

Źródło: opracowanie Grupa BST

Ze względu na stosunkowo długi okres obowiązywania Programu Rewitalizacji, dokument może zostać poddany aktualizacji, dlatego prowadzony będzie bieżący monitoring podstawowych parametrów Programu Rewitalizacji odnoszący się do liczby ludności zamieszkujących gminę, obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji. Dodatkowo stale analizowana będzie lista projektów rewitalizacyjnych (podstawowa i uzupełniająca) wraz z szacowanymi kosztami, rezultatami oraz ramy finansowe.

Aktualizacja Programu Rewitalizacji może nastąpić w przypadku stwierdzenia następujących zjawisk:

- Pozyskanie nowego partnera rewitalizacji,
- Zmiana wymogów prawnych,
- Zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej,
- Zmiana potrzeb lokalnej społeczności,
- Niewystarczający stopień realizacji celów,
- Ograniczenie lub zwiększenie możliwości finansowania.

Wszelkie informacje na temat stanu realizacji dokumentu oraz ewentualnej aktualizacji będą podane do publicznej wiadomości. Za przeprowadzenie aktualizacji odpowiada Zespół ds. rewitalizacji. Procedura obejmuje przeprowadzenie pogłębionej diagnozy z uwzględnieniem partycypacji społecznej, propozycja nowych projektów oraz podjęcie uchwały przez Radę Miasta i Gminy.